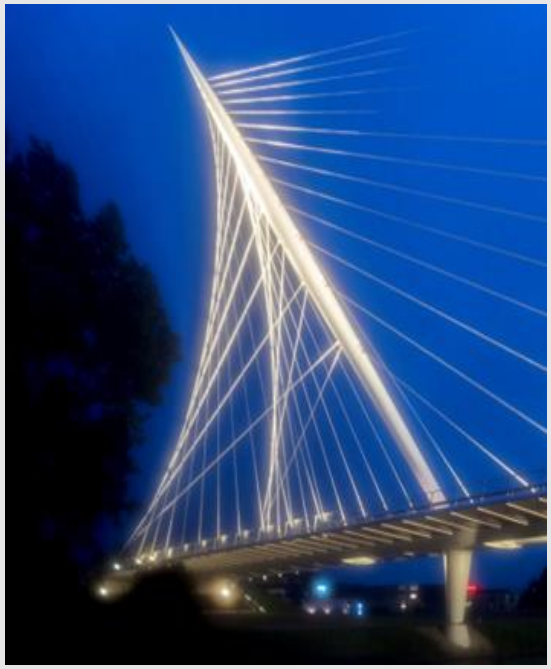

gemeente Haarlemmermeer

Integraal beheer openbare ruimte

Actualisering beheerplannen Fysieke Leefomgeving 2024 tot en met 2028

Colofon

Tekst en vormgeving
Gemeente Haarlemmermeer
Cluster Beheer en Onderhoud
Postbus 250
2130 AG Hoofddorp
Telefoon 0900 1852
E-mail info@haarlemmermeer.nl
Internet www.haarlemmermeer.nl

oktober 2023

Inhoudsopgave

1. Inleiding 6
Reikwijdte 6
Evalueren 7
Leeswijzer en opzet 7

2. Visie, kernwaarden en ambities 8
Visie voor de leefomgeving 8
Kernwaarden en ambities 8
Kernwaarden 8
Ambities 8

3. Wat beheren wij? 10

4. Hoe beheren wij? 11
Inspecties 11
Klein onderhoud of dagelijks onderhoud 11
Groot onderhoud 11
Vervangen 11
Kwaliteit 11
Technische kwaliteit 11
Beeldkwaliteit 11
Duurzaam beheer 12
Participatie 12
Participatie onderhoud openbare ruimte 13
Inwonersinitiatieven/zelfbeheer 13

5. Wat zijn onze speerpunten? 14
Vervangingsopgave 14
Klimaatadaptatie 14
Vergroenen leefomgeving 14
Natuurvriendelijk beheer 14
Ontwikkelen gebiedsgerichte aanpak 15

6. Groen 16
Doelstellingen voor het beheer 16
Wat zijn aandachtspunten? 18

7. Infra 19
Doelstellingen voor het beheer 19
Wat zijn aandachtspunten? 21

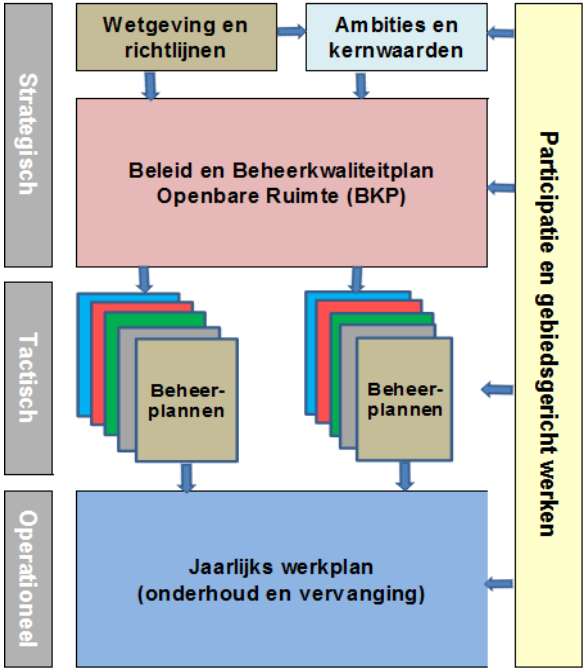
8. Wat kost het? 22
Analyse budgetten onderhoud 22
Benodigd investeringsbudget 24

Factsheets 2024-2028 27
Bomen en beplanting 28
Recreatiegebieden 35
Sportvelden 40
Begraafplaatsen 47
Wegen 51
(civieltechische) kunstwerken 56
Openbare Verlichting 62
Verkeersregelinstallaties 68
Straatmeubilair, bebording en parkeerautomaten 71

1. Inleiding

De openbare ruimte wordt intensief gebruikt en deze is steeds belangrijker als verblijfs- en ontmoetingsplek. De manier waarop wij onze openbare ruimte beheren is bepalend voor hoe bewoners, bezoekers en ondernemers onze gemeente ervaren.
Het beheer van de openbare ruimte staat voor vele opgaven:

- hoe gaan we efficiënt om met de beschikbare middelen;
- hoe gaan we om met klimaatadaptatie;
- hoe gaan we om met de veroudering van het areaal en vervangingspieken;
- hoe gaan we om met een toenemende intensitiet van het gebruik van de openbare ruimte;
- hoe spelen we in op de wensen van de gebruikers.

Figuur 1, Plaats van de beheerplannen binnen kaders en beleid voor de Fysieke leefomgeving

De openbare ruimte is een middel om bij te dragen aan maatschappelijke en bestuurlijke doelstellingen. In de beheerplannen hebben wij onze ambities voor de fysieke leefomgeving vertaald in concrete maatregelen. Beheerplannen geven de kwaliteit weer van de onderdelen van de openbare buitenruimte in relatie tot het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud en de kosten hiervan. De beheerplannen vormen samen met de vastgestelde begroting het kader voor het jaarlijkse uitvoeringsplan voor het beheer en onderhoud.

Op basis van het Burgerlijk Wetboek (BW) hebben wij de plicht om te zorgen voor een veilige openbare buitenruimte (zorgplicht). In beheerplannen geven wij aan hoe wij omgaan met deze zorgplicht.
Daarnaast is in de Financiële Verordening Haarlemmermeer 2021 de verplichting opgenomen om een beheerplan voor de Fysieke Leefomgeving vast te laten stellen door de raad.
In figuur 1 is de plaats van de beheerplannen binnen de kaders en het beleid voor de fysieke leefomgeving weergegeven.

De vorige beheerplannen hadden een looptijd van 2020 tot en met 2023. Wij hebben de beheerplannen voor de periode 2024 tot en met 2028 geactualiseerd. De actualisatie heeft onder meer plaatsgevonden op basis van wijzigingen in de wet- en regelgeving, nieuw gemeentelijk beleid, de meest recente inspectiegegevens en wijzigingen in het areaal. Tevens verwerken wij de bestuurlijke ambities van college en raad. Dit document Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) 2024-2028 geeft een samenvatting van de uitkomsten van de actualisering van de beheerplannen en geeft tevens aan hoe wij beheren (methode, kwaliteit, gebiedsgericht werken en participatie).

Door zoveel mogelijk een gebiedsgerichte aanpak te hanteren willen wij ervoor zorgen dat onze maatregelen (en de hiervoor ingezette middelen) in de openbare ruimte een zo groot mogelijk effect hebben. Daarnaast zetten bij het beheer risico- en effectgestuurd beheer in en wegen de beschikbare middelen en het beoogd effect tegen elkaar af. Door risico's en prestaties beter in beeld te brengen is het mogelijk (nog) slimmer te beheren.

Reikwijdte

De bestaande beheerplannen voor de Fysieke Leefomgeving zijn: bomen en beplanting, verhardingen, kunstwerken, openbare verlichting, verkeersregelinstallaties, watergangen, speelvoorzieningen, sportvelden en recreatiegebieden. In dit IBOR 2024-2028 zijn de resultaten van de actualisatie van deze beheerplannen opgenomen. Deze zijn aangevuld met gegevens over straatmeubilair, bebording, parkeerautomaten en begraafplaatsen.

Voor riolering geldt dat het huidige Gemeentelijk Rioleringsplan 2020 tot en met 2023 ook fungeert als beheerplan. Met de invoering van de Omgevingswet wordt het GRP omgevormd tot een Programma Stedelijk Water en Riolering (PRSW) 2024-2028. Dit heeft tot gevolg dat de onderdelen van het beheerplan Watergangen onder dit PRSW komen te vallen.

In de financiële paragrafen van de beheerplannen is geen rekening gehouden met nieuwe aanleg.

Evalueren

Wij evalueren de beheerplannen halverwege de planperiode, gelijktijdig met het PRSW. Daarnaast doen wij in 2024 onderzoek naar de haalbaarheid van de investeringen vanaf 2025 en de benodigde personele capaciteit voor de gebiedsgerichte aanpak en klimaatadaptatie. Dit laatste is nog niet becijferd in de beheerplannen.

Leeswijzer en opzet

Hoofdstuk 2 gaat in op de visie en de ambities van Haarlemmermeer voor de leefomgeving. In dit hoofdstuk worden tevens de kernwaarden voor het beheer en onderhoud weergegeven. Hoofdstuk 3 geeft een overzicht van de kapitaalgoederen die wij beheren. Hoofdstuk 4 geeft antwoord op de vraag: hoe beheren wij? In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven welke beheermaatregelen wij treffen om bij te dragen aan de ambities van Haarlemmermeer, hoe wij de kwaliteit monitoren en hoe wij omgaan met duurzaamheid en participatie. In hoofdstuk 5 besteden wij aandacht aan onze speerpunten bij het beheer in de komende periode (2024-2028) (gebiedsgericht werken, klimaatadaptatie, vergroening van de leefomgeving en natuurvriendelijk beheer).
In de hoofdstukken 6 en 7 geven wij een overzicht van onze doelstellingen voor ‘groen’ en ‘infra’. Hierin zijn de doelstellingen voor de beheerplannen thematisch gebundeld.
Hoofdstuk 8 geeft een samenvattend overzicht van de financiën. In de bijlage zijn de factsheets opgenomen die een beknopte weergave zijn van de beheerplannen van de verschillende kapitaalgoederen in de fysieke leefomgeving.

2. Visie, kernwaarden en ambities

Visie voor de leefomgeving

Om de verbinding tussen onze strategische doelen en het beheer van de openbare buitenruimte beter te kunnen maken hebben wij een visie voor de leefomgeving geformuleerd. Deze is opgenomen in de Omgevingsvisie 2040. Met de Omgevingsvisie geven wij richting aan hoe wij nu en in de toekomst met onze leefomgeving omgaan.

Visie voor de leefomgeving

We willen dat inrichting, beheer en onderhoud van onze openbare ruimte bijdragen aan de benoemde kernwaarden voor openbare ruimte en bijbehorende ambities. De inrichting en het beheer van de ruimte sluiten aan op de herkenbaarheid en identiteit vande betreffende plek, waaronder de verschillende woonmilieus zodat sprake is van diversiteit in de openbare ruimte. De openbare ruimte is aantrekkelijk en veilig ingericht, toegankelijk voor iedereen en nodigt uit tot gezond bewegen. Er wordt rekening gehouden met de klimaatadaptieve wensen en het bijdragen aan de gewenste biodiversiteit. De samenleving waardeert de openbare ruimte. De openbare ruimte heeft herkenbare groen- en waterstructuren die logisch aansluiten op groene structuren buiten het bebouwde gebied. Een groene inrichting speelt een belangrijke rol bij een kwalitatief goed ingerichte leefomgeving. Het beheer wordt financieel slim aangepakt, is doelmatig en duurzaam.

Kernwaarden en ambities

Op basis van de visie voor de leefomgeving, het Coalitieakkoord 2022-2026 en de belangrijkste beleidsdocumenten [1], wetgeving en technische richtlijnen zijn (maatschappelijke) kernwaarden voor het beheer en onderhoud geformuleerd. Per kernwaarde zijn ambities geformuleerd voor het beheer en onderhoud. Kernwaarden en ambities zijn opgenomen in de Omgevingsvisie. In figuur 2 is de relatie tussen het uitvoeringsprogramma en de beheerplannen en de kernwaarden in beeld gebracht.

Figuur 2, relatie beheerplannen en de kernwaarden

Kernwaarden

De kernwaarden voor het beheer en onderhoud zijn:

1. Veiligheid
2. Kwaliteit openbare ruimte
3. Gebruik
4. Financieel slim en doelmatig beheren
5. Toekomstbestendig
6. Waardering in de samenleving

Ambities

De ambities per kernwaarde zijn:

Veiligheid

Wij zorgen voor een veilige leefomgeving (schoon, heel, veilig) door te voldoen aan de geldende wet- en regelgeving. De gebruiker moet zich ook sociaal veilig voelen. Daarnaast streven wij naar het terugdringen van het aantal verkeersongevallen en ernstige verkeersslachtoffers door een verkeersveilige openbare ruimte.

Kwaliteit openbare ruimte

Wij streven naar een aantrekkelijke, groene, kleurrijke goed onderhouden woon-, werk- en leefomgeving, die voor iedereen toegankelijk is en die bijdraagt aan een positieve beleving van de openbare ruimte. De kapitaalgoederen zijn schoon, heel en veilig en voldoen aan wet- en regelgeving. De kwaliteit van de openbare ruimte draagt bij aan het vestigingsklimaat door te zorgen voor een goede

[1] Zoals Omgevingsvisie 2040, Notitie Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2023, de Mobiliteitsvisie en de Onderzoeks- en Investeringsagenda Mobiliteit 2024-2027, de Programmabegroting 2024-2028

uitstraling en plekken voor ontmoeting voor inwoners, ondernemers en bezoekers. We streven ernaar om nadelige effecten voor de gezondheid te voorkomen.

Gebruik

Wij zorgen voor een goed functionerende openbare ruimte, zodat de gebruikers vrijheid van bewegen hebben en de dorpen en kernen toegankelijk zijn.
De omgeving nodigt uit tot kiezen voor actieve vormen van mobiliteit, zoals lopen en fietsen. De openbare ruimte is toegankelijk, onder andere voor mensen met een beperking. Een toegankelijke en gezonde leefomgeving speelt een rol in het mee kunnen doen in de samenleving.
De openbare ruimte is een aantrekkelijke ontmoetingsplaats, die bijdraagt aan de geestelijke en lichamelijke gezondheid. Inwoners, bezoekers en ondernemers hebben voldoende mogelijkheden om te bewegen, te recreëren en deel te nemen aan sport.

Financieel slim en doelmatig beheren

Wij zijn financieel in control en voeren onze programmering voor de openbare ruimte uit binnen de gestelde financiële kaders.
Met de beschikbare middelen beheren en onderhouden wij de openbare ruimte zo optimaal mogelijk. Hierbij treffen wij kostenefficiënte maatregelen en besparen wij waar mogelijk kosten door slimmer, doelmatiger en goedkoper te beheren.
Wij zijn voorbereid op de toekomst door op korte termijn onze programmering op orde te hebben, maar ook onze opgave voor de langere termijn op het gebied van het onderhoud van de openbare ruimte te kennen.

Toekomstbestendig

De openbare ruimte heeft te maken met verschillende uitdagingen zoals een toenemend gebruik en verdichting, het veranderende klimaat en de energietransitie. Wij streven naar een klimaatbestendige fysieke leefomgeving, zodat deze bestand is tegen de gevolgen van klimaatverandering (hittestress, wateroverlast, droogte).
Tevens streven wij naar een vermindering van de uitstoot van CO_2 en naar energieverbruik uit duurzame bronnen.
De openbare ruimte is robuust en flexibel om op veranderende behoeftes en gebruik in te spelen, met ruimte voor technische innovaties en aandacht voor (cultureel) erfgoed.

Waardering in de samenleving

Inwoners, ondernemers en andere ketenpartners zijn tevreden over de manier waarop wij de openbare ruimte beheren en daarover communiceren. Ook andere gebruikers en bezoekers zijn tevreden over de beleving van de buitenruimte.
Wij vergroten de betrokkenheid van onze inwoners en ondernemers bij hun leef- en woonomgeving door gebiedsgericht werken en participatie.
Wij zorgen voor een gevarieerde leefomgeving die aansluit bij de behoeften van de gebruikers, onder andere door een voldoende onderhouden openbare ruimte en diversiteit in het groen.
Wij hebben bij het beheer oog voor de karakteristieken van de openbare ruimte, die een wijk zijn identiteit verlenen. Daarbij betrekken we ook de rol en nabijheid van ons erfgoed.

3. Wat beheren wij?

Groen

Openbaar Groen
- 94.215 bomen
- 1.304.700 m2 bosplantsoen
- 3.491.570 m2 gazon
- 6.233.156 m2 bermen en schrale/kruidenrijke grassen
- 786.985 m2 heesters en bodembedekkers
- 52.311 m2 vaste planten en rozen
- 182.740 m2 hagen
- 49.094 stuks wadi's
- 25.000 grasstenen in parkeervakken

Recreatiegebieden
- Haarlemmermeerse Bos
- Toolenburgerplas
- PARK21, deelgebied 1
- Vliegerweide Nieuw-Vennep
- Stadspark Hoofddorp
- Groot Vennep PARK21

Sportvelden
- 23 sportparken

Speelvoorzieningen
- 737 speelplekken

Begraafplaatsen
- de Taxushof en de Lindenhof (Nieuw-Vennep)
- de Iepenhof en de Wilgenhof (Hoofddorp)
- de Meerterpen (Zwaanshoek)
- De Akker Gods (Spaarnwoude)

Verhardingen
- 536 km asfaltwegen
- 231 km elementenverharding
- 830.700 m2 fietspad

(Civieltechnische) kunstwerken
- 12 beweegbare bruggen
- 482 vaste bruggen, viaducten en tunnels
- 2.000 m2 taludbekleding
- 53 grondkeringen
- 40 steigers en vlonders
- Circa 7 km geluidswerende constructies
- 6 overige (2 golfbrekers, een boothelling, een vijverbak en 2 monumentale damsluizen)

Infra

Openbare Verlichting
- 44.351 lichtmasten
- 47.500 armaturen
- 953 tunnelarmaturen
- 164 grondspots
- 483 OVL-kasten
- 8 marktkasten
- 1.575 km kabelnet

Verkeersregelinstallaties
- 74 VRI's
- 14 zebrapad beveiligingsinstallaties

Straatnaamborden/plaatsnaamborden
Circa 3.500 stuks

Bebording
Circa 29.000 stuks

Straatmeubilair
2323 banken en 3552 afvalbakken

Parkeerautomaten
68 stuks

4. Hoe beheren wij?

Beheermaatregelen
Om de kapitaalgoederen in goede staat te houden zijn beheermaatregelen nodig, zodat de kapitaalgoederen hun functie kunnen blijven vervullen voor de maatschappelijke doelen waaraan zij bijdragen. De volgende beheermaatregelen worden onderscheiden:

Inspecties
Inspecties geven informatie over de staat van het areaal. Door regelmatig te inspecteren wordt in een vroeg stadium noodzakelijk onderhoud gesignaleerd en kunnen maatregelen worden getroffen. Ook vanwege het waarborgen van de veiligheid zijn inspecties belangrijk.

Klein onderhoud of dagelijks onderhoud
Klein onderhoud of dagelijks onderhoud zijn de werkzaamheden die regelmatig (een of meerdere keren per jaar) terugkomen. Klein onderhoud is gericht op behoud van kwaliteit en het uitstel van groot onderhoud.

Groot onderhoud
Onder groot onderhoud vallen de werkzaamheden die planmatig worden uitgevoerd, meestal over meerdere jaren verspreid.

Vervangen
Vervangen is het vernieuwen van kapitaalgoederen aan het einde van de levensduur. De levensduur van de kapitaalgoederen is aangegeven in factsheets per kapitaalgoed in de bijlage.

Kwaliteit

Voor het weergeven van de kwaliteit wordt onderscheid gemaakt in technische kwaliteit en beeldkwaliteit (verzorgende kwaliteit).

Technische kwaliteit
De technische kwaliteit van kapitaalgoederen wordt bepaald aan de hand van technische inspecties en de leeftijd van het areaal.
In onderstaande figuur is het meest actuele beeld van de technische kwaliteit weergegeven, waarbij groen voor een goede kwaliteit staat en rood betekent dat de kwaliteit van het areaal voor een belangrijk deel onvoldoende is. Oranje betekent dat de kwaliteit over het algemeen redelijk tot goed is, maar dat de kwaliteit in de toekomst zonder maatregelen wel onder druk kan komen te staan.
Ten opzichte van de vorige beheerplannen blijkt dat de technische kwaliteit over het algemeen voldoende is. Rood komt in het overzicht niet meer voor, waar dit bij de vorige beheerplannen nog gold voor verhardingen. De kwaliteit van verhardingen is verbeterd dankzij het instellen van een Voorziening achterstallig onderhoud verhardingen in 2019. Voor verhardingen zijn echter nog aandachtspunten, evenals voor bomen en beplanting, speelvoorzieningen, (civieltechnische) kunstwerken, begraafplaatsen en parkeerautomaten (zie de hoofdstukken 6 en 7).

Beeldkwaliteit
Vanaf 2010 onderhouden wij de meest beeldbepalende elementen van de openbare ruimte (onderdelen van het openbaar groen, straatreiniging en zwerfafval) op beeldkwaliteit (resultaat).
Bij deze onderdelen wordt gewerkt met kwaliteitsniveaus die aan de hand van beeldmeetlatten worden gemeten. Het hoogste kwaliteitsbeeld is aangeduid met A+, het laagste met een D. De afspraken hiervoor zijn opgenomen in de onderhoudscontracten. Bij onze afspraken met aannemers volgen wij de beeldmeetlatten uit de meest recente Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte

Bomen en beplanting	Recreatiegebieden	Sportvelden
Speelvoorzieningen	Begraafplaatsen	Verhardingen
Kunstwerken	Openbare Verlichting	VRI's
Bebording	Straatmeubilair	Parkeerautomaten

van het CROW[2]. Momenteel is dat de Kwaliteitscatalogus openbare ruimte 2023.
Het ambitieniveau is vastgelegd in het Integraal Beheerkwaliteitplan Openbare Ruimte (BKP) dat in 2009 is vastgesteld door het college van B&W en is geactualiseerd in 2016. Het doel van het BKP is een bijdrage te leveren aan de verbetering van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving door het beheer aan te laten sluiten bij de wensen en behoeftes van inwoners, gebruikers en andere belanghebbenden.

Met het BKP is tevens de keuze gemaakt om de openbare buitenruimte op beheerniveau Basis te gaan onderhouden. Dit houdt in dat overwegend kwaliteitsniveau B voorkomt, maar dat kwaliteitsniveau C eveneens kan voorkomen. Enkele onderdelen (met name centrumgebieden en speelvoorzieningen) worden onderhouden op niveau Basis+[3]. Op grond van de huidige CROW-systematiek zijn de benamingen van de ambitieniveaus Basis+ en Basis aangepast in A en B.
Dit kwaliteitsniveau is voldoende om aan onze ambities van een schone, hele en veilige openbare ruimte te voldoen. In de beheerplannen voor de Fysieke Leefomgeving is de vertaling opgenomen hoe de verschillende vakgebieden aan deze ambitie voldoen.
Het BKP richt zich uitsluitend op het onderhoud en niet op vervangingen.

Eind 2022 is het BKP geactualiseerd vanwege de strategische heroriëntatie, waarmee ook in de fysieke leefomgeving enkele ombuigingen zijn toegepast vanwege het gemeentelijke financiële meerjarenbeeld. Met ingang van 2023 onderhouden wij uitlopers op de stam van bomen en boomspiegels in plaats van op beeldkwaliteit met een vaste frequentie. Daarnaast is de uitvoering van straatreiniging geüniformeerd. Dit betekent dat het pluspakket met hoge beeldkwaliteit in centrumgebieden en langs hoofdwegen vervalt voor reiniging (straatvegen, ruimen van blad en bloesem, zwerfafval en het legen van prullenbakken). De ambitie wordt hierdoor voor straatreiniging in alle gebieden gelijk, namelijk basisniveau (B).

Om de kwaliteit van de openbare ruimte te bewaken worden besteksschouwen gehouden. Hierbij wordt de beeldkwaliteit van het groen (exclusief bomen), de straatreiniging en het zwerfafval geschouwd.
In het Factsheet Bomen en beplanting zijn de resultaten van de besteksschouw over 2022 en de eerste helft van 2023 opgenomen. Hieruit blijkt dat het percentage afwijkingen van het werk van groenaannemers in deze jaren onder het toegestane percentage van 10% is en dat de scores in 2023 zijn verbeterd ten opzichte van 2022.

Duurzaam beheer

Duurzaamheid heeft te maken met de levenscyclus van de kapitaalgoederen en de milieubelasting van de gebruikte materialen en beheermaatregelen.
Wij streven naar het duurzaam in stand houden van het areaal. Door goed onderhoud gaat ons areaal langer mee en hoeft het minder snel vervangen te worden. Dit bespaart niet alleen kosten, maar ook grondstoffen.
Daarnaast worden duurzame materialen toegepast en wordt materiaal zoveel mogelijk hergebruikt
Duurzaamheid is ook een onderdeel van ons inkoopbeleid. Dit betekent dat bij de aanbesteding van werkzaamheden in de openbare ruimte rekening wordt gehouden met het zo lang mogelijk in de kringloop houden van grondstoffen (circulaire economie).
Duurzaam beheer houdt ook in het streven naar energiebesparing en het verminderen van de uitstoot van CO_2.

Participatie

Projecten en onderhoudsprocessen in de openbare ruimte hebben invloed op de leef-, woon- en werkomgeving van inwoners en ondernemers. De openbare ruimte is naast een gebruiksruimte ook vaak een ontmoetingsruimte.
Wij willen de betrokkenheid van inwoners, ondernemers en belangengroepen bij het onderhoud van de openbare ruimte verder vergroten en ruimte geven aan initiatieven uit de samenleving. Dit betekent dat signalen van de gebruikers van de openbare ruimte worden betrokken bij het beheer ervan door participatie of door meldingen van inwoners.
In het Participatiebeleid is omschreven op welke manieren inwoners en ondernemers invloed kunnen hebben op de besluitvorming (Afwegingstabel participatie). Voor het bepalen van de vorm van participatie is een menukaart beschikbaar, waarop de instrumenten staan die gekozen kunnen worden. Hierbij is ruimte voor maatwerk en kan de inzet op participatie worden aangepast als het onderwerp of de situatie daarom vraagt.

[2] Kennisinstituut voor infrastructuur, openbare ruimte, verkeer en vervoer, en werk en veiligheid.

[3] Centrumgebieden, speelvoorzieningen, meubilair in de woongebieden, kantoor- en bedrijventerreinen en recreatiegebieden, gras (speelweiden) in recreatiegebieden, reiniging van hoofdinfrastructuur en recreatiegebieden en riolering (putten en kolken) in de woongebieden, kantoor- en bedrijventerreinen en rondom sportvelden worden op beheerniveau Basis+ onderhouden.

Participatie onderhoud openbare ruimte

In de openbare ruimte is op hoofdlijnen onderscheid te maken in onderhoud en vervanging. Beide vormen vragen om een andere wijze van participatie.

Onderhoud

Voor de uitvoering is per type onderhoud een uniforme werkwijze voor participatie opgesteld. Dit biedt de inwoners en belanghebbenden duidelijkheid en herkenbaarheid en biedt tevens een leidraad welke vorm van participatie moet worden toegepast. In grote lijnen komt het erop neer dat inwoners bij renovaties die gevolgen hebben voor inwoners of andere belanghebbenden (verwijderen bomen, renovatie groenvakken, onderhoud bestrating en baggeren) worden geïnformeerd. Bij kleine onderhoudsactiviteiten wordt geen aparte informatie verstrekt, omdat hierbij geen gevolgen zijn voor inwoners, bedrijven of belangenpartijen en de beïnvloedingsruimte bovendien beperkt is.

Vervangingsprojecten

De vervanging van onderdelen van de openbare ruimte bestaat uit projecten van verschillende omvang. Dit varieert van het vervangen van lichtmasten tot grootschalige, complexe projecten waarbij bijvoorbeeld naast de vervanging van een complete weg en het aanbrengen van drainage, ook de bomen en het groen en de openbare verlichting worden vervangen en de weg opnieuw wordt ingericht (parkeren).
De omvang en de complexiteit van het project bepalen de vorm van het participatietraject.
Bij de vervanging van bomen, openbaar groen en speelplekken worden meerdere keuzes aan de belanghebbenden voorgelegd. Bij de vervanging van speeltoestellen wordt op grond van een demografisch onderzoek bepaald wat nodig is in de wijk. Vervolgens wordt met de omwonenden bepaald welke toestellen terug worden geplaatst. Ook bij het verwijderen van speeltoestellen wordt de omgeving geïnformeerd.

De mate van invloed wordt per opgave bepaald en is maatwerk. Om toch houvast te hebben kan voor de invulling van het participatietraject worden gekozen uit de menukaart van standaard participatiemiddelen. De opdrachtgever borgt dit in de opdracht.

Inwonersinitiatieven/zelfbeheer

Initiatieven van inwoners en bedrijven en andere ideeën uit de samenleving gaan over allerlei onderwerpen en deze vragen elk een eigen aanpak.

In Haarlemmermeer vindt zelfbeheer met name plaats op het gebied van groenonderhoud. Inwoners of bedrijven adopteren groenstroken en onderhouden deze. Inwoners kunnen ook boomspiegels rond de stam van een boom in verhardingen inrichten en onderhouden of geveltuintjes aanleggen. Daarnaast worden bladkorven geplaatst voor het zelf ruimen van blad in de herfst door inwoners. Zelfbeheer is een manier om inwoners en bedrijven meer te betrekken bij hun leef- en werkomgeving en het samen onderhouden van groen bevordert ook de sociale cohesie.

Zelfbeheer op bedrijventerreinen krijgt vorm via parkmanagement. Hierbij wordt het beheer op bedrijventerreinen overgedragen aan een parkmanagementorganisatie. Deze organisatie kan ervoor kiezen het gebied te onderhouden op een hoger niveau dan het door de gemeente vastgestelde onderhoudsniveau. Op dit moment zijn met negen parkmanagementorganisaties overeenkomsten afgesloten.
Wij stellen geselecteerde rotondes beschikbaar voor adoptie door ondernemingen of instellingen.
Rotondes zijn vaak gelegen op strategische plekken in onze gemeente. Door rotondes te laten adopteren geven wij een extra impuls aan de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Bovendien raken bedrijven meer betrokken bij hun werkomgeving. Op dit moment zijn 22 van de 38 beschikbare rotondes geadopteerd, zeven gereserveerd, voor vier is belangstelling en zijn er nog vijf beschikbaar voor adoptie.

5. Wat zijn onze speerpunten?

In dit hoofdstuk zijn onze speerpunten voor het beheer in de periode 2024 tot en met 2028 beschreven. De komende jaren staan wij voor een hoge vervangingsopgave in de fysieke leefomgeving, gekoppeld aan een opgave om de openbare ruimte klimaatadaptief in te richten. Ook zal de energietransitie zijn weerslag hebben op de openbare ruimte. Deze opgaven vergen een andere manier van werken. Om aan deze opgaven te kunnen voldoen willen wij een gebiedsgerichte aanpak ontwikkelen. Ook vergroenen wij de fysieke leefomgeving verder en ligt onze prioriteit bij het versterken van de biodiversiteit door natuurvriendelijk beheer.

Vervangingsopgave

Haarlemmermeer heeft vanaf de jaren zestig van de twintigste eeuw perioden gekend van snelle groei. Door pieken in de aanleg bereiken veel kapitaalgoederen de komende jaren het einde van de levensduur. Dit geldt vooral voor riolering en verhardingen. Met name riolering uit de aanlegperiode voor 1970 is niet bestand tegen het huidige klimaat, met soms extreme regenbuien, en moet daarom vervangen worden of heeft groot onderhoud nodig. Dit vraagt om een integrale aanpak waarbij zowel de verhardingen, de riolering en het groen worden aangepakt.

Klimaatadaptatie

Door klimaatverandering wisselen extreme regenbuien, opwarming en langdurige droogte elkaar af. Vooral in verstedelijkte gebieden heeft dat grote gevolgen, namelijk wateroverlast en hittestress.

Wij worden genoodzaakt onze leefomgeving aan te passen aan deze veranderende klimaatomstandigheden door een klimaatadaptieve inrichting. Dit vergt aanpassingen onder het maaiveld aan de riolering, maar ook boven het maaiveld zijn maatregelen nodig om overtollig water beter op te vangen en ervoor te zorgen dat water minder snel wordt afgevoerd.

Als groen voldoende de ruimte krijgt in de leefomgeving, dan kan het ons helpen bij klimaatadaptatie. Groen vangt water op en zorgt ervoor dat overtollig water makkelijker in de bodem kan wegvloeien. Hierdoor wordt het rioolstelsel minder belast omdat minder water hoeft te worden afgevoerd. Daarnaast vangen groene gebieden meer water op, zodat minder verdroging optreedt. Bomen creëren ook schaduw en voorkomen hittestress. Groene gebieden worden overdag minder warm en koelen ’s avonds sneller af. Verhardingen daarentegen houden warmte vast en voorkomen dat water kan infiltreren in de bodem.

Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen hebben zich gecommitteerd aan het landelijke Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA). Dit plan heeft als uitgangspunt dat Nederland in 2050 klimaatadaptief is ingericht. Onze maatregelen om de leefomgeving klimaatadaptief in te richten passen binnen dit akkoord.

Klimaatadaptieve maatregelen kunnen extra kosten met zich meebrengen. In het Klimaatadaptatiebeleid (Rv. 2022.0000040) is opgenomen dat wij deze binnen de bestaande openbare ruimte waar mogelijk zullen dekken uit de Voorziening tariefsegalisatie rioolheffing. Dit geldt alleen voor maatregelen die binnen de zorgplichten vallen. Voor andere maatregelen zullen waar mogelijk subsidies worden aangevraagd, Hoewel wij ernaar streven om additionele kosten binnen de eigen budgetten te dekken, is in het klimaatadaptatie-beleid vermeld dat wij, indien de bestaande budgetten niet toereikend zijn, een voorstel voorleggen aan de raad of prioriteit zullen geven aan de meest essentiële maatregelen.

Vergroenen leefomgeving

Een groene leefomgeving heeft veel voordelen. Groen is goed voor de gezondheid en het welzijn van inwoners, verfraait de woon- en werkomgeving, levert een bijdrage aan klimaatadaptatie en heeft een positief effect op de biodiversiteit. Omdat een verdere vergroening van de leefomgeving belangrijk is, heeft het college het als één van de ambities in het Coalitieakkoord 2022-2026 opgenomen. Voor het vergroenen van de woonomgeving is gedurende deze collegeperiode € 400.000 extra aan middelen beschikbaar. Hiervoor worden onder andere waar mogelijk verhardingen vervangen door groen, parkeerplaatsen vergroend en extra bomen geplant in de woonomgeving.

Natuurvriendelijk beheer

De biodiversiteit, de mate van verscheidenheid aan levensvormen, staat over de hele wereld onder druk. Biodiversiteit zorgt voor schone lucht, fris water, een goede kwaliteit van de bodem en de bestuiving van gewassen (voedselvoorziening). Wij richten het beheer van ons areaal op het versterken van de biodiversiteit. Dit doen wij door verschillende typen

maaien toe te passen en minder vroeg te maaien. Maar ook het toepassen van een gevarieerde en voldoende beplanting en het toepassen van dak- en gevelgroen maken het mogelijk de biodiversiteit te versterken.

Ontwikkelen gebiedsgerichte aanpak

De komende periode zullen wij stap voor stap onze aanpak van de vervangingen in de openbare ruimte verder ontwikkelen. Op dit moment zijn vervangingsinvesteringen vooral gericht op de technische staat van onze afzonderlijke kapitaalgoederen, gecombineerd met wensen van gebruikers. Wij werken zoveel mogelijk integraal. Jaarlijks kunnen wij met de huidige gemeentelijke organisatie circa € 25 miljoen investeren in vervangingen.
Deze aanpak volstaat niet meer om aan onze veranderende opgaven voor de openbare ruimte te kunnen voldoen, zoals onze hogere vervangingsopgaven, gecombineerd met maatregelen voor klimaatadaptatie en de energietransitie. Wij werken een gebiedsgerichte aanpak uit die leidt tot wijkvernieuwing. Hierbij wordt voor de complete openbare ruimte in een gebied bepaald wat moet worden opgeknapt. Participatie met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners is hier een onderdeel van. Bij maatregelen voor klimaatadaptatie is ook een zekere omvang nodig, omdat het watersysteem als geheel in beschouwing wordt genomen. Deze aanpak geeft ons ook de mogelijkheid om in de toekomst te kijken, verder vooruit te plannen en onze middelen efficiënter in te zetten. Het project Welgelegen in Nieuw-Vennep is het eerste project waarin wij ervaring opdoen met deze werkwijze.

Voor de bestaande openbare ruimte is een planning gemaakt om Haarlemmermeer in 2050 zoveel mogelijk klimaatbestendig te hebben ingericht. Waar mogelijk worden maatregelen voor de energietransitie ingepast. De basis voor de planning is de (theoretische) levensduur van verhardingen en riolering. De overige disciplines sluiten hier zoveel mogelijk bij aan. De eerstvolgende projecten zullen naar verwachting vanaf 2026 in uitvoering gaan. Naast de gebruikelijke Vernieuwing Openbare Ruimte (VOR) -budgetten worden ook projectmatige budgetten aangevraagd voor wijkvernieuwing. Uiteindelijk leidt deze werkwijze ertoe dat onze investeringsopgave de komende jaren zal groeien. Hierin zal het aandeel van investeringen in wijkvernieuwing toenemen en het aandeel reguliere vervangingsinvesteringen zal afnemen.

Dergelijke complexe en omvangrijke projecten kennen een lange voorbereidingstijd. Deze werkwijze vergt veel afstemming, communicatie en een intensieve interne samenwerking. Om dergelijke projecten op een goede manier voor te bereiden en tot uitvoering te brengen, zullen binnen onze organisatie veranderingen, verbeteringen en uitbreidingen moeten plaatsvinden. Met onze huidige personele capaciteit en organisatie zullen wij de toekomstige vervangingsopgave niet kunnen uitvoeren. De opgave is groter dan wat wij de afgelopen jaren hebben kunnen realiseren. Dat betekent dat ook onze organisatie moet groeien en dat er moet worden gekeken naar de wijze van samenwerking. In de beheerplannen voor de Fysieke Leefomgeving is dit nog niet in beeld gebracht. Het komende jaarwillen wij onderzoeken wat er nodig is aan extra formatie en welke ontwikkeling de organisatie nodig heeft.

De arbeidsmarkt is onvoorspelbaar en mogelijk is het daarnaast nodig om aannemers en ingenieursdiensten aan ons te binden door bijvoorbeeld langdurige overeenkomsten.

Maar ook is voor de gebiedsgerichte aanpak een andere wijze van programmering nodig dan vervangen bij het einde van de levensduur. Hierbij zijn onze uitgangspunten als volgt.

1. Voor benodigde vervangingen bekijken we in eerste instantie of deze passen binnen een wijkvernieuwingsproject.
2. Waar mogelijk rekken we de levensduur van onderdelen in de openbare ruimte op, zodat deze binnen een wijkvernieuwingsproject vervangen kunnen worden. Dit kan extra onderhoudskosten tot gevolg hebben, maar de omvang van dit effect is nu nog niet te overzien.
3. Waar nodig halen we de vervanging van onderdelen die nog (net) niet aan het einde van de levensduur zijn naar voren, zodat deze mee kunnen liften met een wijkvernieuwingsproject.
4. Om desinvestering te voorkomen bekijken wij in gebieden waar binnen drie jaar een wijkvernieuwingsproject is gepland per locatie wat nodig en mogelijk is om de openbare ruimte leefbaar en veilig te houden. Wij gaan bijvoorbeeld binnen deze drie jaar geen investeringen doen in nieuwe bomen als de nieuwe inrichting nog niet bekend is.
5. Wanneer de vervanging niet langer kan wachten en veilig houden met extra onderhoudsgeld niet mogelijk is, dan vindt de vervanging buiten het wijkvernieuwingsproject plaats. Ook locaties die niet vallen onder wijkvernieuwing, zoals buitengebieden en hoofdinfrastructuur worden vervangen volgens de huidige methode.

6. Groen

Een groene openbare ruimte is van belang voor de gezondheid en de leefbaarheid van inwoners en gebruikers. Daarnaast is een groene omgeving belangrijk voor klimaatadaptatie en biodiversiteit. Onder groen valt het beheer van:

- het openbaar groen en de bomen
- de recreatiegebieden
- de begraafplaatsen
- sportvelden
- speelvoorzieningen

In dit hoofdstuk zijn de doelstellingen voor het beheer van deze onderdelen opgenomen. De belangrijkste gegevens per onderdeel zijn te vinden in de factsheets (bijlagen bij dit IBOR).

Doelstellingen voor het beheer

Onze doelstellingen vloeien voort uit wettelijke kaders en beleid voor bomen en beplanting, recreatiegebieden, begraafplaatsen, sportvelden en speelvoorzieningen. In de Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040 zijn de (maatschappelijke) kernwaarden opgenomen die wij hebben opgesteld voor het zorgvuldig beheren en onderhouden van onze openbare ruimte (zie ook hoofdstuk 2). Daarnaast is in het Coalitieakkoord 2022-2026 opgenomen dat Haarlemmermeer blijft investeren in een groene, kleurrijke en goed onderhouden leefomgeving. De ambitie uit het coalitieakkoord is in te zetten op vergroening, versterking van de biodiversiteit en een klimaatadaptieve inrichting. Ook wil het college initiatieven van inwoners en organisaties om het groen in eigen straat of wijk te helpen onderhouden stimuleren en versterken. Hieronder zijn per kernwaarde de doelstellingen voor het beheer weergegeven.

Veiligheid

Wij waarborgen de veiligheid van het areaal door:

- te voldoen aan de wettelijke zorgplicht voor bomen; Om de technische kwaliteit te meten houden wij boomveiligheidscontroles en kwaliteitsmetingen van het groen; wij werken daarnaast volgens de goedgekeurde gedragscode soortenbescherming gemeenten van Stadswerk;
- invasieve soorten die een gevaar zijn voor de gezondheid te bestrijden, onder andere Japanse duizendknoop, de Sachalinse duizendknoop, de Basterdduizendknoop en de Reuzenberenklauw;
- de (verkeers-)veiligheid en de sociale veiligheid voor de omgeving te waarborgen door tijdig te snoeien;
- de kwaliteit van het zwemwater in de recreatiegebieden te monitoren om de volksgezondheid te beschermen. De kwaliteit van de spartelvijvers in het Haarlemmermeerse Bos en de Toolenburgerplas en de bosplas in het Haarlemmermeerse Bos moet voldoen aan de Europese richtlijnen voor zwemwaterkwaliteit en de aanwijzingen van de provincie Noord-Holland en het hoogheemraadschap van Rijnland;
- de kwaliteit van de sportvelden te laten voldoen aan de sporttechnische en materiaaltechnische normen van NOC*NSF en de sportbonden;
- bij de renovatie/ aanleg van voetbalkunstgrasvelden zo min mogelijk infill toe te passen en deze rondom te voorzien van kantopsluiting om verspreiding van microplastics en infill tegen te gaan;
- technische lagen met rubber toevoeging worden bij renovaties zoveel mogelijk vervangen;
- te voldoen aan de zorgplicht op grond van het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen (WAS) voor speeltoestellen om de veiligheid te waarborgen.

Kwaliteit Openbare Ruimte

Wij zorgen voor een groene, goed onderhouden leefomgeving door:

- ons areaal bomen en beplanting duurzaam in stand te houden door onderhoud en te zorgen voor optimale groeiomstandigheden, waardoor de levensduur toeneemt; voor bomen betekent dit een levensduur van minimaal 50 jaar en voor beplantingen 25 jaar;
- ons areaal te onderhouden volgens de kwaliteitskeuzes van het Beheerkwaliteitplan Openbare Ruimte (BKP); in centrumgebieden, in recreatiegebieden

(deels)[4] en voor speelvoorzieningen is dit niveau basis+ (A in de huidige CROW-systematiek); voor de overige functionele gebieden geldt het beheerniveau 'basis' (B in de huidige CROW-systematiek); dit betekent dat het onderhoud voldoet aan de voor de verschillende disciplines geldende wettelijke normen en richtlijnen;
- de begraafplaatsen op niveau A te beheren om recht te doen aan deze bijzondere gedenkparken;
- onze (monumentale) bomen te beschermen;
- een duurzame boomstructuur te handhaven, te herstellen en zo nodig te ontwikkelen;
- overlast door bomen en ziektes van bomen zoveel mogelijk te voorkomen.

Wij vergroenen de leefomgeving extra en willen jaarlijks circa 3.500 m2 omvormen en in vier jaar tijd 8.000 extra bomen te planten door:
- waar mogelijk verhardingen (tegels/straatstenen) te vervangen door groen en stoepen en straten te versmallen waardoor groenstroken ontstaan;
- parkeerplaatsen opnieuw in te richten met grasstenen (tegels met gaten waarin gras kan groeien), waardoor water beter kan wegzakken in de bodem;
- extra bomen in wijken te planten met weinig bomen; inwoners kunnen aangeven waar zij deze bomen willen hebben;
- bij de herinrichting van de woonomgeving (Vernieuwing Openbare Ruimte) waar mogelijk extra bomen te planten; het merendeel van de extra (8.000) bomen wordt geplant in grootschalig groen en recreatiegebieden (PARK21).

Wij versterken de biodiversiteit en beschermen de ecologische waarden en houden deze in stand door:
- een gevarieerde samenstelling van het openbaar groen te realiseren voor wat betreft soorten en kleur, maar ook groen dat de aanwezigheid van verschillende insecten, vogels en kleine zoogdieren stimuleert;
- ons beheer van het openbaar groen te richten op biodiversiteit (natuurvriendelijk beheer), onder andere door het behoud van aanwezige grote bomen en langdurig bestaande groene percelen, het maaien van grassen op verschillende manieren en bij vervanging van het bestaande groen te kiezen voor een divers assortiment;
- bermen insectvriendelijk in te zaaien en landbouwers te stimuleren tot het maken van bloemrijke akkerranden.

Gebruik

Onze groene omgeving biedt mogelijkheden voor recreatie en natuurlijk spelen dichtbij huis door:
- te zorgen voor kwalitatief goed groen in de woonomgeving. Dit biedt onze inwoners mogelijkheden om te recreëren, te bewegen en elkaar te ontmoeten in de eigen leefomgeving. Tevens bevordert het de gezondheid en de sociale samenhang in de wijk;
- te zorgen voor aantrekkelijke, goed onderhouden en goed toegankelijke recreatiegebieden, sportvelden en speelplekken, die voldoen aan de behoeften van de gebruikers en uitnodigen tot recreëren, buiten spelen en bewegen en hierdoor bijdragen aan een gezonde levensstijl; Dit kan bijvoorbeeld door in te zetten op vernieuwende sport- en speeltypen en trends te volgen zoals urban sports;
- ernaar te streven bij vervangingen van speeltoestellen het aantal en de diversiteit van speelvoorzieningen af te stemmen op het aantal kinderen, tieners en jongeren in de wijk of kern.

Financieel slim en doelmatig beheren

Wij zijn financieel in control en voeren onze programmering voor de openbare ruimte uit binnen de gestelde financiële kaders door:
- de openbare ruimte kostenefficiënt, slim en doelmatig te beheren en de middelen optimaal in te zetten en waar mogelijk kosten te besparen;
- inzicht te hebben in de opgave voor het toekomstige beheer en de hierbij benodigde budgetten door regelmatige inspecties;
- kosten te besparen door vervangings-opgaven te combineren, werk met werk te maken en door in te zetten op wijkver-nieuwing.

Toekomstbestendig

Wij bieden een klimaatbestendige fysieke leefomgeving, die beter is toegerust op de gevolgen van klimaatverandering (hittestress, wateroverlast en droogte) door:
- de woonomgeving verder te vergroenen (zie hierboven bij kwaliteit); Bomen en beplanting dragen bij aan klimaatadaptatie

[4] In recreatiegebieden geldt dit voor gras, (zwem) water, meubilair, vaste planten (oude Floriadeterrein en Stadspark) speel- en sporttoestellen en reiniging;

door het geven van verkoelende schaduw, het vasthouden van water, het bevorderen van de CO_2-opname en het verhogen van de biodiversiteit;
- rekening te houden met de gevolgen van klimaatverandering door het toepassen van inheems plantmateriaal dat beter bestand is tegen klimaatverandering en een divers assortiment bomen en beplanting aan te planten;
- maatregelen voor klimaatadaptatie mee te nemen bij wijkvernieuwing; hierbij volgen wij waar mogelijk het Klimaatadaptatiebeleid (binnen 300 meter (loopafstand) is een koelteplek van minimaal 200 m2 aanwezig. Er is tenminste 40% schaduw voor belangrijke langzaam verkeerroutes en verblijfsplekken, ook waar kwetsbare groepen bij elkaar komen);
- bij sportvelden automatische beregening voor alle natuurgrasvelden toe te passen, waardoor de beheerder snel de velden van het nodige water kan voorzien in drogere perioden en goed werkende drainage toe te passen, zodat de velden na grote hoeveelheden neerslag weer snel bespeelbaar kunnen zijn.

Waardering in de samenleving

Wij streven naar een positieve beleving van ons areaal door de gebruikers door:
- inwoners te betrekken bij de vervanging van het groen en de soortkeuze hierbij;
- het beheer- en onderhoudsniveau op de wensen van de gebruikers van de openbare ruimte af te stemmen door sommige onderdelen van het groen op beeld te beheren (BKP);
- inwoners te betrekken bij het vergroenen van de openbare ruimte en hen de kans te geven om zelf met initiatieven hiervoor te komen;
- zelfbeheer in de vorm van buurttuinen, geveltuinen, boomspiegels, adoptierotondes en parkmanagement te stimuleren;

Wat zijn aandachtspunten?

- Door meerdere perioden van droogte van de afgelopen jaren is de kwaliteit van bomen en beplanting achteruit gegaan. Wij geven nieuwe aanplant om die reden structureel een langere periode van nazorg (waaronder extra water geven indien nodig). Tevens planten wij soorten aan die beter bestand zijn tegen droogte en hitte. Daarnaast voeren wij onderzoeken uit naar de kwaliteit van de bodem van beplantingsvakken en standplaatsen van bomen. Waar de bodem sterk is verdicht doorbreken wij deze bodemlaag en dienen tevens bemesting toe om de bomen en/of beplanting te laten herstellen.
- Mede vanwege het groeiend aantal inwoners neemt het aantal bezoekers aan de recreatiegebieden toe, zowel voor recreatief bezoek als voor het bezoeken van evenementen. De verwachting is dat ook de nieuwe gebieden Vliegerweide, Stadspark Hoofddorp en Groot Vennep over enkele jaren een grote recreatieve druk zullen ondervinden. Dit toenemende gebruik kan gevolgen hebben voor het beheer van de recreatiegebieden. De beheergroepen vragen meer onderhoud om het juiste onderhoudsniveau te behalen. Ook door de extra druk zijn aanvullende maatregelen noodzakelijk om bijvoorbeeld bodemverdichting te voorkomen en aanwezige beschermde flora en fauna te beschermen.
- De zwemwaterkwaliteit in de recreatiegebieden is een continu punt van aandacht. In de bosplas in het Haarlemmermeerse Bos is door het hoogheemraadschap van Rijnland in samenwerking met de gemeente in 2021 een nieuw luchtsysteem geplaatst ter bestrijding van blauwalg. Dit heeft in het seizoen 2022 goed gefunctioneerd. Dit beluchtingssysteem wordt beheerd door het hoogheemraadschap. Voor de verbetering van de waterkwaliteit in de spartelvijvers in de recreatiegebieden zijn werkzaamheden nodig om de doorstroming van het water te verbeteren.
- De gebruiksintensiteit van de sportvelden neemt toe en dit heeft gevolgen voor het de intensiteit van het onderhoud.
- Momenteel worden speelvoorzieningen vervangen wanneer deze aan het einde zijn van de technische levensduur. Op basis van demografische gegevens en in samenspraak met de inwoners wordt bepaald of er toestellen teruggeplaatst worden en zo ja welke. Er vindt geen tussentijdse demografische analyse plaats, waardoor het risico bestaat dat de speelplekken na verloop van tijd niet meer aansluiten op de behoeften van de wijk waarin zij liggen. De speelplek zal dan minder worden gebruikt.
- Wij streven naar een hoge kwaliteit (A) van de openbare ruimte op onze begraafplaatsen, maar het beeld staat onder druk vanwege het veranderende klimaat, met name de toenemende droogte. De begraafplaatsen liggen drie meter hoger dan het maaiveld. Om die reden moet veel extra water worden gegeven om de beplanting in leven te houden. Ondanks deze extra zorg vallen veel bomen en beplanting op de begraafplaatsen uit vanwege de droogte.

7. Infra

De (merendeels bovengrondse) infrastructuur fungeert als belangrijk verbindend element in onze gemeente. Hieronder valt het beheer van het wegennet en alle onderdelen in de openbare ruimte die hiermee verbonden zijn:

- verhardingen
- (civieltechnische) kunstwerken
- openbare verlichting
- verkeersregelinstallaties
- (verkeers-) bebording (inclusief staatnaam- en plaatsnaamborden)
- straatmeubilair
- parkeerautomaten

In dit hoofdstuk zijn de doelstellingen voor het beheer van deze onderdelen opgenomen. De belangrijkste gegevens per onderdeel zijn te vinden in de factsheets (bijlagen bij dit IBOR).

Doelstellingen voor het beheer

Onze doelstellingen vloeien voort uit wettelijke kaders en beleid voor verhardingen, (civieltechnische) kunstwerken, openbare verlichting, verkeersregel-installaties (VRI's), (verkeers-)bebording, straatmeubilair en parkeerautomaten. In de Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040 zijn de (maatschappelijke) kernwaarden opgenomen die wij hebben opgesteld voor het zorgvuldig beheren en onderhouden van onze openbare ruimte (zie ook hoofdstuk 2).
Daarnaast is in het Coalitieakkoord 2022-2026 opgenomen dat Haarlemmermeer blijft investeren in een groene, kleurrijke en goed onderhouden leefomgeving. Energiebesparing en CO_2-reductie zijn tevens een onderdeel van het coalitieakkoord. Hieronder zijn per kernwaarde de doelstellingen voor het beheer weergegeven.

Veiligheid

Wij waarborgen de veiligheid van het areaal door:

- voor wegen te voldoen aan de wettelijke zorgplicht; hiervoor wordt het areaal onderhouden op 'basisniveau' (B);
- het waarborgen van de (verkeers-)veiligheid door goed onderhouden wegen, openbare verlichting en VRI's en een duurzaam veilige inrichting van de weg;
- (civieltechnische) kunstwerken regelmatig te inspecteren en te onderhouden;
- de verkeersborden conform de wettelijke termijn van 12 jaar te inspecteren en deze waar nodig te vervangen.

Kwaliteit Openbare Ruimte

Wij waarborgen de kwaliteit van het areaal door:

- ons areaal te onderhouden volgens de kwaliteitskeuzes van het Beheerkwaliteitplan Openbare Ruimte (BKP); in centrumgebieden en voor de Calatravabruggen is dit niveau basis+ (A in de huidige CROW-systematiek); voor de overige functionele gebieden geldt het beheerniveau 'basis' (B in de huidige CROW-systematiek);
- vanwege de staat van open verhardingen de prioriteit bij vervangingen te leggen bij wegen in woongebieden en verblijfsgebieden (pleinen, voetpaden, speelplaatsen, schoolpleinen);
- in 2028 het ondergrondse kabelnet voor OVL[5] van Liander te hebben vervangen door eigen kabelnet. Hierdoor kunnen storingen van de OVL sneller worden verholpen en is de OVL meer bedrijfszeker.

Gebruik

De openbare ruimte is goed toegankelijk en begaanbaar voor iedereen (ook kinderen, ouderen en personen met een handicap) en de bereikbaarheid is gewaarborgd door:

- het onderhouden van wegen, straten en pleinen, (civieltechnische) kunstwerken, openbare verlichting, VRI's, bebording en parkeerautomaten volgens de hiervoor gelden wettelijke normen en richtlijnen (basisniveau (B) van het BKP);
- het stimuleren van het fietsgebruik door het in goede staat houden van fietspaden en deze waar nodig te verbreden;
- de verkeersregelinstallaties (VRI's) te inspecteren en te monitoren of deze nog zijn afgestemd op de verkeerssituatie ter plekke; waar nodig passen wij de VRI hierop aan.

Financieel slim en doelmatig beheren

Wij zijn financieel in control en voeren onze programmering voor de openbare ruimte uit binnen de gestelde financiële kaders door:

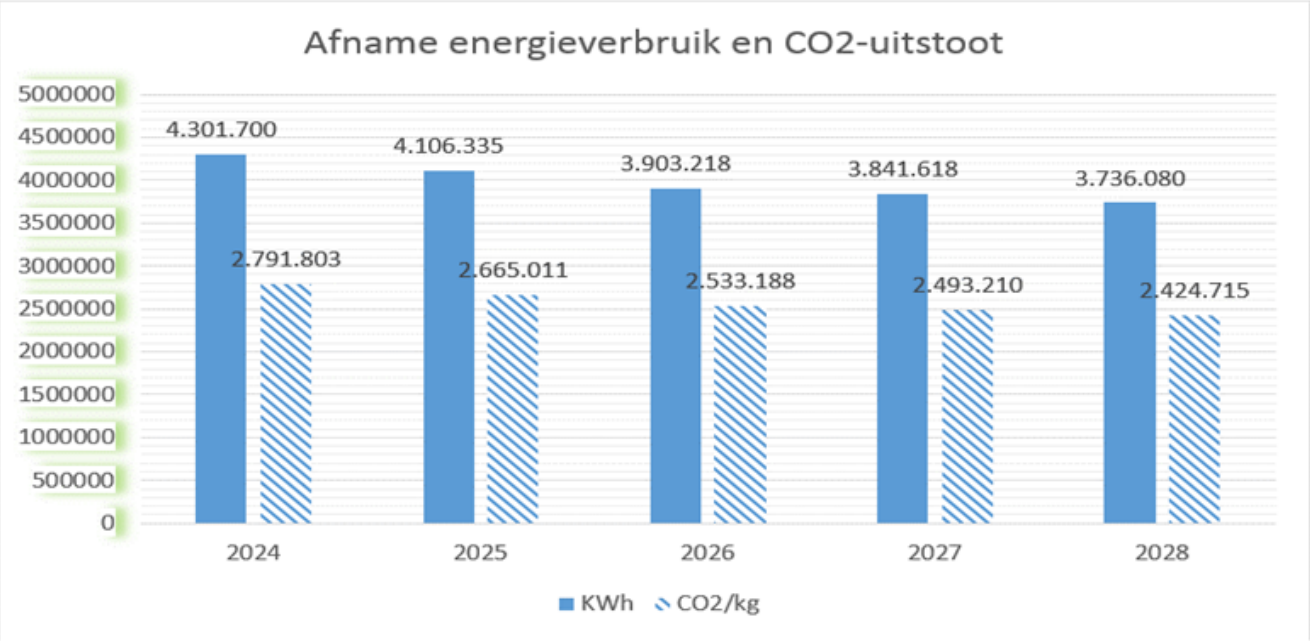
[5] Het ondergrondse kabelnet van de OVL bestaat voor 94% uit eigennet en 6% uit kabelnet van Liander.

- de openbare ruimte kostenefficiënt, slim en doelmatig te beheren en de middelen optimaal in te zetten en waar mogelijk kosten te besparen;
- inzicht te hebben in de opgave voor het toekomstige beheer en de hierbij benodigde budgetten door regelmatige inspecties;
- kosten te besparen door vervangingsopgaven te combineren, werk met werk te maken en door in te zetten op wijkvernieuwing.

Toekomstbestendig

Bij het beheer houden wij rekening met circulariteit en energiebesparing door:

- het zo lang mogelijk in stand houden van de wegen, waarbij de staat van de weg dient aan te sluiten bij de functie en het gebruik, en kapitaalvernietiging voorkomen moet worden. Er wordt gezocht naar de optimale verhouding tussen prestatie, kosten en risico;
- het toepassen van duurzame materialen en innovatieve technieken bij het onderhoudsproces, zoals composiet bij (civieltechnische) kunstwerken;
- het terugdringen van het gebruik van primaire grondstoffen door in te zetten op hergebruik van bestratingsmaterialen via een Circulaire Materialen Hub;
- het kiezen voor aannemers die aansluiten op onze visie op het gebruik van fossiele brandstoffen. Schadelijk teerhoudend afval wordt thermisch verwerkt door een erkende verwerker;
- te voldoen aan het landelijke Energieakkoord 2013 door in 2030 voor de openbare verlichting (OVL) 50% minder energie te verbruiken ten opzichte 2013 en de CO_2-uitstoot te verminderen door:
  - in 2027 de bestaande openbare verlichting grotendeels te hebben vervangen door (dimbare) Ledverlichting. Alle ontsluitingswegen en wijk- en verzamelwegen worden voorzien van dimbare Ledverlichtingsarmaturen, uitgevoerd met een vast dimregime. Het grootste deel van de CO_2-uitstoot komt door het elektriciteitsverbruik van de verlichting. Het gaat om ongeveer 35% van de CO_2-uitstoot. In grafiek 1 is het geprognosticeerde resultaat tot en met 2028 in beeld gebracht;
  - 40% slim energiemanagement toe te passen door het op afstand aanpassen van het dimregime, schakeltijden OVL aan te passen, schakelen op lichtcellen, zodat de verlichting op het juiste moment aangaat en het toepassen van slimme meetverdeelkasten, die minder energie verbruiken doordat per groep geschakeld kan worden.
- bij nieuwbouwprojecten en vervangingen aluminium lichtmasten toe te passen in plaats van staal omdat deze onderhoudsarm en beter te recyclen zijn (en bovendien verkeersveiliger);
- gebruik van het openbaar vervoer en de fiets te stimuleren door de VRI's hierop aan te passen; bussen die 'te laat' zijn krijgen versneld groen, zodat deze snel, zonder verder rijtijdverlies de met VRI's geregelde kruispunten kunnen passeren. Voor de fiets worden de fietsrichtingen daar waar mogelijk (buiten de spits en niet op

Figuur 1grafiek afname energieverbruik en CO2-uitstoot

hoofdontsluitingsroutes) tweemaal binnen de cyclustijd gerealiseerd; In 2023 is een proef gestart bij diverse verkeerslichten met een fietsapp (Schwung) die fietsers in staat stelt om zich op afstand in te melden bij een verkeerslicht om zo eerder groen te krijgen en zonder stoppen door te kunnen fietsen;
- bij VRI's ledverlichting toe te passen;
- samen met de provincie Noord-Holland en de omliggende gemeenten werken wij mee aan het programma 'Slimme en Duurzame Mobiliteit' van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu. Binnen dit programma werkt men aan een nieuwe generatie verkeerslichten, intelligente verkeersregelinstallaties (iVRI's). Een iVRI is een regelinstallatie inspeelt op de verkeerssituatie, waardoor de wachttijd bij de VRI voor bepaalde weggebruikers vermindert. Dit leidt tot CO_2-reductie en een verbetering van de doorstroming. Momenteel loopt een proef hiervoor met vrachtwagenverkeer;
- door het toepassen van innovatieve technieken zoals thermische camera's bij voetgangersoversteekplaatsen en wachttijdvoorspellers voor fietsers, voorkomen wij dat autoverkeer onnodig wacht voor een VRI, zodat de CO_2-uitstoot wordt beperkt;

Wij streven naar een klimaatbestendige fysieke leefomgeving, die beter is toegerust op de gevolgen van klimaatverandering (hittestress, wateroverlast en droogte) door waar mogelijk verhardingen te vervangen door groen, halfverhardingen of grastegels.

Waardering in de samenleving

Wij streven naar een positieve beleving van ons areaal door de gebruikers door:

- de betrokkenheid van onze inwoners en ondernemers bij hun leef- en woonomgeving te vergroten. Dit doen wij door gebiedsgericht werken en participatie op maat. Inwoners kunnen bij vervangingen hun wensen doorgeven en hier wordt waar mogelijk rekening mee gehouden;
- onze openbare ruimte goed te onderhouden; dit leidt tot minder meldingen van inwoners;
- door slimme meetverdeelkasten toe te passen, die defecten zelf melden aan de aannemer worden storingen aan de OVL sneller verholpen; dit leidt tot minder meldingen;
- door het kabelnet OVL van Liander te vervangen door eigen kabelnet worden storingen sneller verholpen; dit leidt tot minder meldingen;
- door het toepassen van dimtechnieken bij de OVL worden lichthinder en lichtvervuiling zo veel mogelijk voorkomen.

Wat zijn aandachtspunten?

- Als de huidige kwaliteit van verhardingen wordt vergeleken met de kwaliteit in de voorgaande jaren is een trend te zien. Vanaf 2016 is de kwaliteit significant achteruit gegaan: in 2016 was 10% van het areaal beoordeeld als 'onvoldoende'. Dit heeft zich ontwikkeld naar 23% 'onvoldoende' in 2018 en 2020. In de periode tussen 2020 en 2022 is door verhoogde inzet op basis van de ingestelde 'voorziening achterstallig onderhoud verhardingen' de kwaliteit van de verharding toegenomen naar 16% 'onvoldoende'.
- De kwaliteit van de verhardingen heeft een relatie met de leeftijd van het areaal. Het huidige areaal veroudert. Vanuit het verleden kent het areaal perioden van sterke groei. Wij zitten nu in een situatie dat wij een piek hebben in groot onderhoud (leeftijd 20 jaar) en een piek in benodigde vervangingen (leeftijd vanaf 50 jaar). Dit zorgt ervoor dat de komende tijd behoefte is aan meer investeringsbudget om de veiligheid en de kwaliteit van de verhardingen te kunnen waarborgen.
- De huidige kwaliteit van verhardingen vraagt nog steeds om extra inspanning. Het wegwerken van wegvakken met kwaliteitsniveau D vindt zowel plaats via onderhoud als via vervanging. Voor klein en groot onderhoud is structureel meer onderhoudsbudget nodig. Door deze wegvakken geleidelijk op te knappen kan het extra benodigde budget beperkt blijven.
- Om de (civieltechnische) kunstwerken ook in de toekomst veilig en bruikbaar te houden is meer onderhoudsbudget nodig;
- Om aan het Arbeidsomstandighedenbesluit te voldoen hebben wij een Installatieverantwoordelijke aangewezen die verantwoordelijk is voor de veiligheid en bedrijfszekerheid van de openbare verlichting. Ook voor andere disciplines zoals VRI's moet een Installatieverantwoordelijke worden aangewezen.
- De parkeerautomaten zijn aan het einde van de levensduur en moeten worden vervangen. Dit is gefaseerd voorzien in 2025 en 2026.

8. Wat kost het?

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn de kosten voor het beheer van de openbare ruimte als volgt ingedeeld::

- Onderhoud, zowel klein als groot onderhoud: lasten voor de instandhouding van de openbare ruimte die in exploitatierekening worden opgenomen;
- Investeringen, waaronder ook integrale vervangingen; deze worden geactiveerd.

Analyse budgetten onderhoud

De beschikbare budgetten voor het onderhoud zijn opgenomen in de Programmabegroting 2024-2027. In de beheerplannen voor de Fysieke Leefomgeving zijn, onder andere op grond van de huidige inzichten over de kwaliteit van het areaal op basis van inspecties, de benodigde budgetten berekend.
In onderstaand overzicht zijn de benodigde onderhoudsbudgetten vergeleken met de beschikbare budgetten (prijspeil 2023, behalve verhardingen (prijspeil 2022), waarbij de negatieve bedragen in rood zijn weergegeven.

Benodigd versus beschikbaar budget	2024	2025	2026	2027	2028
Bomen en beplanting					
Beschikbaar	€ 10.175.000	€ 10.175.000	€ 10.175.000	€ 10.175.000	€ 10.175.000
Benodigd	€ 10.325.000	€ 10.300.000	€ 10.175.000	€ 10.175.000	€ 10.175.000
Verschil	€ -150.000	€ -125.000	€ 0	€ 0	€ 0
Vergroenen	€ 400.000	€ 400.000	€ 400.000	€ 0	€ 0
Recreatiegebieden					
Beschikbaar	€ 650.200	€ 650.200	€ 650.200	€ 650.200	€ 650.200
Benodigd	€ 650.200	€ 650.200	€ 650.200	€ 650.200	€ 650.200
Verschil	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Sportvelden					
Beschikbaar	€ 1.178.300	€ 1.178.300	€ 1.178.300	€ 1.178.300	€ 1.178.300
Benodigd	€ 1.178.300	€ 1.178.300	€ 1.178.300	€ 1.178.300	€ 1.178.300
Verschil	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Speelvoorzieningen					
Beschikbaar	€ 818.900	€ 818.900	€ 818.900	€ 818.900	€ 818.900
Benodigd	€ 818.900	€ 818.900	€ 818.900	€ 818.900	€ 818.900
Verschil	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Begraafplaatsen					
Beschikbaar	€ 833.900	€ 833.900	€ 833.900	€ 833.900	€ 833.900
Benodigd	€ 920.900	€ 920.900	€ 920.900	€ 920.900	€ 920.900
Verschil	€ -87.000	€ -87.000	€ -87.000	€ -87.000	€ -87.000
Verhardingen					
Beschikbaar	€ 6.266.700	€ 6.266.700	€ 6.266.700	€ 6.266.700	€ 6.266.700
Benodigd	€ 6.368.450	€ 6.368.450	€ 6.368.450	€ 6.368.450	€ 6.368.450
Verschil	€ -101.750	€ -101.750	€ -101.750	€ -101.750	€ -101.750
(Civieltechnische) kunstwerken					
Beschikbaar	€ 1.145.600	€ 1.145.600	€ 1.145.600	€ 1.145.600	€ 1.145.600
Benodigd	€ 2.821.895	€ 1.953.495	€ 1.262.221	€ 1.346.655	€ 1.518.456
Verschil	€ -1.676.295	€ -807.895	€ -116.621	€ -201.055	€ -372.856
Beschikbaar Calatravabruggen (onderhoud en investeringen)	€ 312.364	€ 245.204	€ 164.180	€ 72.391	€ 0

Benodigd Calatravabruggen (onderhoud en investeringen)	€ 312.364	€ 245.204	€ 164.180	€ 72.391	€ 88.039
Verschil	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ -88.039
Openbare Verlichting					
Elektriciteitsverbruik beschikbaar	€ 1.625.000	€ 1.625.000	€ 1.625.000	€ 1.625.000	€ 1.625.000
Elektriciteitsverbruik benodigd	€ 1.625.000	€ 1.625.000	€ 1.625.000	€ 1.625.000	€ 1.625.000
Verschil	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Onderhoud beschikbaar	€ 920.500	€ 920.500	€ 920.500	€ 920.500	€ 920.500
Onderhoud benodigd	€ 920.500	€ 920.500	€ 920.500	€ 920.500	€ 920.500
Verschil	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
VRI's					
Elektriciteitsverbruik beschikbaar	€ 63.600	€ 83.500	€ 83.500	€ 83.500	€ 83.500
Elektriciteitsverbruik benodigd	€ 63.600	€ 83.500	€ 83.500	€ 83.500	€ 83.500
Verschil	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Dataverbruik beschikbaar	€ 53.300	€ 54.700	€ 54.700	€ 54.700	€ 54.700
Dataverbruik benodigd	€ 53.300	€ 54.700	€ 54.700	€ 54.700	€ 54.700
Verschil	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Onderhoud beschikbaar	€ 566.400	€ 545.100	€ 545.100	€ 545.100	€ 545.100
Onderhoud benodigd	€ 566.400	€ 545.100	€ 545.100	€ 545.100	€ 545.100
Verschil	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Bebording, straatmeubilair, parkeerautomaten					
Bebording beschikbaar	€ 185.400	€ 185.400	€ 185.400	€ 185.400	€ 185.400
Bebording benodigd	€ 185.400	€ 185.400	€ 185.400	€ 185.400	€ 185.400
Verschil	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Straatmeubilair beschikbaar	€ 156.000	€ 156.000	€ 156.000	€ 156.000	€ 156.000
Straatmeubilair benodigd	€ 156.000	€ 156.000	€ 156.000	€ 156.000	€ 156.000
Verschil	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Parkeerautomaten beschikbaar	€ 102.000	€ 102.000	€ 102.000	€ 102.000	€ 102.000
Parkeerautomaten benodigd	€ 102.000	€ 102.000	€ 102.000	€ 102.000	€ 102.000
Verschil	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Watertappunten beschikbaar	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Watertappunten benodigd	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000
Verschil	€ -21.000	€ -21.000	€ -21.000	€ -21.000	€ -21.000

Toelichting
Voor de meeste disciplines zijn de onderhoudsbudgetten die in de begroting zijn opgenomen passend. Hieronder worden de afwijkingen en andere bijzonderheden toegelicht.

Bomen en beplanting
Uit de Boomveiligheidscontrole is gebleken dat veel bomen achterstallig snoeionderhoud hadden. Deze achterstand kunnen wij niet inkopen vanuit het bestaande onderhoudsbudget, maar vanwege de gezondheid van de boom en om overlast voor inwoners te voorkomen is dit snoeionderhoud wel noodzakelijk. De hevige storm in juli 2023 heeft geen invloed gehad op deze achterstand. Wij willen de achterstand in 2024 en 2025 inhalen, waarvoor extra budget nodig is (2024: € 150.000 en 2025: € 125.000). Voor de periode 2023 tot en met 2026 is vanuit het Coalitieakkoord een budget beschikbaar gesteld om waar mogelijk verharding te vervangen door groen. Gebleken is dat de kosten om de

omvorming te realiseren door inflatie sterk zijn gestegen, waardoor we vanuit dit budget minder kunnen vergroenen. Daarnaast wordt de openbare ruimte ook in vernieuwingsprojecten verder vergroend.

Begraafplaatsen
Voor het onderhoud van de begraafplaatsen is structureel extra onderhoudsbudget nodig van gemiddeld € 87.000 per jaar. De hogere kosten hebben te maken met de volgende factoren:

- Vanwege het veranderende klimaat en langere periodes van droogte hebben bomen en beplanting extra water nodig. Met name begraafplaats de Meerterpen is hoger gelegen, waardoor de grond sneller uitdroogt. Om de bomen en beplanting in goede conditie te houden, hoge vervangingskosten zoveel mogelijk te voorkomen en de begraafplaatsen een positieve aanblik te geven voor nabestaanden is extra budget nodig.
- Voor het bovengronds ruimen van algemene graven op de begraafplaatsen per vak en daarnaast voor het egaliseren van grafvelden op begraafplaats de Wilgenhof (die op termijn wordt gesloten) na het ruimen van graven, is extra onderhoudsbudget nodig. Binnen het onderhoudscontract met De Waterwolf is geen financiële ruimte voor deze extra maatregelen.

Verhardingen
Door de inzet van de voorziening achterstallig onderhoud is de kwaliteit van verhardingen verbeterd ten opzichte van 2020. Met name de kwaliteit van open verhardingen blijft nog achter. Om te zorgen dat de kwaliteit van de verharding de komende jaren verder toeneemt is structureel extra budget nodig voor klein en groot onderhoud van € 101.000. Zonder dit extra budget zal de kwaliteit van de verhardingen weer afnemen en zal meer achterstallig onderhoud ontstaan, waardoor wij op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) verplicht zijn opnieuw een voorziening hiervoor in te stellen.

(Civieltechnische) kunstwerken
De (civieltechnische) kunstwerken zijn op dit moment in redelijk goede staat. Onder de kunstwerken vallen onder andere 494 bruggen en tunnels. De leeftijd van deze objecten neemt toe en zij worden daarbij intensiever gebruikt. Er is daardoor in toenemende mate alleen al meer herstelonderhoud nodig om de kunstwerken veilig en bruikbaar te houden. Daarnaast is de wijze van contractbeheersing intensiever en complexer geworden, wat meer kosten met zich meebrengt. Om de kunstwerken de komende jaren veilig te houden is structureel meer onderhoudsbudget nodig. Voor het herstelonderhoud is bekeken welke onderhoudswerkzaamheden essentieel zijn om de veiligheid te waarborgen. Daarnaast hebben wij gekeken hoe wij de kosten kunnen verspreiden over meerdere jaren. Hierdoor is een verhoging benodigd van het onderhoudsbudget van € 200.000 in 2024, € 300.000 in 2025 en € 400.000 vanaf 2026.

Het periodiek onderhoud, storingsonderhoud en groot onderhoud voor de Calatravabruggen wordt tot en met 2027 gedekt door de bestemmingsreserve Calatrava. Het huidige onderhoudscontract voor de Calatravabruggen loopt door tot en met medio 2027. Wij zullen bijtijds met een voorstel komen om de onderhoudskosten voor de Calatravabruggen vanaf 2028 te dekken.

Openbare verlichting
Het energieverbruik in kWh zal de komende jaren afnemen, maar de kosten (kosten per kWh en de energiebelasting) zullen de komende jaren variabel zijn. Om dit te compenseren is voor de kosten van het energieverbruik de komende jaren hetzelfde bedrag aangehouden.

Straatmeubilair
De afgelopen jaren zijn er verschillende watertappunten aangelegd. Deze zijn onder andere aangebracht vanuit het programma JOGG (Jongeren Op Gezond Gewicht) als toonbeeld van een gezonde leefomgeving. Bijvoorbeeld bij herinrichtingen zoals schoolpleinen en het Dorpsplein in Zwanenburg. Het aantal watertappunten neemt hierdoor verder toe, maar bij de realisatie hiervan zijn vanwege het lage bedrag per locatie geen onderhoudsmiddelen beschikbaar gesteld. De kosten zijn inmiddels structureel € 21.000. Binnen het beschikbare budget voor straatmeubilair is hiervoor geen ruimte meer, zonder dat dit ten koste gaat van het onderhoud van andere objecten. Voor het beheer en onderhoud wordt opdracht verleend aan PWN.

Benodigd investeringsbudget

De budgetten voor vervanging zijn opgenomen in de Vernieuwing Openbare Ruimte (VOR), met uitzondering van de budgetten voor het vervangen van materieel voor het onderhoud recreatiegebieden. In onderstaand overzicht is een indicatie van de investeringsbehoefte in de jaren 2024 tot en met 2028 in beeld gebracht (prijspeil 2023), met uitzondering van verhardingen (prijspeil 2022).

Investeringsbehoefte 2024-2028	2024	2025	2026	2027	2028
Bomen en beplanting	€ 1.950.000	€ 1.215.000	€ 1.275.000	€ 1.280.000	€ 1.340.840
Recreatiegebieden	€ 107.400	€ 308.000	€ 127.500	€ 127.500	€ 147.500
Sportvelden	€ 495.374	€ 1.325.535	€ 1.992.923	€ 2.177.326	€ 2.780.037
Speelvoorzieningen	€ 1.388.128	€ 2.973.073	€ 2.669.400	€ 1.678.513	€ 1.795.000
Begraafplaatsen	€ 121.000	€ 248.000	€ 248.000	€ 217.000	€ 205.000
Verhardingen	€ 1.168.063	€ 6.150.037	€ 9.659.700	€ 9.659.700	€ 9.659.700
(Civieltechnische) kunstwerken	€ 592.000	€ 14.436.000	€ 9.065.000	€ 2.101.000	€ 1.250.000
Openbare Verlichting	€ 1.749.000	€ 2.961.000	€ 1.825.000	€ 1.575.000	€ 1.100.000
Verkeersregelinstallaties	€ 1.022.000	€ 1.127.000	€ 1.119.000	€ 931.000	€ 932.000
Parkeerautomaten	€ 0		€ 350.000	€ 0	€ 0
Totaal beheerplannen	**€ 8.592.965**	**€ 31.093.645**	**€ 28.331.523**	**€ 19.747.039**	**€ 18.278.077**

Toelichting

Algemeen

In het investeringsplan 2024-2027 is rekening gehouden met de kapitaallasten voor de jaarschijven van de VOR in de jaren 2024 tot en met 2027. Deze kapitaallasten zijn berekend op grond van de gemiddelden van de totale investeringen van de voorafgaande drie jaren en berusten niet op een berekening aan de hand van specifieke projecten. Voor deze jaarschijven zijn nog geen kredieten beschikbaar gesteld. Jaarlijks vragen wij krediet aan voor de projecten die het jaar daarop starten. De kapitaallasten voor de jaarschijf 2028 worden bij de Voorjaarsrapportage 2024 aan het investeringsplan toegevoegd.

Bij de Programmabegroting 2024-2027 zijn om te sturen op het totale investeringsvolume de kapitaallasten die zijn gereserveerd voor de Vernieuwing Openbare Ruimte (VOR) 2024 gehalveerd, vanwege het al door de raad beschikbaar gestelde krediet van € 11.145.100 voor het project Wijkvernieuwing Welgelegen (2023.7766363). Dit betekent dat er voor de VOR 2024 een bedrag van € 7.377.300 in de prognose is opgenomen. Met ingang van 2024 is de inhoud van het beheerplan Watergangen opgenomen in het Programma Riolering en Stedelijk Water. Kredieten voor het vervangen van beschoeiing, duikers en stuwen worden aangevraagd vanuit de VOR. Kapitaallasten worden na realisering van de investeringen verrekend met de Voorziening tariefsegalisatie rioolheffing.

Als gevolg van de halvering van het investeringsvolume van VOR 2024 zijn investeringen anders verdeeld over de jaren 2025 tot en met 2028. Hierdoor kan het hierboven opgenomen overzicht ‘Investeringsbehoefte 2024 – 2028’ afwijken van de financiële overzichten in de factsheets in de bijlage bij dit IBOR.

Het beeld van de benodigde investeringen voor de periode 2024-2028 is gebaseerd op onze huidige inzichten. De planning kan afwijken, waardoor het benodigde investeringsbudget ook kan afwijken.

Verhardingen

Door de inzet van de voorziening achterstallig onderhoud is de kwaliteit van verhardingen verbeterd ten opzichte van 2020. Om te zorgen dat de kwaliteit van de verharding de komende jaren verder toeneemt is na 2025 meer budget nodig voor de vervanging van verhardingen in verband met de leeftijd/aanlegperiode van het areaal.

Sportvelden

Wij streven naar een meer gelijkmatige uitvoering van de piek in vervangingen in 2028.

Vanwege het niet meer compensabel zijn van de btw op kosten die te maken hebben met het ter beschikking stellen van sportaccommodaties, wordt de btw een kostenpost. Hiervoor kan een compensatie worden gevraagd via SPUK Sport. Afrekening vindt plaats in de loop van het navolgende jaar. Pas bij de afrekening van de SPUK zal duidelijk worden voor welk deel het gemeentelijk nadeel gecompenseerd wordt door de SPUK Sport. Onze verwachting is dat het nadeel voor de gemeente beperkt zal zijn. Dat betekent dat ten aanzien van de ramingen in dit beheerplan ook niet geheel duidelijk is of deze toereikend zijn, maar dat het risico laag wordt ingeschat. De hier vermelde bedragen zijn exclusief btw.

Speelvoorzieningen
Er is een piek aan vervangingen vanwege de hoge leeftijd van het areaal speelvoorzieningen. Dit betreft toestellen die al ouder zijn dan de theoretische levensduur. Om de veiligheid te waarborgen zijn hoge investeringsbudgetten nodig.

Begraafplaatsen
Het gerechtshof van Amsterdam heeft in 2021 uitspraak gedaan dat begraafplaatsen niet de functie van openbaar gebied hebben en gemeenten daarom geen recht hebben op compensatie van btw. Kredietaanvragen zijn daarom inclusief btw.

Verkeersregelinstallaties
Wij streven naar een meer gelijkmatige uitvoering van de piek in vervangingen in 2024, 2026 en 2028.

Parkeerautomaten
De parkeerautomaten moeten in 2025 en 2026 worden vervangen. Wij bepalen in 2024 de vervangingsstrategie en maken wij een keuze tussen koop of lease.

Materieel recreatiegebieden
Aanschaf van nieuw materieel voor het onderhoud valt niet binnen de door de raad vastgestelde uitgangspunten voor de Vernieuwing Openbare Ruimte (VOR) en is daarom niet meegenomen in de kredieten voor de VOR.

Factsheets 2024-2028

Per kapitaalgoed is voor de periode 2024-2028 een factsheet samengesteld, waarin inzicht wordt gegeven in de belangrijkste bevindingen uit de actualisering van de beheerplannen voor de fysieke leefomgeving. Voor de volgende kapitaalgoederen is een factsheet opgenomen in dit IBOR:

- Bomen en beplanting
- Recreatiegebieden
- Sportvelden
- Speelvoorzieningen
- Begraafplaatsen
- Wegen
- (Civieltechnische) kunstwerken
- Openbare Verlichting
- Verkeersregelinstallaties
- Bebording, straatmeubilair en parkeerautomaten

Per kapitaalgoed wordt inzicht gegeven in:

- Afbakening
- Areaal (hoeveelheden, leeftijdsopbouw, vervangingswaarde, kwaliteit en waardering)
- Bijzonderheden beheerstrategie
- Afschrijvingstermijnen
- Financiën

Sommige kapitaalgoederen zijn (nog) niet opgenomen in dit IBOR:

- Beeldende kunst in de openbare ruimte. Hiervoor moet nog een beheerplan worden opgesteld.
- Watergangen (duikers, stuwen, beschoeiing en baggeren). Deze zijn onderdeel van het Programma Riolering en Stedelijk Water (PRSW), de opvolger van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP).

Bomen en beplanting

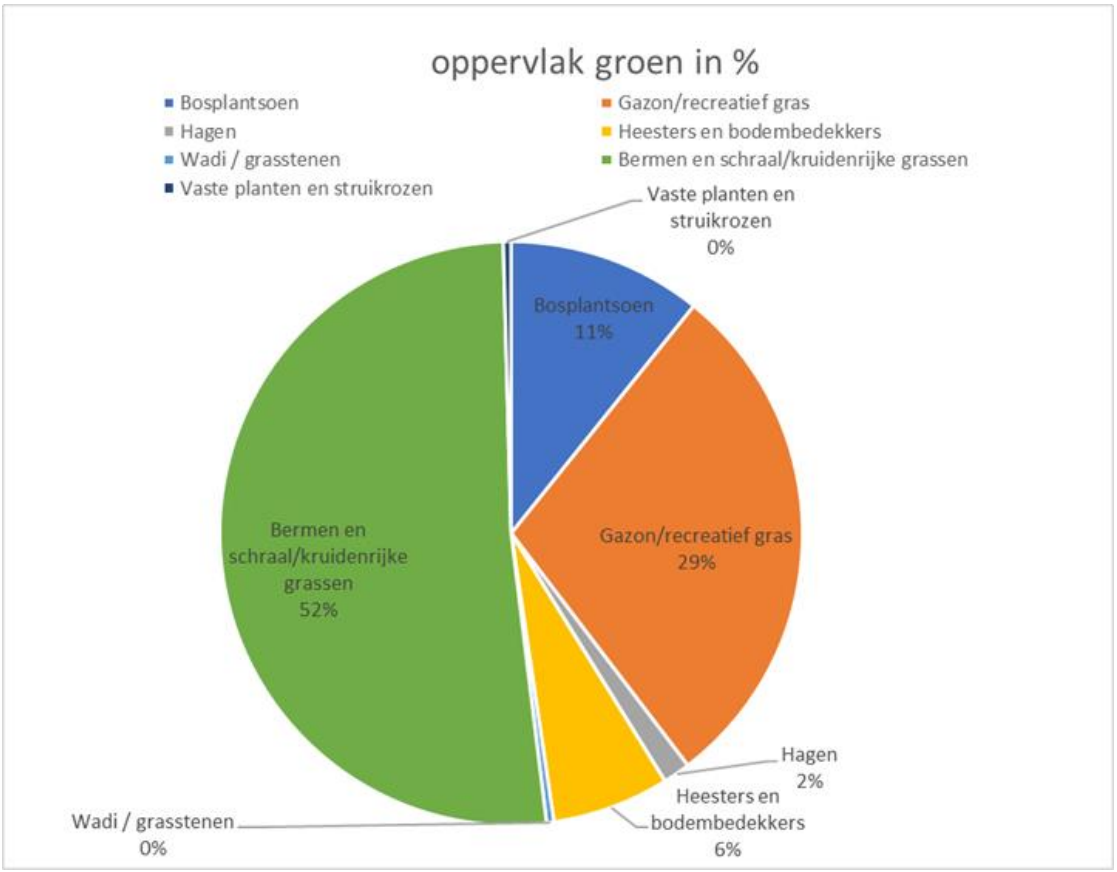
Afbakening
Het beheer van bomen en beplanting betreft het openbaar groen en de bomen die in beheer zijn bij de gemeente Haarlemmermeer.

Areaal
Openbaar groen (bomen en beplanting) bestaat uit een aantal verschillende elementen. In onderstaand overzicht is het areaal beschreven in 2014, 2019 en 2023 (peildatum 19 mei 2023). Het areaal kan gedurende een jaar sterk fluctueren, waardoor de weergegeven cijfers momentopnamen zijn. In de bijlage is de bomenmonitor opgenomen met verdere kengetallen over het areaal.

Areaal openbaar groen

Groenonderdeel	Eenheid	2014	2019	2023
Bomen	stuks	91.672	90.516	94.215
Bosplantsoen	M^2	824.335	1.278.628	1.304.700
Gazon	M^2	2.754.635	3.462.774	3.491.570
Bermen en schrale/kruidenrijke grassen	M^2	2.621.892	5.526.316	6.233.156
Heesters en bodembedekkers	M^2	870.982	862.857	786.985
Vaste planten en struikrozen	M^2	30.705	124.505	52.311
Hagen	M^2	onbekend	171.612	182.740
Wadi	M^2	onbekend	onbekend	49.094
grasstenen	M^2	onbekend	onbekend	25.000
Totaal oppervlakte openbaar groen	M^2	7.102.549	11.426.692	12.100.556

De verdeling van het openbaar groen in hoofdgroepen is opgenomen in onderstaande grafiek.

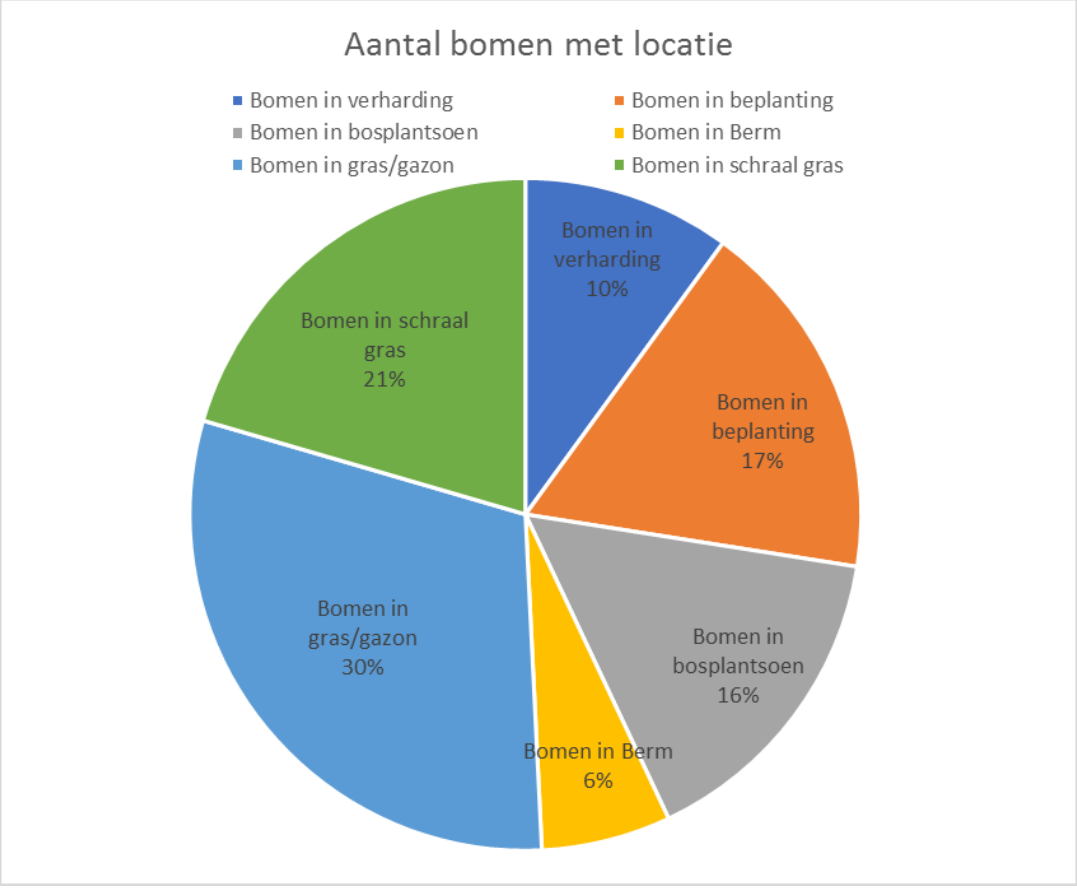
Uit deze grafiek blijkt dat het oppervlak aan groenareaal in 2023 11,4 km^2 bedraagt. Ten opzichte van vier jaar geleden is het areaal groen toegenomen (2019: 7,1 km^2). De oorzaak van deze uitbreiding ligt, naast nieuwbouw en inbreidingsplannen, voornamelijk in de samenvoeging van de gemeente Haarlemmermeer met de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude met ingang van 1 januari 2019.
Het areaal heesters en bodembedekkers is verminderd en het areaal grassen is vermeerderd. Daarentegen is het areaal vaste planten behoorlijk toegenomen waardoor meer kleur in de wijken is te zien.

Bomen
De gemeente beheert ruim 94.000 bomen. De standplaats van de bomen bepaalt de wijze van beheren en onderhouden. In onderstaand overzicht is de verdeling van de bomen per standplaats weergegeven in 2014, in 2019 en in 2023 (peildatum 19 mei 2023).

Verdeling van bomen per standplaats

Boomlocatie	Eenheid	2014	2019	2023
Bomen in verharding	stuks	10.503	10.626	9.442
Bomen in beplanting	stuks	18.305	18.022	16.451
Bomen in bosplantsoen	stuks	16.855	14.902	14.609
Bomen in berm	stuks	7.831	8.434	5.870
Bomen in gras/gazon	stuks	27.571	26.172	28.532
Bomen in schraal gras	stuks	10.607	12.360	19.311
Totaal aantal bomen	stuks	91.672	90.516	94.215

De verdeling van de bomen per standplaats in percentages is opgenomen in onderstaande grafiek.

Vervangingswaarde
Voor het areaal bomen en beplanting is de vervangingswaarde bepaald door te berekenen hoeveel het kost om het areaal te vervangen. In onderstaande tabel is de berekening opgenomen. Wat bomen betreft moet de kanttekening

worden geplaatst dat de vervangingswaarde van een volwassenboom hoger is dan die van een jonge boom. Het uitgangspunt in de tabel is de waarde van jonge bomen.

Soort	Vervangingswaarde
Grassen	€ 97.738.200,00
Beplanting	€ 116.336.800,00
Bomen	€ 188.430.000,00
Totaal	€ 402.505.000,00

Kwaliteit
Een kwaliteitsinventarisatie bij groen is een momentopname. Een strenge winter of periode met veel of juist weinig regen heeft direct gevolgen voor de kwaliteit van het groen.

Beplanting
De beplanting meten wij volgens de NEN 2767-norm. Uit de kwaliteitsmeting in de gemeente Haarlemmermeer in juni en juli 2019 en in november 2022 zijn de volgende resultaten gekomen:

Kwaliteitsmeting openbaar groen

Conditiescore	2019	2022
	% vakken	% vakken
1	58%	24%
2	26%	10%
3	5%	23%
4	6%	35%
5	4%	7%
6	1%	1%
Totaal	100%	100%

In onderstaande tabel zijn de resultaten voor 2022 gespecificeerd naar type beplanting.

Kwaliteitsmeting openbaar groen type beplanting

NEN conditiescore	1	2	3	4	5	6	Totaal aantal
Opgaande heesters	1451	662	1577	2450	522	81	6743
Bodembedekkers	317	121	360	360	76	4	1128
Comb. opgaande heesters/bodembedekkers	47	22	75	75	11	0	213
Vaste planten border	189	39	189	189	53	2	539
Comb. opgaande heesters/vaste planten	9	6	8	8	1	0	30
Blokken heesters/hagen	355	130	459	459	55	13	1324
Totaal	2368	980	3541	3541	718	100	9977

Eind 2022 zijn 9.977 vakken met beplantingen conform de NEN 2767 systematiek geïnspecteerd.
Uit de inspectie in 2022 blijkt dat minder beplantingsvakken een uitstekende en goede conditie hebben dan bij de vorige meting in 2019 (30% in plaats van 84%) en meer vakken een redelijk tot matige conditie (64% in plaats van 11%) of slecht tot zeer slechte conditie (8% in plaats van 5%). Bij score 6 is bijna alle beplanting dood (1%).
De oorzaak hiervan is het droge klimaat van de afgelopen jaren. Wij geven nieuwe aanplant om die reden structureel een langere periode van nazorg (waaronder extra water geven indien nodig). Tevens verbeteren wij de bodem op locaties waar deze te sterk verdicht is, zodat beplanting beter kan overleven in te natte of te droge perioden en wij planten soorten die beter bestand zijn tegen droogte en hitte. Vooral de vakken met score 5 en 6 vervangen wij.

Bomen

Uit de boomveiligheidscontroles die in de jaren 2019 en 2023 zijn gehouden zijn de volgende resultaten gekomen:

Resultaten boomveiligheidscontroles 2019

Standplaats	Voldoende kwaliteit	Matige kwaliteit	Slechte kwaliteit	Zeer slechte kwaliteit	Totaal
In beplanting	14.657	2.724	613	28	18.022
In bosplantsoen	11.621	3.072	195	14	14.902
In berm	7.715	606	106	7	8.434
In schraal veld	11.386	813	138	23	12.360
In gazon recreatief gras	23.729	2.031	350	62	26.172
In verharding	8.018	2.106	493	9	10.626
Totaal	77.126	11.352	1.895	143	90.516

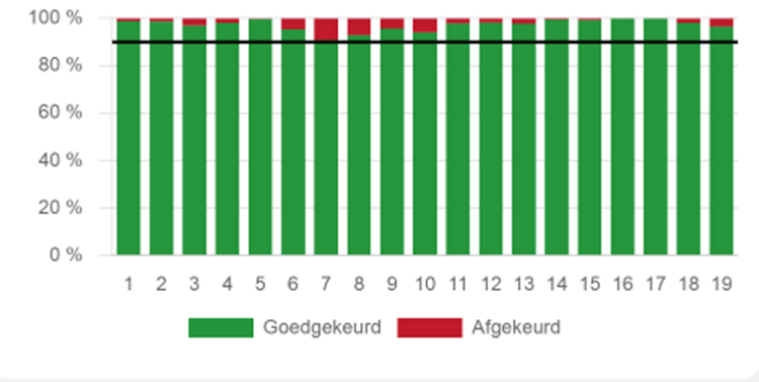
Resultaten boomveiligheidscontroles 2023

Standplaats	Voldoende kwaliteit	Matige kwaliteit	Slechte kwaliteit	Zeer slechte kwaliteit	Totaal
In beplanting	10944	4334	385	42	15705
In bosplantsoen	9258	4029	135	63	13485
In schraal gras/berm	17997	3458	296	105	21883
In gazon recr. gras	23960	5358	272	82	29672
In verharding	5702	3294	284	11	9291
Totaal	67.861 (82,2%)	20.500 (12,5%)	1.372 (2,1%)	303 (0,2%)	90.036

Op dit moment (mei 2023) hebben we in totaal 94.215 bomen, waarvan 4.179 zijn niet geïnspecteerd (4,4%). Dit zijn voornamelijk jonge bomen, die nog niet geïnspecteerd hoeven te worden, en bomen in bos(plantsoen-) gebieden.
Uit de resultaten van de inspectie uit 2023 kan worden geconcludeerd dat het aantal ‘zeer slechte bomen’ is verhoogd ten opzichte van de boomveiligheidscontroles van 2019. Bomen hebben last gehad van het droge en warme klimaat van de afgelopen jaren, maar daarnaast kunnen bomen bij extreme buien ook last hebben van een (te) hoge grondwaterstand, waardoor wortels in het water blijven staan. Bomen van slechte en zeer slechte kwaliteit vervangen wij. Omdat dode bomen goed zijn voor de biodiversiteit en niet per definitie onveilig zijn, is het alleen nodig ze direct te verwijderen als de veiligheid in het geding is. Om de kwaliteit van de openbare ruimte te waarborgen is het wenselijk dode bomen de komende jaren te vervangen. Het dode hout, dat goed is voor de biodiversiteit, kan op locaties die daarvoor geschikt zijn, worden achtergelaten in bosplantsoenvakken op takkenrillen. Dode bomen staan verspreid over de hele gemeente en worden zoveel mogelijk vervangen in integrale projecten, waarbij werk met werk wordt gemaakt.

Beeldkwaliteit

Bomen en beplanting zijn bepalend voor de beleving van de openbare ruimte door inwoners.
Het uitgangspunt voor het onderhoud van groen is het Beheerkwaliteitplan (BKP). De werkzaamheden zijn aanbesteed in de vorm van overeenkomsten en op basis van de gewenste kwaliteit vertaald in beeldbestekken.
De score op het gebied van beeldkwaliteit geeft inzicht in het kwaliteitsniveau. Het hoogste kwaliteitsbeeld is aangeduid met A+, het laagste met een D. Kwaliteitsniveau D kan incidenteel voorkomen, maar is geen streefkwaliteit. Er is bij niveau D sprake van achterstallig onderhoud. Dit is ongewenst, omdat het mogelijk kan leiden tot kapitaalvernietiging. Kwaliteitsniveau C kan duiden op de dreiging van achterstallig onderhoud.
In onderstaande grafiek is opgenomen hoeveel werk van de groenaannemers in 2022 en in de eerste helft van 2023 is afgekeurd omdat het niet voldeed aan de beeldkwaliteit, waarbij een afwijking van 10% is toegestaan.

Uit de grafiek is op te maken dat het percentage afwijkingen beneden het toegestane percentage van 10% valt. Tevens is te zien dat de scores in 2023 zijn verbeterd ten opzichte van het voorafgaande jaar.

Kaders en ontwikkelingen

Wet- en regelgeving/richtlijnen

Wet natuurbescherming	Burgerlijk Wetboek (algemene zorgplicht).
Wegenverkeerswet 1994	Burgerlijk Wetboek artikel 6:174 BW (risicoaansprakelijkheid).
Omgevingswet (vanaf 2024)	Deltaplan Biodiversiteit (landelijk)
Aanbestedingswet	Spoorwegwet.
CROW-richtlijnen	NEN-normering

Gemeentelijk beleid

Beheerkwaliteitplan 2009 (B&W 2009.0019558), geactualiseerd in 2017 (2016.0069196) en in 2022 (2022.0002403)	Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040 (2021.0003036)
Verordening Fysiek Domein Haarlemmermeer 2023 (2022.0002273)	Visie Boombeleid 2015 (2014.0056392)
Coalitieakkoord 2022-2026 Toekomstsbestendig groeien	Natuurvisie Haarlemmermeer 2040 (2021.0000462)
Kadernota Vervanging en Herplant 2015 (2014.0056392)	Kadernota Boomveiligheid en Zorgplicht 2015 (2014.0056392)
Kadernota Beheer en Overlast van bomen 2015 (2015.0053367)	Beleid Monumentale en Waardevolle bomen 2021 (2020.0002903)
Klimaatadaptatiebeleid Haarlemmermeer (2022.0000040)	Leidraad ‘Groene gezonde leefomgeving, omgaan met ons groen in bebouwd gebied en toelichting groenstructuurkaarten’ (2023.7735848)

Bijzonderheden beheerstrategie

Vervanging

Bij het vervangen is de kwaliteit of staat van de boom of beplanting van belang. Alleen als bomen dood zijn of een slechte kwaliteit hebben worden deze vervangen. Bomen die nog een toekomstverwachting hebben van meer dan 10 jaar blijven staan. Dit geeft de straat een groenere uitstraling en een betere beeldkwaliteit.
Voor het vervangen van bomen en beplantingen is voor de komende vijf jaar een vervangingsplan gemaakt. De nadruk wordt hierbij gelegd op het vervangen van bomen en beplanting die een slechte tot zeer slechte kwaliteit hebben. Aan de hand van nieuwe inspecties wordt de planning in de toekomst aangepast. De vervanging van bomen en beplantingen wordt zoveel mogelijk meegenomen bij wijkvernieuwingen.

Inspecties

Voor de inspecties van bomen en beplanting wordt een vaste frequentie aangehouden.
De kwaliteit van vaste planten, heesters en bodembedekkers en combinaties daarvan zijn gecontroleerd op basis van de NEN 2767 methode. Dit houdt in dat de conditie is gecontroleerd waarbij de beplanting een conditiescore krijgt van 1 t/m 6. Score 1 heeft een uitstekende conditie en score 6 een zeer slechte conditie.
Bomen worden periodiek onderworpen aan een (wettelijk verplichte) boomveiligheidscontrole die voortvloeit uit de zorgplicht. Het mes snijdt hierbij aan twee kanten: enerzijds wordt de boom duurzaam in stand gehouden en

anderzijds levert de boom geen risico op voor zijn directe omgeving en kan schade (en hieruit voortvloeiend aansprakelijkheid) worden voorkomen. De inspectie/boomveiligheidscontrole wordt uitgevoerd volgens de methode VTA (Visual Tree Assessment). Het proces en de werkwijze van de boomveiligheidscontrole, zoals deze in Haarlemmermeer worden uitgevoerd, zijn beschreven in de Kadernota Boomveiligheid en Zorgplicht (2015).

Afschrijvingstermijnen
Conform de Notitie Activabeleid gemeente Haarlemmermeer 2019 (2019.0054155) zijn de afschrijvingstermijnen als volgt:

- Groen aanleg bomen: 50 jaar
- Groen aanleg beplanting: 25 jaar

Financiën
In onderstaand overzicht zijn de beschikbare en benodigde budgetten voor het beheer van bomen en beplanting opgenomen (prijspeil 2023).

Beschikbaar budget

	2024	2025	2026	2027	2028
Klein en groot onderhoud	10.175.000	10.175.000	10.175.000	10.175.000	10.175.000
Vervangingen	-	-	-	-	-
Vergroenen	400.000	400.000	400.000		

Benodigd budget

	2024	2025	2026	2027	2028
Klein en groot onderhoud	10.325.000	10.300.000	10.175.000	10.175.000	10.175.000
Vervangingen bomen	861.000	840.000	800.000	800.000	800.000
Vervanging bomen na stormschade	750.000				
Vervanging beplanting	350.000	375.000	475.000	480.000	540.840
Vergroenen	400.000	400.000	400.000		

Toelichting
De budgetten voor de vervanging van bomen en beplanting zijn opgenomen in de Vernieuwing Openbare Ruimte (VOR). Voor de jaarschijven 2024 tot en met 2028 zijn nog geen kredieten beschikbaar gesteld.

Analyse budget
Uit de Boomveiligheidscontrole is gebleken dat veel bomen achterstallig snoeionderhoud hadden. Deze achterstand kunnen wij niet inkopen vanuit het bestaande onderhoudsbudget, maar vanwege de gezondheid van de boom en om overlast voor inwoners te voorkomen is dit snoeionderhoud wel noodzakelijk. De hevige storm in juli 2023 heeft geen invloed gehad op deze achterstand. Wij willen de achterstand in 2024 en 2025 inhalen, waarvoor extra budget nodig is (2024: € 150.000 en 2025: € 125.000).

Voor de periode 2023 tot en met 2026 is vanuit het Coalitieakkoord een budget beschikbaar gesteld om waar mogelijk verharding te vervangen door groen. Gebleken is dat de kosten om de omvorming te realiseren door inflatie sterk zijn gestegen, waardoor we vanuit dit budget minder kunnen vergroenen dan voorzien. De openbare ruimte wordt daarnaast ook in vernieuwingsprojecten verder vergroend.

Recreatiegebieden

Afbakening
Onder recreatiegebieden verstaan wij de grote gebieden met een regionale recreatieve functie, dat wil zeggen de bestaande gemeentelijke recreatiegebieden het Haarlemmermeerse Bos, de Toolenburgerplas, PARK21 (deelplan 1), Vliegerweide Nieuw-Vennep en Stadspark Hoofddorp. Stadspark Hoofddorp wordt in 2023 gerenoveerd en wordt in 2025 in beheer genomen. Voor PARK21 wordt het deelplan Groot Vennep, van ca. 80 ha, in 2023 ontworpen en uitgewerkt. Volgens planning wordt dit parkdeel in 2026 in beheer genomen.

Areaal
In onderstaand overzicht is het areaal van de diverse recreatiegebieden opgenomen, gespecificeerd naar de verschillende beheeronderdelen.

		Haarlemmermeerse Bos	Toolenburger-plas	PARK21 -1	Vliegerweide
Beheergroep	Eenheid	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal
Totale omvang	ha	116	85	38	12
Haagvoet	m2	349	3.158	1.653	-
Zandstrand	m2	-	7471	-	-
Beplanting en bosplantsoen	m2	325.672	47.696	66.926	5.680
Gras	m2	355.507	225.426	225.903	89.507
Zoom	m2	-	-	6.440	
Bermen	m2	-	204	-	-
Oevers nat	m2	42	-	-	-
Bomen	st	1.374	989	287	133
Verhardingen	m2	121.018	69.617	63.980	5.088
Zitbanken	st	78	30	14	5
Fietsvoorzieningen	st	20	214	23	34
Afvalbakken	st	-	-	-	8
Openbaar toilet	st	4	2	-	-
Picknicktafel	st	15	12	-	6
Speelvoorziening	st	67	29	2	-
Watergangen	m1	4.577	2.530	2.454	630
Vijver	m2	259.500	387.660	-	-
Waterpartij	m2	14.220	5.943	17.283	2.900

<u>Kwaliteit</u>
In onderstaand overzicht is de huidige technische kwaliteit van de recreatiegebieden per beheeronderdeel weergegeven.

		Haarlemmer-meerse Bos	Toolenbur-gerplas	PARK21 -1	Vlieger-weide
Beheergroep	Bron	Kwaliteit	Kwaliteit	Kwaliteit	Kwaliteit
Bomen	VTA-inspecties en snoeionderhoud	goed	goed	matig	goed
Bos- en sierplantsoen	Dunning en selectie	goed	goed	matig	goed
Gazons	Inzaaien en bemesting	goed	goed	goed	goed
Asfalt- klinker- en halfverharding	Jaarlijkse inspectie	matig	matig	goed	goed
Straatmeubilair (banken, picknickbanken	Onderhoudsfrequentie en tijdige vervanging	goed	goed	goed	goed
Speeltoestellen	Regelmatige controle en onderhoud	goed	goed	goed	goed

Openbare verlichting	Inspectie	goed	goed	n.v.t.	n.v.t.
Watergangen	Jaarlijkse controle en maaien taluds	goed	goed	goed	goed
Waterkwaliteit grote plas *	Controle hoogheemraadschap van Rijnland/provincie Noord-Holland	goed	goed	n.v.t	n.v.t
Waterkwaliteit kleine plas spartelvijver	Controle hoogheemraadschap van Rijnland/provincie Noord-Holland	Matig	n.v.t.	n.v.t	n.v.t
Waterkwaliteit kleine plas Vinkenburg **	Controle hoogheemraadschap van Rijnland/provincie Noord-Holland	n.v.t.	Matig	n.v.t	n.v.t

* De controle van de waterkwaliteit vindt plaats door het hoogheemraadschap van Rijnland. De provincie Noord-Holland is verantwoordelijk voor de kwaliteit van het zwemwater. De controle gebeurt door waterbemonstering en –keuring.
**Voor de verbetering van de doorstroming is reeds investeringsruimte beschikbaar gemaakt.

De kwaliteit van de diverse beheerelementen in de vier gemeentelijke recreatiegebieden is over het algemeen goed te noemen. Uitzonderingen op de goede kwaliteit zijn:

- delen van de asfalt- klinker en halverharding in het Haarlemmermeerse Bos en in de Toolenburgerplas, die intensief worden gebruikt;
- de waterkwaliteit van de kleine plas Vinkenburg in recreatiegebied Toolenburgerplas als gevolg van de invloed van uitwerpselen van watervogels;
- de vitaliteit van de bomen en de beplanting in deelgebied 1 in PARK21; Uit onderzoek blijkt dat de verdichte bodemstructuur in combinatie met onjuiste boomsoort ervoor hebben gezorgd dat veel bomen en beplantingen dood zijn gegaan of dat de vitaliteit sterk achterblijft.
  In 2018 is een proef gedaan met grondbewerking. Dit heeft een positief effect gehad op de vitaliteit van de bomen. In 2020 zijn ook dode en kwalitatief slechte bomen en beplantingen vervangen. Bij nieuwe aanplant wordt het soort beplantingen meer afgestemd op de situatie in PARK21. De ervaringen met de beplanting en de grondbewerking in deelgebied 1 worden gebruikt als leerpunt voor volgende deelgebieden.

Voor de aanpak van deze onderdelen zijn of worden investeringskredieten aangevraagd vanuit de Vernieuwing Openbare ruimte (verhardingen, waterkwaliteit) of separaat (PARK21).
Indien een verdere verbetering nodig blijkt van de waterkwaliteit dan vraagt dit om maatwerkafspraken met het hoogheemraadschap van Rijnland en de provincie Noord-Holland vanuit ieders verantwoordelijkheid.

Kaders en ontwikkelingen

Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming	Burgerlijk Wetboek (algemene zorgplicht).
Wegenverkeerswet 1994	Burgerlijk Wetboek artikel 6:174 BW (risicoaansprakelijkheid).
Omgevingswet (vanaf 2024)	Deltaplan Biodiversiteit (landelijk)
Aanbestedingswet	Spoorwegwet
Europese wet- en regelgeving invasieve exoten voor bestrijding van bijvoorbeeld Aziatische duizendknoop en reuzenberenklauw	De wet publieke gezondheid voor overlast door bijvoorbeeld eikenprocessierups
Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden (Whvbz	Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen (WAS).

CROW-richtlijnen	NEN-normering
Handboek Bomen 2022 norminstituut bomen	Keur en Peilbesluiten van het Hoogheemraadschap van Rijnland

Gemeentelijk beleid

Beheerkwaliteitplan 2009 (B&W 2009.0019558), geactualiseerd in 2017 (2016.0069196) en in 2022 (2022.0002403)	Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040 (2021.0003036)

Verordening Fysiek Domein Haarlemmermeer 2023 (2022.0002273)	Visie Boombeleid 2015 (2014.0056392)
Coalitieakkoord 2022-2026 Toekomstsbestendig groeien	Natuurvisie Haarlemmermeer 2040 (2021.0000462)
Kadernota Vervanging en Herplant 2015 (2014.0056392)	Kadernota Boomveiligheid en Zorgplicht 2015 (2014.0056392)
Kadernota Beheer en Overlast van bomen 2015 (2015.0053367)	Beleid Monumentale en Waardevolle bomen 2021 (2020.0002903)
Klimaatadaptatiebeleid Haarlemmermeer (2022.0000040)	Leidraad 'Groene gezonde leefomgeving, omgaan met ons groen in bebouwd gebied en toelichting groenstructuurkaarten' (2023.7735848)
Visie Landschap en Recreatie Haarlemmermeer 2040 (2021.0002744)	Plan revitalisering Haarlemmermeerse bos 2017 (bureau Niek Roozen)
Bestemmingsplan Haarlemmermeerse Bos en Groene Weelde 2012-06-22	Uitvoeringsbeleid Evenementen 2021
Bestemmingsplan Hoofddorp Tudorpark en omgeving 2014-03-21	Sport- en beweegvisie Haarlemmermeer 2019-2029 (2019.0036310)
Bestemmingsplan Hoofddorp Centrum 2016-01-28	Voortgangsrapportage Groot Groen en Recreatie 2014-2018 (2018.0069302)
Bestemmingsplan Nieuw-Vennep 2014-06-11	Sportnota (2013.0071048), Programmalijn 'Sport en bewegen in de openbare ruimte'
Bestemmingsplan PARK21 2022-02-15 inclusief Beeldkwaliteitsplan en Leidraad groene bouwstenen	Natuurwaardenkaart
Bestemmingsplan Nieuw-Vennep Park21, deelgebied 1 2012-10-04	Gladheidbestrijdingsplan 2022-2025;

Bijzonderheden beheerstrategie
Het onderhoud in de recreatiegebieden vindt gecombineerd plaats met dat van de sportvelden. Veel van de werkzaamheden worden uitgevoerd in eigen beheer en met de inzet van aannemers. Door deze werkwijze en doordat de beheerders de gebieden goed kennen kan worden ingespeeld op de actualiteit en kunnen kosten worden bespaard.
Onderhoud van de verschillende beheeronderdelen vindt plaats conform de systematiek zoals beschreven is in de beheerplannen van de verschillende vakgebieden.
Bijzondere aandacht gaat uit naar het onderhoud van het water vanwege het gebruik door recreanten. De kwaliteit van het zwemwater wordt gedurende het zwemseizoen regelmatig geïnspecteerd op vervuiling, kleur, geur, vogel- en vissterfte en algengroei. Het hoogheemraadschap van Rijnland is verantwoordelijk voor de kwaliteit en kwantiteit van het water in de gemeente Haarlemmermeer. Wij verrichten met name visuele inspecties.
Vervanging of herstel van gazons na schade door een evenement wordt bekostigd door de organisator van het evenement.

Afschrijvingstermijnen
Conform de Notitie Activabeleid gemeente Haarlemmermeer 2019 (2019.0054155) worden de afschrijvingstermijnen gehanteerd van de specifieke vakgebieden.

Financiën
In onderstaand overzicht zijn de beschikbare en benodigde budgetten voor het beheer van de recreatiegebieden opgenomen (prijspeil 2023).

Beschikbaar budget

	2024	2025	2026	2027	2028
Klein en groot onderhoud	€ 650.200	€ 650.200	€ 650.200	€ 650.200	€ 650.200
Vervangingen	-	-	-	-	-
Vervanging materieel	-	-	-	-	-

Benodigd budget

	2024	2025	2026	2027	2028
Klein en groot onderhoud	€ 650.200	€ 650.200	€ 650.200	€ 650.200	€ 650.200
Vervangingen	€ 147.500	€ 308.000	€ 127.500	€ 127.500	€ 147.500
Vervanging materieel	€ 130.000	€ 77.500	€ 85.000	€ 245.000	€ 175.000

Toelichting
De budgetten voor de vervanging van onderdelen van de recreatiegebieden zijn opgenomen in de Vernieuwing Openbare Ruimte (VOR). Voor de jaarschijven 2024 tot en met 2028 zijn nog geen kredieten beschikbaar gesteld.

Voor Vliegerweide, Stadspark Hoofddorp en Groot Vennep zijn geen vervangingsbudgetten opgenomen, omdat de parken nieuw worden aangelegd. De eerste 5 jaar zijn geen vervangingen te verwachten.
Voor PARK21 deelgebied 1 zijn vanwege de recente aanleg vooralsnog beperkte budgetten nodig voor vervanging aan het einde van de levensduur. Voor het herstel van de bomen en de beplanting door grondbewerking (zie bij kwaliteit) worden de kosten vanuit het project PARK21 gedragen.

Analyse budget
Wanneer wij het benodigd budget voor het onderhoud van de recreatiegebieden zouden berekenen op basis van landelijke eenheidsprijzen (inclusief materieel, overhead en huisvesting), dan zou dit hoger zijn.
Door de inzet van eigen materieel en extern of ingehuurd personeel, en door de onderhoudswerkzaamheden van sportvelden en recreatiegebieden gecombineerd uit te voeren, volstaat het huidige onderhoudsbudget. De kwaliteit van de recreatiegebieden wordt mede bereikt door het feit dat de beheerders snel, adequaat en flexibel kunnen handelen, waardoor de werkzaamheden onder zo gunstig mogelijke omstandigheden uitgevoerd kunnen worden.
Wel is er een risico dat de onderhoudsbudgetten door toenemend gebruik en ook helaas door schade vanwege toenemend vandalisme in de toekomst niet meer passend zullen zijn.

Sportvelden

Afbakening
De gemeente Haarlemmermeer is verantwoordelijk voor het beheer van de buitensportparken voor zover deze eigendom zijn van de gemeente.

Areaal
Het areaal omvat 23 sportcomplexen in verschillende kernen verspreid over de gemeente, waarop circa 95 sportvelden zijn gelegen.

Sportpark	Plaats	Sport	Aantal velden
Abbenes	Abbenes	Voetbal	2
Schuilhoeve	Badhoevedorp	Voetbal, honk- en softbal	11
Atletiekbaan Veldpost	Badhoevedorp	Atletiek	1
Sporting Badhoevedorp	Badhoevedorp	Korfbal	2
VCH Beach	Hoofddorp	Beachvolleybal	4
Uno	Hoofddorp	Voetbal	3
Rugby Hawks (Park 21)	Hoofddorp	Rugby	1
Overbos	Hoofddorp	Voetbal	8
IJvelden – SV Hoofddorp	Hoofddorp	Voetbal	8
Toolenburg	Hoofddorp	Handbal	2
Pioniers	Hoofddorp	Honk- en softbal	6
Atletiekbaan Hoofddorp	Hoofddorp	Atletiek	1
Hockeyclub ‘de Reigers’	Hoofddorp	Hockey	4
VV Kagia	Lisserbroek	Voetbal	4
Jan Schama - SV DIOS	Nieuw-Vennep	Voetbal	3
Noordrand	Nieuw-Vennep	Voetbal	7
Kikkers	Nieuw-Vennep	Hockey	4
KIOS	Nieuw-Vennep	Korfbal	2
Vennep Flyers	Nieuw-Vennep	Honk- en softbal	4
SCW	Rijsenhout	Voetbal	4
Zijdewinde - DSOV	Vijfhuizen	Voetbal, handbal	4
Zwanenburg	Zwanenburg	Voetbal	5
Wieler- skeelerbaan	Zwanenburg	Wielrennen, skeeleren, BMX en handbal**	2
Spaarndam	Spaarndam	Voetbal en softbal	3
Hansje Brinker	Spaarndam	hockey	1

<u>Vervangingswaarde</u>
De vervangingswaarde van de sportvelden (inclusief beregeningsinstallatie en hekwerken, maar exclusief de inrichting van het complex) bedraagt circa € 27 miljoen.

<u>Kwaliteit</u>
Over het algemeen is de huidige kwaliteit van de sportvelden in Haarlemmermeer te omschrijven als: heel, functionerend en verzorgd. Er is nagenoeg geen achterstallig onderhoud. De sportparken worden in de huidige situatie goed onderhouden. Alle bezochte velden zijn goed en veilig bespeelbaar. Met het huidige beheerniveau kan worden voldaan aan de sporttechnische normen en doelen.

Kaders en ontwikkelingen

Wet- en regelgeving/richtlijnen	
Omgevingswet	Sporttechnische en materiaaltechnische normen NOC*NSF en sportbonden

Gemeentelijk beleid

Beheerkwaliteitplan 2009 (B&W 2009.0019558), geactualiseerd in 2017 (2016.0069196) en in 2022 (2022.0002403)	Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040 (2021.0003036)
Sport- en bewegingsvisie 2019-2029	Sportnota Haarlemmermeer 2009-2012 'Sport in een beweeglijk perspectief'
Coalitieakkoord 2022-2026 Toekomstsbestendig groeien	

Bijzonderheden beheerstrategie

Onderhoud in eigen beheer
De beheerders van de sportvelden voeren een stevige regie over de uitvoering van het onderhoud. Zij kennen de situatie ter plaatse goed en met hun kennis kunnen de sportvelden op een efficiënte wijze worden onderhouden, waarbij zij goed kunnen inspelen op de actualiteit. Het onderhoud vindt in veel gevallen in eigen beheer plaats met de inzet van aannemers en met eigen materieel of materieel van aannemers. Dit bespaart kosten.
Voor specifieke, specialistische werkzaamheden worden gespecialiseerde aannemers ingehuurd.

Vervanging
Sportvelden die aan het einde van de levensduur zijn en die niet meer voldoen aan de sporttechnische normen, worden vervangen. Bij normaal gebruik en onderhoud en onder normale omstandigheden hanteren wij de technische levensduur van de verschillende onderdelen van de sportvelden. Door renovaties of vervangingen wordt de sporttechnische kwaliteit verbeterd, waardoor het sportveld weer aan de normen en eisen voldoet.

Inspecties
Door alle kunstgrasvelden in het zevende levensjaar te inspecteren wordt vooruitgelopen op de verplichte KNVB-keuringen in het achtste levensjaar. Hierdoor kan worden bekeken of bepaalde velden een langere levensduur hebben dan de technische levensduur van acht jaar en kan tijdig de vervangingsstrategie worden bepaald.

Afschrijvingstermijnen
Conform de Notitie Activabeleid gemeente Haarlemmermeer 2019 (2019.0054155) zijn de afschrijvingstermijnen als volgt:

- Fundering sportcomplex t.b.v. nieuw kunstgras: 20 jaar
- Fundering sportcomplex t.b.v. nieuw natuurgras: 30 jaar
- Toplagen sportcomplexen kunstgrasvelden: 10 jaar
- Sportterreinen aanlegkosten: 30 jaar

Financiën
In onderstaand overzicht zijn de beschikbare en benodigde budgetten voor het beheer van de sportvelden opgenomen (prijspeil 2023).

Beschikbaar budget

	2024	2025	2026	2027	2028
Klein en groot onderhoud	€ 1.178.300	€ 1.178.300	€ 1.178.300	€ 1.178.300	€ 1.178.300
Vervangingen	-	-	-	-	-

Benodigd budget

	2024	2025	2026	2027	2028
Klein en groot onderhoud	€ 1.178.300	€ 1.178.300	€ 1.178.300	€ 1.178.300	€ 1.178.300
Vervangingen	€ 495.374	€ 1.325.535	€ 1.992.923	€ 2.177.326	€ 2.780.037

Toelichting
De budgetten voor de vervanging van de sportvelden zijn opgenomen in de Vernieuwing Openbare Ruimte (VOR). Voor de jaarschijven 2024 tot en met 2028 zijn nog geen kredieten beschikbaar gesteld. Wij streven naar een meer gelijkmatige uitvoering van de piek in vervangingen in 2028.
Bij de benodigde vervangingsinvesteringen is rekening gehouden met een jaarlijks percentage indexering van 7% ten opzichte van 2023.

Analyse budgetten
Door de inzet van eigen materieel en extern of ingehuurd personeel, en door de onderhoudswerkzaamheden van sportvelden en recreatiegebieden gecombineerd uit te voeren, volstaat het huidige onderhoudsbudget.

Speelvoorzieningen

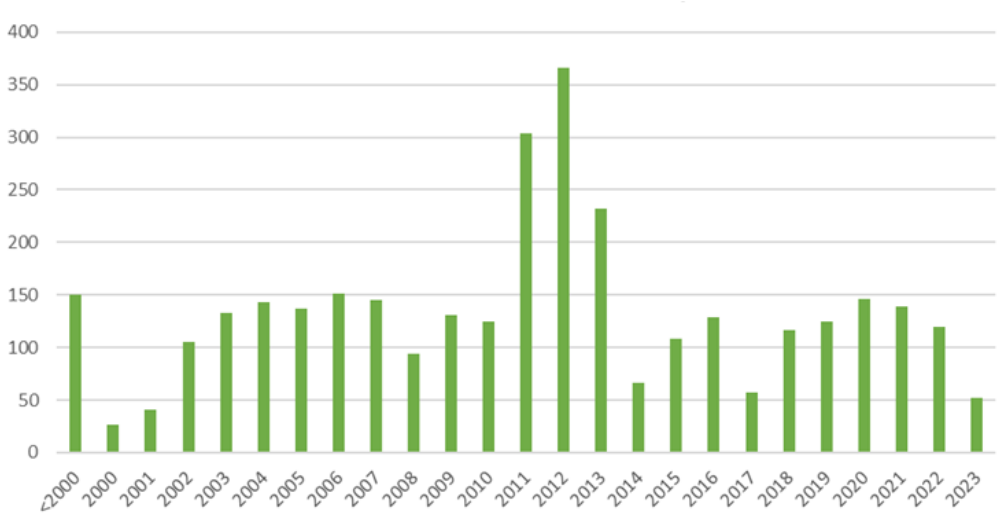

Afbakening
Onder speelvoorzieningen worden verstaan alle speelplekken en speeltoestellen, ondergronden (kunstgras, gietrubber, rubberen tegels en zand), zandbakken, graffitimuren, ballenvangers en trapvelden (kunstgras) die in beheer zijn bij de gemeente Haarlemmermeer. Ook Jongeren Ontmoetingsplekken (JOP's) vallen hieronder. De speelplekken in recreatiegebieden vallen onder het beheergroep Recreatiegebieden.

Areaal
Er zijn momenteel 737 formele speelplekken met daarop ruim 3.529 speeltoestellen, dat is gemiddeld 4,8 per locatie. De speelplekken in Haarlemmermeer zijn zeer divers. Er zijn eenvoudige speelplekjes met een beperkte inrichting of een enkel toestel, maar ook wijkoverstijgende speelplekken en speciale speellocaties, zoals skateplekken.
Alle speeltoestellen, behalve veel sport- en kleine speeltoestellen met een beperkte valhoogte, zijn voorzien van een (verplichte) dempende ondergrond. Hierbij wordt vooral gebruik gemaakt van kunstgras, rubbertegels en houtsnippers.

Object	Aantal
Speelplekken	737
Speeltoestellen	3.529 (waarvan 166 ballenvangers)
Ondergrond los	Opp. in m2
Grind	923
Zand	7.130
Boomschors/houtsnippers	5.664
Totaal	13.717
Ondergrond vast	Opp. in m2
Kunstgras	49.563
Rubbergietvloer	1.904
Gebonden rubbersnippers	132
Rubbertegels	8.746

Leeftijdsopbouw
In onderstaande grafiek is het areaal speeltoestellen opgenomen naar bouwjaar.

Het gemiddelde bouwjaar van de toestellen is 2010. Daarmee is de gemiddelde leeftijd van speeltoestellen ruim 13 jaar. Het areaal is daarmee wat aan de oudere kant. In dit gemiddelde zijn wel sporttoestellen meegenomen. Deze dragen bij aan een hogere leeftijd van het areaal, omdat sporttoestellen in de praktijk langer meegaan dan speeltoestellen. 30% van de toestellen is geplaatst voor 2008 en is daarmee ouder dan 15 jaar.
Een hoge gemiddelde leeftijd heeft gevolgen voor de aantrekkelijkheid van een speelplek (verouderde uitstraling) en leidt tot hogere onderhoudskosten. Een belangrijk deel van de onderhoudskosten is afhankelijk van zaken als slijtage, ouderdom en blootstelling aan de weersomstandigheden.

Vervangingswaarde
De speeltoestellen vertegenwoordigen ruim € 25 miljoen aan aanschafkosten. Om de vervangingswaarde te bepalen wordt daarnaast een toeslag van circa 30% gerekend voor verwijdering van het oude en het transport en de plaatsing van het nieuwe toestel inclusief valondergrond. Door de omvang te koppelen aan de aanschafwaarde van de

verschillende ondergronden is een indicatie te geven van de totale areaalwaarde van de ondergronden (exclusief verharding, water en gras). Het areaal aan ondergronden is in totaal € 7.380.799 waard (op basis van richtbedragen per m2). Het aandeel vaste ondergronden is duidelijk groter dan de losse ondergronden, vooral kunstgras en is favoriet. Wij passen zo weinig mogelijk houtsnippers en boomschors toe als ondergrond, met uitzondering van de natuurlijke speelplek. Deze ondergronden worden vervangen door een vaste ondergrond.

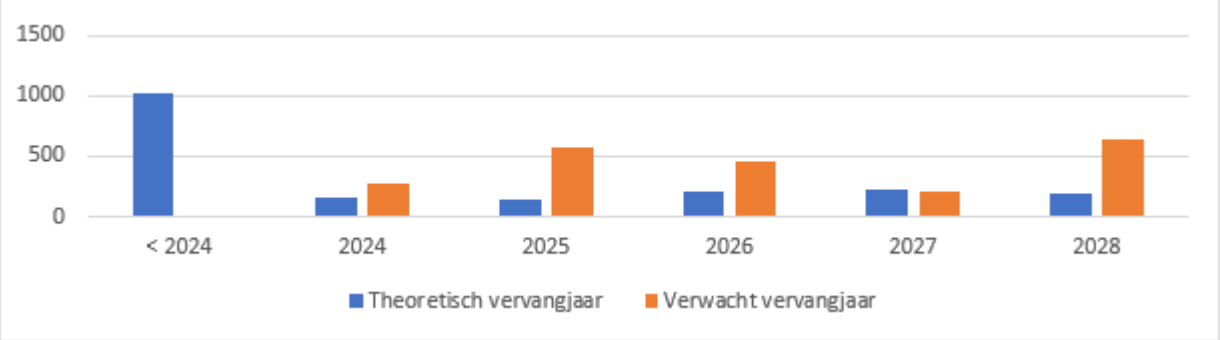
Kwaliteit
Bij speelvoorzieningen wordt onderscheid gemaakt tussen de technische kwaliteit en de functionele kwaliteit.

Technische kwaliteit
Speelvoorzieningen moeten voldoen aan de bepalingen van het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen en de NEN-normen 1176 en 1177. Haarlemmermeer voldoet hieraan door inspectierondes te houden en overal waar tijdens inspectierondes of via een melding gebreken geconstateerd worden, direct onderhoud plaats te laten vinden. Hierdoor is en blijft de technische kwaliteit van onze speelvoorzieningen gelijkmatig op peil en worden onveilige situaties zoveel mogelijk voorkomen.

De gemiddelde theoretische levensduur van speeltoestellen bedraagt tien jaar. Toestellen kunnen vaak, vanwege de context of door goed onderhoud, langer mee dan de technische levensduur. Hierdoor kunnen vervangingen worden uitgesteld en wordt optimaal gebruik gemaakt van het speeltoestel. Een speeltoestel kan na de gestelde theoretische afschrijvingstermijn nog één of meer jaren veilig functioneren, de kosten van onderhoud zijn in deze periode wel hoger. Na het einde van de (technische) levensduur gaat de technische kwaliteit echter snel achteruit en kan de veiligheid, afhankelijk van de intensiteit van het gebruik, in het geding komen.
Vervanging vindt plaats aan het einde van de technische levensduur. Op de korte termijn (twee tot drie jaar) kan een nauwkeurige inschatting van de verwachte levensduur worden gemaakt. Voor de komende periode is op basis van de inspectieronde in het voorjaar van 2023 aangegeven welke vervangingen worden verwacht. Hieruit blijkt de volgende vervangingsbehoefte:

Periode	Volgens technische levensduur	Volgens verwachte levensduur
Periode t/m 2023	1.175 toestellen (35%)	88 toestellen (2%)
Periode 2024-2027	731 toestellen (22%)	1521 toestellen (43%)
Periode 2027-2032	597 toestellen (18%)	1043 toestellen (30%)
Later dan 2032	839 toestellen (27%)	877 toestellen (25%)

Er zijn duidelijke verschillen aanwezig in de vervangingsbehoefte tussen beide benaderingswijzen. Het areaal gaat langer mee dan de theoretische levensduur. In onderstaande grafiek is de verwachte vervangingsbehoefte voor de periode 2024 tot en met 2028 vergeleken met de vervangingsbehoefte op basis van de theoretische levensduur.

Hieruit blijkt dat vanaf 2024 de verwachte vervanging jaarlijks hoger is dan de theoretische vervanging. De oorzaak is dat een groot aantal toestellen theoretisch gezien al voor 2023 vervangen zou zijn. Over de hele periode tot 2028 is het verwachte aantal te vervangen toestellen lager (circa 1.600) dan de theoretische vervanging (circa 1.900). Dit heeft deels ook te maken met de circa 170 toestellen die wél een verwacht vervangjaar hebben, maar geen theoretisch vervangjaar door het ontbreken van een bekend bouwjaar.
In 2025 is een hoge piek zichtbaar bij de verwachte vervangingen. Dit zijn toestellen die nog niet in 2023 of 2024 moeten worden vervangen, maar wel in de komende vijf jaar. Bij een rondgang over twee tot drie jaar kan een exactere inschatting worden gemaakt voor de toestellen die op de middellange termijn in aanmerking komen voor vervanging.

Functionele kwaliteit
Bij de vervanging van speelvoorzieningen wordt gekeken naar de behoefte in de directe omgeving aan de hand van de uitgangspunten van de nota 'Spelen, sporten en ontmoeten in de buitenruimte'. Zo zal er waar nodig rekening worden gehouden met variatie in het speelaanbod, waarbij leeftijdsgroepen gecombineerd worden. Op basis van specifiek onderzoek en signalen die we van externe partners ontvangen, passen we speelplekken aan, zodat deze, afgewogen tegen de wensen van omwonenden, aansluiten bij de behoeften van de jeugd.
Tijdens de beheerfase worden de kwaliteit en de demografische gegevens echter tussentijds niet afgezet tegen de speelplekken per wijk en kern. Hierdoor bestaat de kans dat de speelvoorzieningen na verloop van tijd niet meer voldoen aan de behoeftevraag. Het budget voor vervangingen is hiervoor ontoereikend, ondanks dat de nota 'Spelen, sporten en ontmoeten in de buitenruimte' het zogenaamde doorgroeimodel als uitgangspunt hanteert, waarbij speelvoorzieningen meegroeien met de leeftijd van de doelgroep.

Kaders en ontwikkelingen

Wet- en regelgeving/richtlijnen	
Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen	Omgevingswet (vanaf 2024)
NEN-normen 1176 en 1177	
Gemeentelijk beleid	
Beheerkwaliteitplan 2009 (B&W 2009.0019558), geactualiseerd in 2017 (2016.0069196) en in 2022 (2022.0002403)	Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040 (2021.0003036)
Verordening Fysiek Domein Haarlemmermeer 2023 (2022.0002273)	"Spelen, sporten en ontmoeten in de buitenruimte" 2009
Coalitieakkoord 2022-2026 Toekomstsbestendig groeien	Evaluatie speelruimteplan 2009-2013' (2014)

Bijzonderheden beheerstrategie
Speeltoestellen moeten vanuit wetgeving regelmatig geïnspecteerd worden op veiligheid. De benodigde reparaties of herstelwerkzaamheden moeten daadwerkelijk uitgevoerd worden, binnen een verantwoorde tijdsduur. De technische norm noemt hiervoor een aanbevolen frequentie van maandelijks tot één keer per kwartaal; de leverancier van de toestellen raadt een frequentie van één keer per maand. Wij hanteren twee type veiligheidsinspecties: kleine visuele veiligheidsinspecties drie keer per jaar om na te gaan of er risico's zijn ontstaan en een operationele veiligheidsinspectie één keer per jaar waarbij de werking van de toestellen wordt gecontroleerd.

Afschrijvingstermijnen
Conform de Notitie Activabeleid gemeente Haarlemmermeer 2019 (2019.0054155) zijn de afschrijvingstermijnen van kinderspeelplaatsen 10 jaar.

Financiën
In onderstaand overzicht zijn de beschikbare en benodigde budgetten voor het beheer van de speelvoorzieningen opgenomen (prijspeil 2023).

Beschikbaar budget

	2024	2025	2026	2027	2028
Klein en groot onderhoud	€ 818.900	€ 818.900	€ 818.900	€ 818.900	€ 818.900
Vervangingen	-	-	-	-	-

Benodigd budget

	2024	2025	2026	2027	2028
Klein en groot onderhoud	€ 818.900	€ 818.900	€ 818.900	€ 818.900	€ 818.900
Vervangingen	€1.688.128	€2.673.073	€2.669.400	€1.678.513	€1.795.000

Toelichting
De budgetten voor de vervanging van de speelvoorzieningen zijn opgenomen in de Vernieuwing Openbare Ruimte (VOR). Voor de jaarschijven 2024 tot en met 2028 zijn nog geen kredieten beschikbaar gesteld.

Analyse budgetten
De beschikbare budgetten voor klein en groot onderhoud zijn toereikend om de speelvoorzieningen te kunnen onderhouden. Er is een piek aan vervangingen, waardoor hoge investeringsbudgetten nodig zijn.

Begraafplaatsen

Afbakening
De gemeente bezit zes gemeentelijke begraafplaatsen. Twee begraafplaatsen liggen in Nieuw-Vennep (de Taxushof en de Lindenhof), twee in Hoofddorp (de Iepenhof en de Wilgenhof), één in Zwaanshoek (de Meerterpen) en één in Spaarnwoude (De Akker Gods).

Areaal
Het te beheren areaal bestaat uit de volgende beheergroepen: wegen en paden, watergangen, groen, terreinmeubilair, hekken en poorten, afscheidingen, vastgoedobjecten, materieel en kabels en leidingen.

Groep	Beheergroep	Eenheid	Aantal
Groen	Bodembedekkers	m2	326,44
	Bosplantsoen	m2	6019,01
	Combinatie heesters/bodembedekkers	m2	1434,58
	Gazon	m2	41.402,24
	Haagvoet	m2	6242,85
	Kruidenrijk grasveld	m2	1415,88
	Opgaande Heesters	m2	5817,53
	Struikrozen	m2	51,82
	Recreatief grasveld	m2	1610,89
	Schraal Grasveld	m2	2403,16
	Vaste planten border	m2	544,18
	Haag knipoppervlakte	m2	22634,12
	Haag bomen	stuks	27
	Bomen	stuks	673
	Haag blok	m2	6407,53
Ondersteunend wegdeel	Betontegels 30x30	m2	30,76
	Halfverharding/gras klinkers	m2	305,5
	Halfverharding/grind	m2	3820,61
	Halfverharding/schelpen	m2	35,43
	Onverhard/zand	m2	15.476,83
Wegdeel	Gebakkensteen/overige	m2	259,95
Ondersteunend waterdeel	Comb. Opgaand/Bodemb.	m2	571,77
	gazon	m2	675,14
	Oevers nat	m2	47,22
	Opgaande Heesters	m2	1131,56
Onbegroeid terreindeel	Asfalt Conserv.-Slijtlagen	m2	4480,43
	Beton gewapend	m2	28,06
	Beton prefab	m2	2,38
	Betonsteen kei-formaat	m2	733,97
	Betonsteen open Bestrating	m2	62,04
	Betonsteen overige	m2	3966,17
	Betontegels 30x30	m2	484,03
	Gebakkensteen kei-formaat	m2	1616
	Halfverharding/grind	m2	3163,47
	Natuursteen tegels	m2	1087,17
	Onverhard boomschors	m2	353,86
	Onverhard zand	m2	7079,89

Straatmeubilair	Bank	stuk	45
	Picknicktafel	stuk	3
	Fietsenrek/fietsnietjes	stuk	7
	Verlichting	stuk	11
	Prullenbak/kliko	stuk	37
	infobord	stuk	2

Kwaliteit
Onderstaande tabel toont voor de verschillende beheergroepen het totale areaal per subgroep en de geconstateerde staat van onderhoud in termen van ■ zeer slecht, ■ slecht, ■ redelijk, ■ goed en ■ zeer goed. □ staat voor 'niet van toepassing'.

Groep	Subgroep	Wilgenhof	Iepenhof	Lindenhof	Meerterpen	Taxushof	Akker Gods
Wegen en paden	Gesloten verharding						
	Half verharding						
Watergangen	Watergangen						
Groen	Gras						
	Bomen						
	Bosplantsoen						
	Heesters						
	Hagen						
Terreinmeubilair	Meubilair						
	Graven/urnen						
Afscheidingen	Hekwerk						
	Poorten						
Vastgoed	Aula						
	Beheerderonderkomen						
	Garage/opslag						
	Knekelpunt						
Drainagesysteem							

Het bosplantsoen van begraafplaats Lindenhof wordt in 2023 vernieuwd.

Kaders en ontwikkelingen

Wet- en regelgeving/richtlijnen

Gemeentewet	Wet- en Besluit op de lijkbezorging

Gemeentelijk beleid

Beheerkwaliteitplan 2009 (B&W 2009.0019558), geactualiseerd in 2017 (2016.0069196) en in 2022 (2022.0002403)	Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040 (2021.0003036)
Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen Haarlemmermeer (2011) (2011.0035034) en eerste wijziging (2016.0053740) en Wijzigingsverordening "Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen Haarlemmermeer 2011 2e wijziging" (2020.0002677)	Coalitieakkoord 2022-2026 Toekomstsbestendig groeien

Afschrijvingstermijnen
Conform de Notitie Activabeleid gemeente Haarlemmermeer 2019 (2019.0054155) worden de afschrijvingstermijnen gehanteerd van de specifieke vakgebieden. Bij de kredietaanvraag VOR 2022 heeft de raad besloten om de afschrijvingstermijn voor verzamelgraven voor beenderen vast te stellen op 50 jaar.

Financiën
In onderstaand overzicht zijn de beschikbare en benodigde budgetten voor het beheer van de begraafplaatsen opgenomen (prijspeil 2023).

Beschikbaar budget

	2024	2025	2026	2027	2028
Klein en groot onderhoud	€ 833.900	€ 833.900	€ 833.900	€ 833.900	€ 833.900
Vervangingen	-	-	-	-	-

Benodigd budget

	2024	2025	2026	2027	2028
Klein en groot onderhoud	€ 920.900	€ 920.900	€ 920.900	€ 920.900	€ 920.900
Vervangingen	€ 121.000	€ 248.000	€ 248.000	€ 217.000	€ 205.000

Toelichting
De budgetten voor de vervanging van onderdelen van de begraafplaatsen zijn opgenomen in de Vernieuwing Openbare Ruimte (VOR). Voor de jaarschijven 2024 tot en met 2028 zijn nog geen kredieten beschikbaar gesteld.

Analyse budgetten
De beschikbare budgetten voor klein en groot onderhoud zijn niet toereikend om de begraafplaatsen te kunnen onderhouden. Structureel is een extra onderhoudsbudget nodig van gemiddeld € 87.000 per jaar. De hogere kosten hebben te maken met de volgende factoren:

- Vanwege het veranderende klimaat en langere periodes van droogte hebben bomen en beplanting extra water nodig. Met name begraafplaats de Meerterpen is hoger gelegen, waardoor de grond sneller uitdroogt. Om de bomen en beplanting in goede conditie te houden, hoge vervangingskosten zoveel mogelijk te voorkomen en de begraafplaatsen een positieve aanblik te geven voor nabestaanden is extra budget nodig.
- Voor het bovengronds ruimen van algemene graven per vak op de begraafplaatsen en daarnaast voor het egaliseren van grafvelden op begraafplaats de Wilgenhof (die op termijn wordt gesloten) na het ruimen van graven, is extra onderhoudsbudget nodig. Binnen het onderhoudscontract met De Waterwolf is geen financiële ruimte voor deze extra maatregelen.

Wegen

Afbakening
Onder het wegbeheer vallen:

- Verharding
- Aardebaan
- Inritten en dammen
- Openbaar vervoer-haltes
- Belijning en markeringen
- Bermen (afromen)

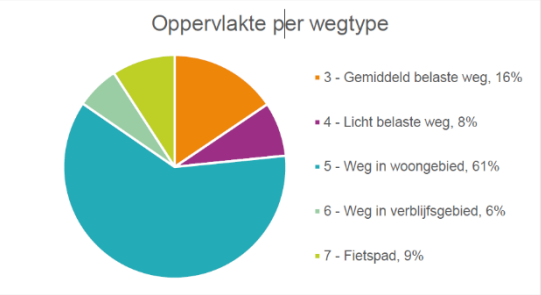
Rijbanen, parkeervakken en -terreinen, fiets- en voetpaden en alle overige oppervlaktes in de openbare ruimte met een asfalt-, elementen- of cementbetonverharding zijn voorbeelden van onderdelen die vallen onder het wegbeheer. Beheer aan de halfverhardingen valt hier ook onder.

Areaal
De gemeente Haarlemmermeer heeft een groot verhardingsareaal: in totaal 768 kilometer aan hoofdrijbanen. Hiervan is 536 kilometer van asfalt (70%) en 231 kilometer van elementen (30%). Hoofdrijbanen van beton komen nauwelijks voor (slechts 278 meter). Als gekeken wordt naar het oppervlakte van alle wegvakonderdelen ziet de verdeling er als volgt uit:

Verhardingstype	Oppervlakte (m^2)	Percentage
Asfalt	3.961.400	44%
Elementen	5.009.800	55%
Beton	87.100	1%
Totaal	**9.058.300**	**100%**

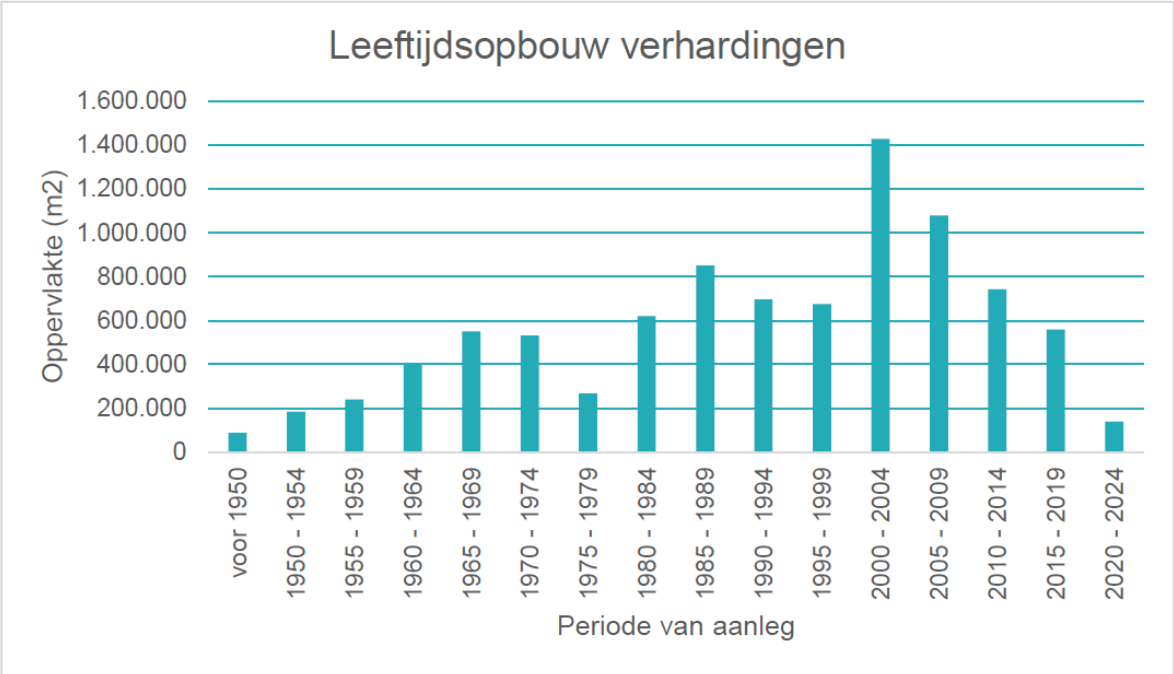
Het CROW (Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek) hanteert een verdeling in zeven verschillende wegtypen. In onderstaand overzicht is de oppervlakte per wegtype weergegeven van het Haarlemmermeerse areaal. Hierin zijn wegtype 1 (hoofdwegen) en 2 (zwaar belaste wegen) niet opgenomen. De gemeente Haarlemmermeer beheert deze wegtypen niet.

Wegtype	Oppervlakte (m^2)	Percentage
3 - Gemiddeld belaste weg	1.407.500	16%
4 - Licht belaste weg	712.500	8%
5 - Weg in woongebied	5.541.000	61%
6 - Weg in verblijfsgebied	566.300	6%
7 - Fietspad	830.700	9%
Totaal	**9.058.300**	**100%**

Veruit het grootste deel van het areaal is een weg in woongebied (wegtype 5): 61%. Gemiddeld belaste wegen beslaan 16% van het oppervlakte. Verder beslaan wegtype 4, 6 en 7 ieder niet meer dan 10% van het oppervlakte.

<u>Leeftijdsopbouw</u>
In onderstaande grafiek is een overzicht te zien van de leeftijdsopbouw van het verhardingsareaal. Hierin zijn periodes van 5 jaar genomen om een duidelijk overzicht te genereren. Uit de grafiek blijkt dat de grootste piek van aanleg van nieuwe wegen ligt in de periode 2000 – 2009.

Vervangingswaarde

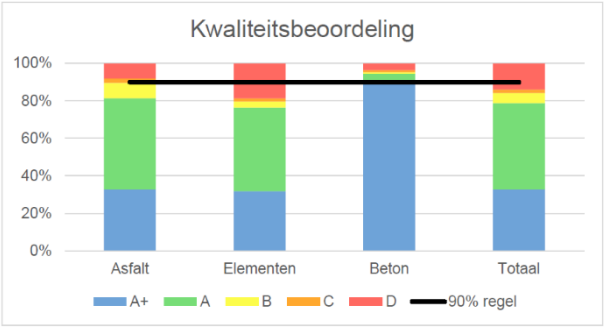
De volledige waarde van het verhardingsareaal is berekend door voor alle wegvakonderdelen te berekenen hoeveel het kost om deze inclusief fundering volledig te vervangen. In onderstaande tabel is deze berekening te zien. Ook zijn de oppervlaktes gegeven per verhardingstype en per wegtype.

Verhardingssoort en wegtype	Oppervlakte (m^2)	Vervangingswaarde
Asfalt wegtype 3, 4, 5	3.274.200	€ 314.513.300
Asfalt wegtype 6, 7	687.200	€ 46.486.600
Betonstraatstenen	2.336.800	€ 139.529.500
Gebakken klinkers	694.700	€ 47.013.400
Sierbestrating	36.900	€ 3.149.000
Betontegels	1.941.300	€ 101.167.200
Beton	87.100	€ 8.479.700
Totaal	**9.058.200**	**€ 660.338.700**

Kwaliteit

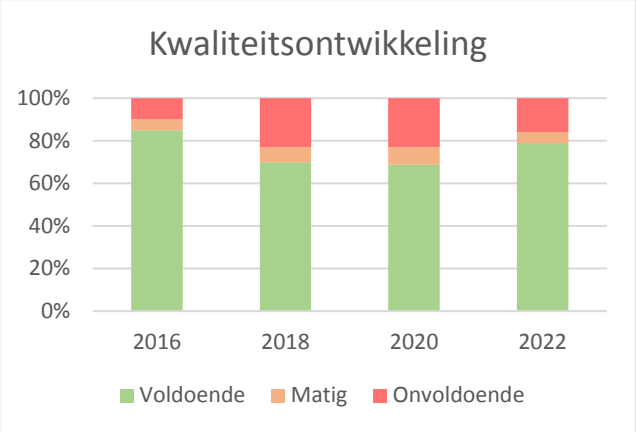
Om de technische kwaliteit van het wegennet aan te geven hanteren wij de classificaties ‘voldoende’, ‘matig’, ‘onvoldoende’. Deze zijn gekoppeld aan de kwaliteitsbeoordelingen A+ tot en met D die staat beschreven in de Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte (KOR) 2018.
Het kwaliteitsbeeld van het verhardingsareaal is vermeld in onderstaande tabel. Deze gegevens zijn gebaseerd op de resultaten van de weginspectie, uitgevoerd in maart, april en mei 2022.

Kwaliteitsbeoordeling		Asfalt	Elementen	Beton	Totaal
A+	Zeer hoog	33%	32%	90%	33%
A	Hoog	49%	45%	4%	46%
B	Basis	8%	3%	1%	5%
C	Laag	2%	2%	1%	2%
D	Zeer laag	8%	19%	4%	14%
Beoordeling (90% regel)		**B**	**D**	**A**	**D**

De beoordeling voor het gehele areaal is bepaald door middel van de 90% regel. Dit houdt in dat de kwaliteit van de verhardingen gelijk wordt gesteld aan de minimale kwaliteit die door 90% van het areaal wordt behaald. In

bovenstaande tabel staat de kwaliteitsbeoordeling per verhardingstype vermeld. Hieruit blijkt dat voornamelijk het elementenareaal een lage kwaliteitsbeoordeling heeft.
Voor wegvakonderdelen met kwaliteitsbeoordeling 'D' geldt dat de richtlijn met meer dan één klasse is overschreden. Deze wegvakonderdelen hebben dus kwaliteit 'zeer laag'. Onderhoud had al in een vroeger stadium uitgevoerd moeten worden. Volgens de systematiek moet kwaliteit 'D' worden weggewerkt in het eerste planjaar. Verder uitstellen van onderhoud zorgt bij elementen voor een maatregel met grotere omvang. Voor asfalt geldt dat er kapitaalvernietiging optreedt: het uitstellen van onderhoud heeft een zwaardere maatregel als gevolg. Hier zijn extra kosten mee gemoeid.
Als de huidige kwaliteit wordt vergeleken met de kwaliteit in de voorgaande jaren is een trend te zien. Vanaf 2016 is de kwaliteit significant achteruit gegaan: in 2016 was 10% van het areaal beoordeeld als 'onvoldoende'. Dit heeft zich ontwikkeld naar 23% 'onvoldoende' in 2018 en 2020. In de periode tussen 2020 en 2022 is door verhoogde inzet op basis van de ingestelde 'Voorziening achterstallig onderhoud verhardingen' de kwaliteit van de verharding toegenomen naar 16% 'onvoldoende'.

Om te zorgen dat de kwaliteit van de verharding de komende jaren verder toeneemt is het nodig dat de benodigde investeringen worden uitgevoerd en het onderhoudsbudget wordt verhoogd.

Kaders en ontwikkelingen

Wet- en regelgeving	
Wegenwet	Burgerlijk Wetboek (algemene zorgplicht).
Wegenverkeerswet 1994	Burgerlijk Wetboek artikel 6:174 BW (risicoaansprakelijkheid).
Omgevingswet (vanaf 2024)	Besluit asbestwegen milieubeheer
Aanbestedingswet	Wet basisregistratie grootschalige topografie
CROW-richtlijnen	NEN-normering
Gemeentelijk beleid	
Beheerkwaliteitplan 2009 (B&W 2009.0019558), geactualiseerd in 2017 (2016.0069196) en in 2022 (2022.0002403)	Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040 (2021.0003036)
Verordening Fysiek Domein Haarlemmermeer 2023 (2022.0002273)	Mobiliteitsvisie Haarlemmermeer (2018.0065348)
Coalitieakkoord 2022-2026 Toekomstsbestendig groeien	

Bijzonderheden beheerstrategie
De verhardingen worden tweejaarlijks visueel geïnspecteerd volgens de systematiek van het CROW. Door deze frequentie hebben wij een goed beeld van de actuele kwaliteit.

Afschrijvingstermijnen
Conform de Notitie Activabeleid gemeente Haarlemmermeer 2019 (2019.0054155) zijn de afschrijvingstermijnen als volgt:

- aanleg open en gesloten verhardingen: 20 jaar.
- levensduur verlengende renovatie grond-, weg- en waterbouwkundige werken: 50% levensduur.

Financiën
In onderstaand overzicht zijn de beschikbare en benodigde budgetten voor het beheer van de verhardingen opgenomen (prijspeil 2022).

Beschikbaar budget

	2024	2025	2026	2027	2028
Klein en groot onderhoud	€ 6.266.700	€ 6.266.700	€ 6.266.700	€ 6.266.700	€ 6.266.700
Vervangingen	-	-	-	-	-

Benodigd budget

	2024	2025	2026	2027	2028
Klein en groot onderhoud	€ 6.368.450	€ 6.368.450	€ 6.368.450	€ 6.368.450	€ 6.368.450
Vervangingen	€ 3.659.050	€ 3.659.050	€ 9.659.700	€ 9.659.700	€ 9.659.700

Toelichting
Alle genoemde bedragen zijn inclusief de toeslagenpercentages voor verkeersmaatregelen, uitvoeringskosten, algemene bedrijfskosten, winst & risico, maar exclusief VAT en BTW, en gebaseerd op prijspeil juli 2022.
De budgetten voor de vervanging van onderdelen van de wegen zijn opgenomen in de Vernieuwing Openbare Ruimte (VOR). Voor de jaarschijven 2024 tot en met 2028 zijn nog geen kredieten beschikbaar gesteld.

Analyse budgetten
Door de inzet van de Voorziening achterstallig onderhoud verhardingen is de kwaliteit van verhardingen verbeterd ten opzichte van 2020. Met name de kwaliteit van open verhardingen blijft nog achter. Om te zorgen dat de kwaliteit van de verharding de komende jaren verder toeneemt is structureel extra budget nodig van € 101.000 voor klein en groot onderhoud. In de toekomst (na 2025) is meer budget nodig voor de vervanging van verhardingen in verband met de leeftijd/aanlegperiode van het areaal.

(civieltechische) kunstwerken

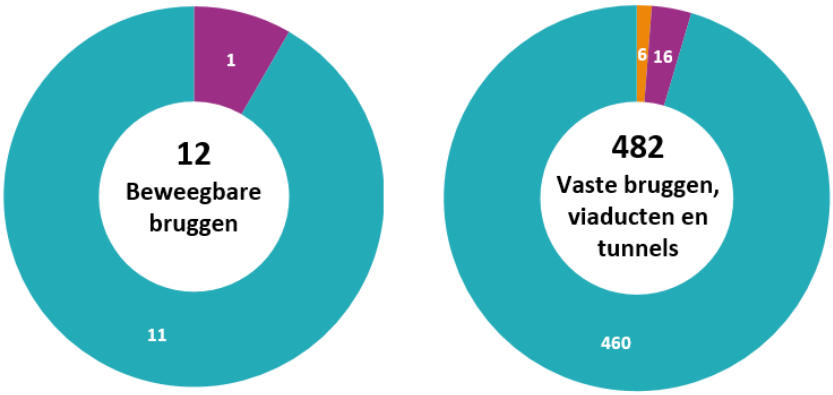
Afbakening
Onder civieltechnische kunstwerken vallen kunstwerken die openbaar toegankelijk zijn en in beheer zijn bij de gemeente Haarlemmermeer:

- bruggen
- duikerbruggen
- viaducten
- tunnels
- steigers
- vlonders
- kademuren
- damwanden
- grondkeringen
- geluidschermen

Niet alle kunstwerken binnen de gemeente Haarlemmermeer die eigendom van de gemeente zijn, worden door de gemeente beheerd. Een aantal bruggen, viaducten, tunnels en geluidsschermen worden geheel of gedeeltelijk beheerd door de provincie Noord-Holland, het hoogheemraadschap van Rijnland of Rijkswaterstaat.
Het beheer van de brugwachtershuisjes is nog buiten beschouwing gelaten. De staat hiervan wordt geïnventariseerd.

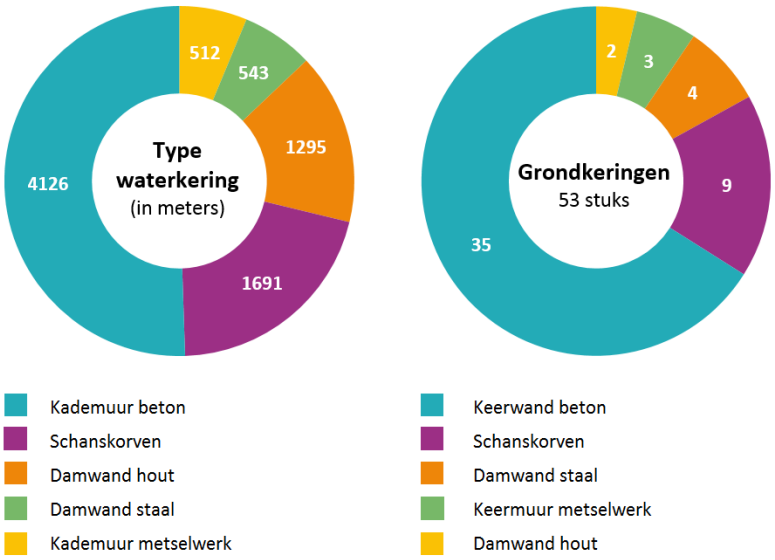
Areaal
In onderstaande overzichten is het areaal uitgesplitst en gevisualiseerd.

Bruggen, tunnels en viaducten
Het aantal bruggen, tunnels en viaducten in beheer bij de gemeente Haarlemmermeer bedraagt bijna 500.

5	elektromechanische bruggen	5	bruggen voor openbaar vervoer
7	elektrohydraulische bruggen	138	verkeersbruggen
		317	(brom)fiets- en/of voetgangersbruggen
1	gemeentelijk monument	4	bruggen en viaducten (deels) door derden beheerd

Grond- en waterkerende constructies
Bij de kerende constructies, onderscheiden wij waterkerende constructies (kademuren en stalen damwanden) en grondkerende constructies (keerwanden, keermuren, houten damwanden en schanskorven). Ook benoemen wij grotere oppervlaktes met taludbekleding apart.
De gemeente Haarlemmermeer is verantwoordelijk voor het beheer van ruim 8 kilometer aan waterkeringen. Het grootste deel bestaat uit kademuren van beton en/of metselwerk, vaak gefundeerd op houten of betonnen palen. Ook stalen damwanden en schanskorven dienen als waterkering. Daarnaast is de gemeente Haarlemmermeer verantwoordelijk voor 2000 vierkante meter taludbekleding en 53 grondkeringen, bestaande uit 38 betonnen en metselwerk keerwanden, 9 schanskorven en 6 stalen en houten damwanden.

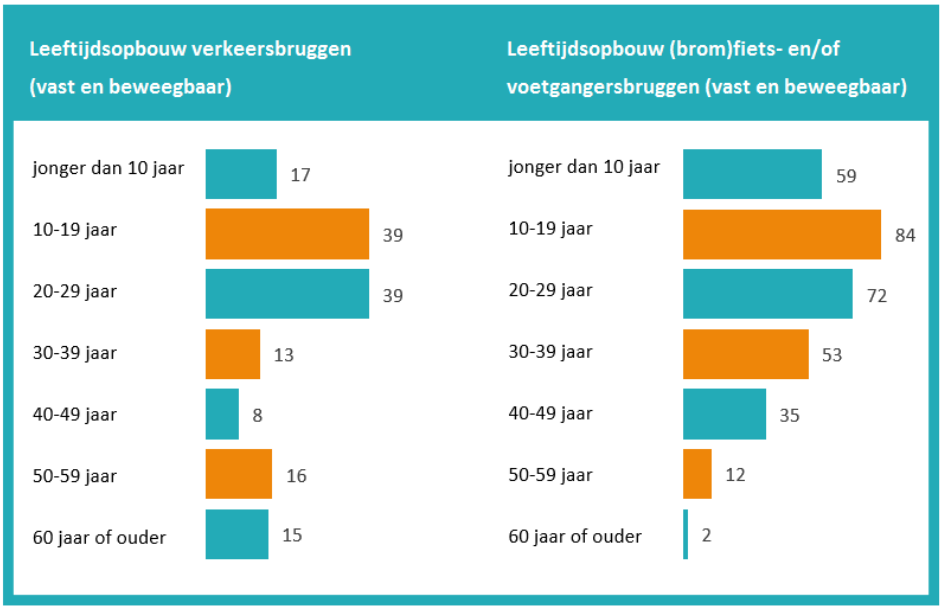
Steigers, vlonders, geluidsschermen en overige

Ook beheert de gemeente Haarlemmermeer 40 steigers en vlonders en bijna 7 kilometer aan geluidswerende constructies. Tot slot behoren twee golfbrekers, een boothelling, een vijverbak en twee damsluizen tot het areaal. De laatste zijn onderdeel van de Geniedijk en daarmee van de Stelling van Amsterdam (Unesco Werelderfgoed).

Leeftijdsopbouw

De leeftijdsopbouw van bruggen, tunnels en viaducten is in beeld gebracht in onderstaand overzicht.

Over het algemeen zijn de waterkeringen die door de gemeente Haarlemmermeer worden beheerd relatief jong. Ongeveer driekwart van de waterkeringen is niet ouder dan 40 jaar.

Vervangingswaarde

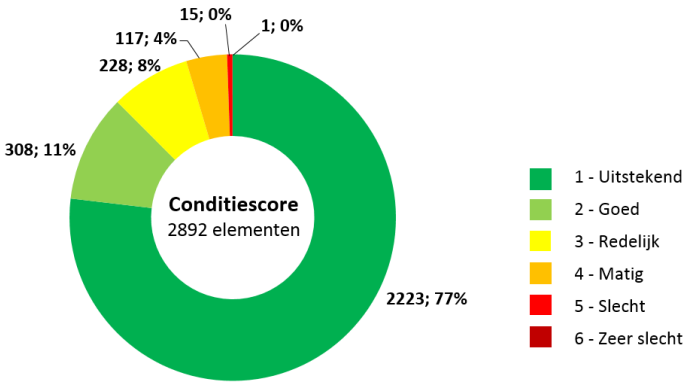
De vervangingswaarde van het areaal bedraagt ca. € 302 miljoen.

Kwaliteit

Het kwaliteitsniveau wordt vastgesteld op basis van de NEN-2767 systematiek voor conditiemetingen van infrastructuur. Met dit systeem kan de technische staat van het onderhoud op een gestandaardiseerde manier worden beoordeeld. Hierdoor zijn resultaten onderling vergelijkbaar. De visuele beoordeling vindt plaats op basis van de CROW 380 Kwaliteitscatalogus openbare ruimte 2018. Hierbij kan een kunstwerk een kwaliteitsniveau hebben van A+ (uitstekend) en D- (kapitaalvernietiging). Bij een onderhoudsniveau dat als 'redelijk' wordt beschouwd, komt de visuele beeldkwaliteit van het kunstwerk overeen met een score tussen "B" en "C" volgens de CROW 380.

In 2019 is het areaal kunstwerken geïnspecteerd. Uit deze inspecties is de staat van onderhoud van het hele areaal bekend. Naast de technische staat (conditie) is ook de verzorgingsscore bepaald. De verzorgingsscore geeft aan in welke mate de objecten schoon en verzorgd zijn. Het merendeel van de elementen heeft op dit moment een goede conditie en een klein aantal elementen heeft een slechte conditie. In onderstaande tabel en grafiek is dit in beeld gebracht.

Score	Conditie	Aantal elementen
1	Uitstekend	2223
2	Goed	308
3	Redelijk	228
4	Matig	117
5	Slecht	15
6	Zeer slecht	1
	Totaal	**2892**

De afgelopen 4 jaar hebben wij aan de vaste kunstwerken werkzaamheden uitgevoerd om de assets met de slechtste onderhoudsniveaus (5 en 6) op een hoger kwaliteitsniveau te brengen. Hierdoor zijn er momenteel geen assets meer die op objectniveau slecht of zeer slecht te noemen zijn. Op elementenniveau komen deze scores nog wel voor. We streven ernaar om in de komende jaren ook op dit niveau het kwaliteitsniveau te verhogen.

Kaders en ontwikkelingen

Wet- en regelgeving/richtlijnen	
Omgevingswet (vanaf 2024)	Burgerlijk Wetboek (algemene zorgplicht).
Erfgoedwet	Burgerlijk Wetboek artikel 6:174 BW (risicoaansprakelijkheid).
Warenbesluit Machines (Beweegbare bruggen)	Bouwbesluit 2012
Waterwet	Wet natuurbescherming
Wegenwet	Wet Ruimtelijke Ordening
NEN 8700 voor het beoordelen van bestaande constructies **en** verbouw van deze constructies	Handreiking 'constructieve veiligheid van bestaande bruggen en viaducten' van VROM Inspectie
NEN 2767 voor het bepalen van de technische staat van objecten	CROW Publicatie 380 – Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte 2018
Eurocodes (NEN-EN-1990) voor het ontwerp en de berekening van nieuwe constructies	
Gemeentelijk beleid	
Beheerkwaliteitplan 2009 (B&W 2009.0019558), geactualiseerd in 2017 (2016.0069196) en in 2022 (2022.0002403)	Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040 (2021.0003036)
Verordening Fysiek Domein Haarlemmermeer 2023 (2022.0002273)	Mobiliteitsvisie Haarlemmermeer (2018.0065348)
Coalitieakkoord 2022-2026 Toekomstsbestendig groeien	Leidraad Duurzame Inrichting Openbare Ruimte (DIOR)
Verdichtingsvisie	Spoorzone Hoofddorp
Samen bouwen	Visie Polderlinten
Nota Omgevingskwaliteit	Visie Ringdijk en Ringvaart

Klimaatadaptatiebeleid	Energietransitie
Fietsplan Haarlemmermeer	Prettig verplaatsen in Haarlemmermeer nu en in de toekomst

Bijzonderheden beheerstrategie

- Vanwege de complexiteit en de kosten van inspecties vinden deze één keer per vijf jaar plaats.
- Het onderhoud van het areaal van de civiele kunstwerken bestaat uit storingsonderhoud (correctief), periodiek onderhoud en groot onderhoud. Het onderhoudsprogramma bevat de geplande en regelmatig terugkerende onderhoudsmaatregelen voor de duurzame instandhouding van het areaal.
- Vervanging van een kunstwerk vindt plaats aan het einde van de levensduur vanuit vervangingsinvesteringen. Ook levensduurverlengend onderhoud valt hieronder. Bij dit laatste is sprake van een significante aanpassing, ook preventief om storing te voorkomen. Tevens vallen hieronder grote onderhoudsmaatregelen die nodig zijn om de functionaliteit van een asset na het einde van de levensduur te garanderen. Werkzaamheden met een financiering van hoger dan €50.000 vallen onder het investeringsprogramma.

Afschrijvingstermijnen

Conform de Notitie Activabeleid gemeente Haarlemmermeer 2019 (2019.0054155) zijn de afschrijvingstermijnen als volgt:

- Verkeersbruggen: 30 jaar
- Tunnels: 30 jaar
- Viaducten: 30 jaar
- Fiets- en voetgangersbruggen (composiet): 30 jaar
- Fiets- en voetgangersbruggen (beton/staal): 20 jaar
- Fiets- en voetgangersbruggen (hout): 10 jaar
- Beweegbare bruggen: 20 jaar

Financiën

In onderstaand overzicht zijn de beschikbare en benodigde budgetten voor het beheer van de (civieltechnische) kunstwerken opgenomen (prijspeil 2023).

Beschikbaar budget

	2024	2025	2026	2027	2028
Klein en groot onderhoud	€ 1.145.600	€ 1.145.600	€ 1.145.600	€ 1.145.600	€ 1.145.600
Vervangingen	-	-	-	-	-

Benodigd budget

	2024	2025	2026	2027	2028
Klein en groot onderhoud	€ 2.821.895	€ 1.953.495	€ 1.262.221	€ 1.346.655	€ 1.518.456
Vervangingen	€ 592.000	€ 14.436.000	€ 9.065.000	€ 2.101.000	€ 1.250.000

Toelichting

Het beschikbaar budget voor klein en groot onderhoud is inclusief een jaarlijkse bijdrage van € 30.800 van het recreatieschap Spaarnwoude voor het onderhoud aan hun beweegbare brug bij Park Zwanenburg / Osdorp.
De budgetten voor de vervanging van onderdelen van de (civieltechnische) kunstwerken zijn opgenomen in de Vernieuwing Openbare Ruimte (VOR). Voor de jaarschijven 2024 tot en met 2028 zijn nog geen kredieten beschikbaar gesteld.

Analyse budgetten

De kunstwerken zijn op dit moment in redelijk goede staat. Onder de kunstwerken vallen onder andere 494 bruggen en tunnels. De leeftijd van deze objecten neemt toe en zij worden daarbij intensiever gebruikt. Er is daardoor in toenemende mate alleen al meer herstelonderhoud nodig om de kunstwerken veilig en bruikbaar te houden. Daarnaast is de wijze van contractbeheersing intensiever en complexer geworden, wat meer kosten met zich meebrengt. Om de kunstwerken de komende jaren veilig te houden is structureel meer onderhoudsbudget nodig. Het extra benodigd bedrag voor klein en groot onderhoud van kunstwerken bedraagt jaarlijks gemiddeld € 635.000. Voor het herstelonderhoud is bekeken welke onderhoudswerkzaamheden essentieel zijn om de veiligheid te waarborgen. Daarnaast hebben wij gekeken hoe wij de kosten kunnen verspreiden over meerdere jaren. Hierdoor is een verhoging benodigd van het onderhoudsbudget van € 200.000 in 2024, € 300.000 in 2025 en € 400.000 vanaf 2026.

Calatravabruggen

Beheer Calatrava bruggen	Jaarlijks benodigd budget				
	2024	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Periodiek onderhoud en storingsonderhoud	€ 74.433	€ 157.147	€ 164.180	€ 58.648	€ 88.039
Groot onderhoud	€ 237.931	€ 88.057	€ -	€ -	€ -
Totaal	**€ 312.364**	**€ 245.204**	**€ 164.180**	**€ 72.391**	**€ 88.039**

Toelichting

Over de jaren 2021, 2022 en 2023 heeft de aannemer volgens contractuele afspraken de budgetten geïndexeerd met respectievelijk 16,21%, 14,89% en 22,98%. Hierdoor zijn de werkelijke kosten hoger uitgevallen. De verwachting is dat voor de komende jaren de onderhoudsaannemer ook een indexering zal toepassen. Mogelijk gevolg hiervan is dat de bestemmingsreserve eerder uitgeput zal zijn.

Analyse budgetten

Het periodiek onderhoud, storingsonderhoud en groot onderhoud voor de Calatravabruggen wordt tot en met 2027 gedekt door de bestemmingsreserve Calatrava. Het huidige onderhoudscontract voor de Calatravabruggen loopt door tot en met medio 2027. Wij zullen bijtijds met een voorstel komen om de onderhoudskosten voor de Calatravabruggen vanaf 2028 te kunnen dekken.

Openbare Verlichting

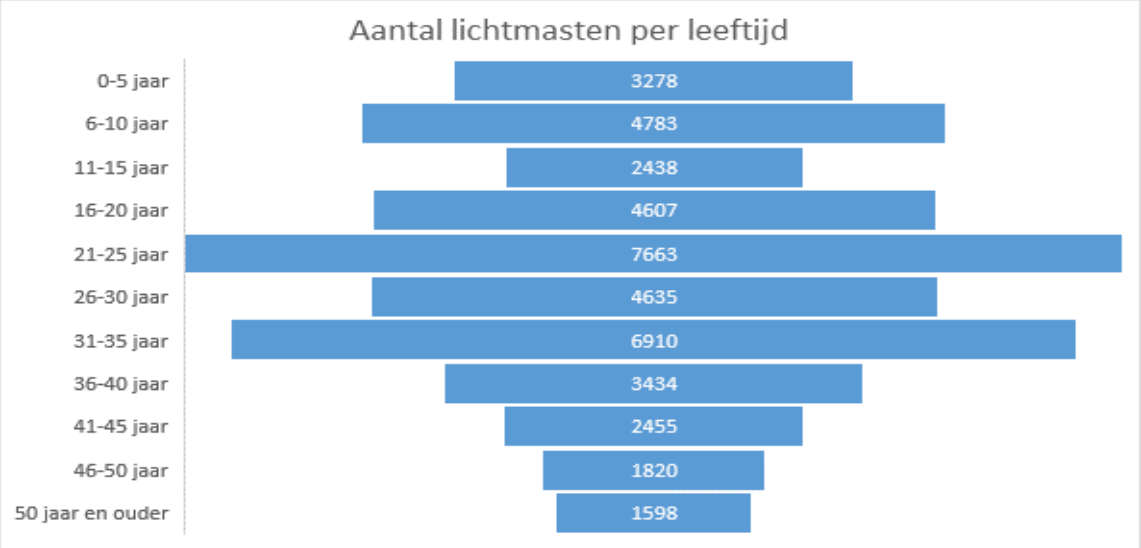

Afbakening
De Openbare verlichting (OVL) bestaat uit een speciaal daarvoor aangelegde elektrische installatie (OVL-installatie). Onderdelen van deze installatie zijn zowel bovengronds te vinden (de verlichtingsobjecten zoals de lichtmasten en meet verdeelkasten) als ondergronds (kabelnet). Tot deze installatie behoren niet alleen de lichtmasten, maar ook tunnelverlichting, grondspots en overspanningen. De gemeente is verantwoordelijk voor de OVL in de openbare ruimte binnen haar beheergebied. Hieronder vallen de wegen, pleinen, voet- en fietspaden binnen- en buiten de bebouwde kom. Installaties die niet in beheer zijn bij de gemeente vallen hier niet onder.

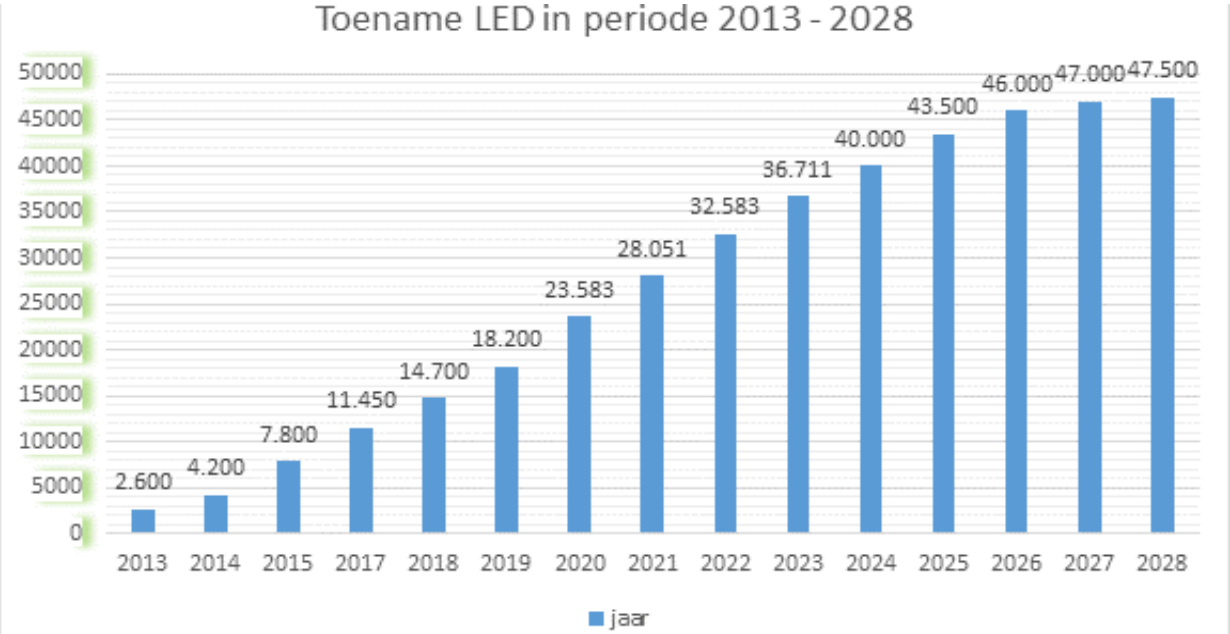
Areaal
Het areaal van OVL (en het elektriciteitsverbruik van de OVL-installatie) is opgenomen in onderstaande tabel.

Omschrijving	Eenheid	Aantal
Lichtmasten	stuks	44.351
Overspanningen	stuks	134
Armaturen conventioneel	stuks	10.789
Armaturen LED	stuks	36.711
Tunnelarmaturen	stuks	953
Grondspots	stuks	164
OVL-kasten standaard	stuks	468
OVL-kasten slim (TOP)	stuks	15
Marktkasten	stuks	8
Kabelnet	km	1.575
Elektriciteitsverbruik (2024 – 2028)	Kwh	4.301.700 - 2.736.080

Leeftijdsopbouw lichtmasten
In onderstaande tabel is de leeftijdsopbouw van lichtmasten in beeld gebracht.

Toename Ledverlichting
De afgelopen jaren zijn conventionele armaturen ouder dan 20 jaar (maar soms ook jonger, vanwege hoge energietarieven) vervangen door led-armaturen. Als de vervanging naar ledverlichting in dezelfde hoeveelheid als de afgelopen jaren doorgaat, dan zal in 2027 vrijwel het gehele OVL-areaal voorzien zijn van ledverlichting. In onderstaande figuur wordt de toename van ledverlichting weergegeven.

Toename eigen kabelnet

Bij het kabelnet is onderscheid te maken in eigennet (of solonet) en kabelnet van Liander (combinet). Wij streven ernaar om combinet van Liander zoveel mogelijk te vervangen door eigennet. Bij eigennet is de serviceverlening naar de burger beter en sneller, zoals bij storingsafhandeling, of het bijplaatsen of verplaatsen van lichtmasten. Ook is de elektrische veiligheid groter bij schade aan lichtmasten en is sprake van een integrale benadering van de installatieverantwoordelijkheid boven- en ondergronds. Verder zijn de kosten van het vervangen lager, en biedt eigennet meer flexibiliteit om in te spelen op innovaties. De huidige verdeling is 94% eigennet en 6% kabelnet van Liander.

Vervangingswaarde

In onderstaande tabel is de berekening van de waarde van het areaal OVL opgenomen; deze is berekend door voor alle onderdelen te bepalen hoeveel het zou kosten om deze te vervangen.

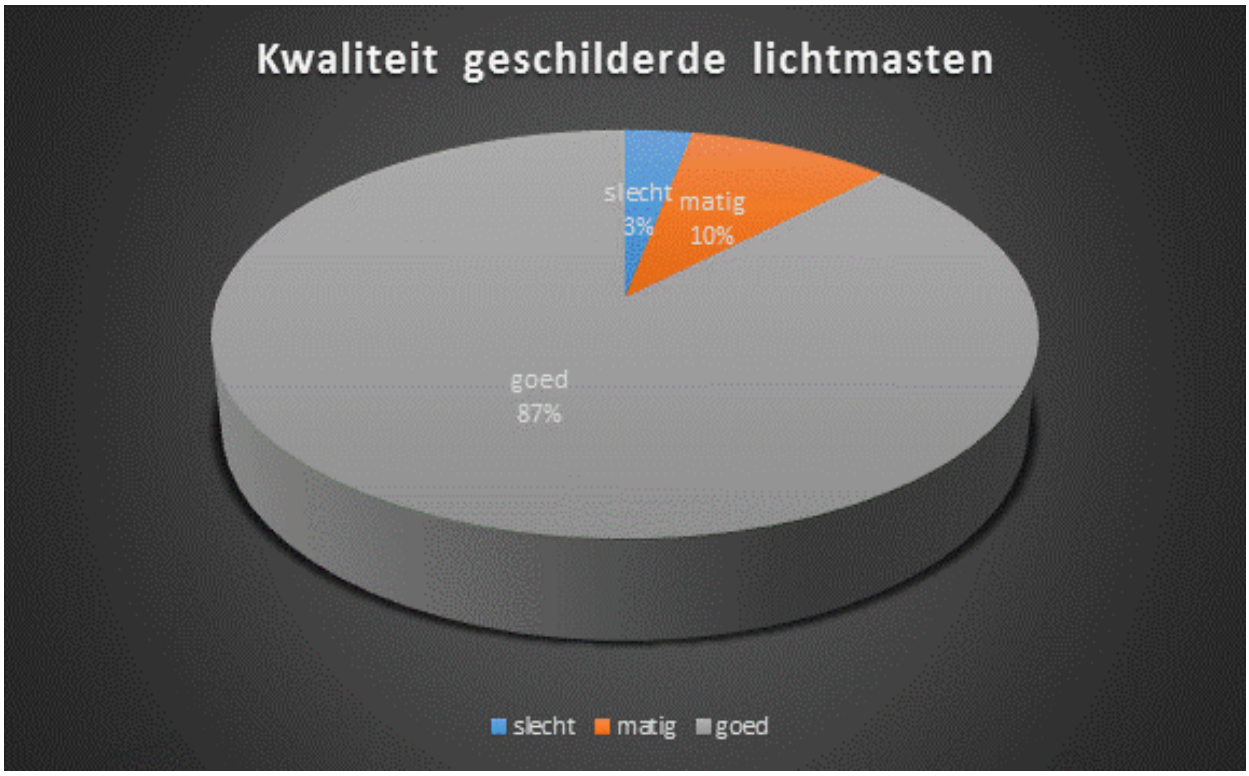
Omschrijving	Eenheid	Aantal	Vervangingswaarde
Lichtmasten	stuks	44.351	€ 54.514.380
Overspanningen	stuks	134	€ 200.000
Armaturen conventioneel	stuks	10.789	€ 4.855.050
Armaturen LED	stuks	36.711	€ 16.519.950
Tunnelarmaturen	stuks	953	€ 476.500
Grondspots	stuks	164	€ 75.000
OVL-kasten standaard	stuks	468	€ 3.042.000
OVL-kasten slim (TOP)	stuks	15	€ 135.000
Marktkasten	stuks	8	€ 168.000
Kabelnet	km	1.575	€ 88.200.000
Elektriciteitsverbruik	Kwh	4.301.700	€ 1.625.000
Totaal	Euro		€ 169.810.880

Kwaliteit

De kwaliteit van de OVL vertoont, mede als gevolg van periodieke vervangingen een stijgende lijn. Daarnaast neemt door de vervangingen van het combinet het aantal storingen op langere termijn af en ondervinden inwoners minder overlast.

Lichtmasten

Het grootste deel van de lichtmasten is van goede kwaliteit (87%). Zeer matig van kwaliteit zijn met name die masten waarbij sprake is van achterstallig schilderwerk. De afgelopen drie jaar zijn lichtmasten geschilderd die op grond van de leeftijd geschilderd moesten worden. Met het huidige schilderschema is het mogelijk om alle geschilderde lichtmasten om de 10 jaar te schilderen. De lichtmasten met slechte of matige kwaliteit schilderwerk worden in de planning van het schilderen opgenomen.

Wanneer de leeftijd van de masten wordt vergeleken met de vervangingstermijnen dan is slechts een beperkt deel van de masten ouder dan de vervangingstermijn van 50 jaar. In de komende beheerperiode (2024-2028) komt daarom een beperkt aantal masten voor vervanging in aanmerking.

Kabel aansluitkastjes

De kabelaansluitkastjes aangebracht in de periode tot 1986 zijn van slechte kwaliteit waardoor deze eerder (dan de verwachte levensduur van 50 jaar) dienen te worden vervangen. Deze voortijdige vervangingen worden meegenomen bij het vervangen van de conventionele armaturen naar ledverlichting.

Kabelnet

Kwaliteit combinet

De kwaliteit van het combinet van Liander is matig. Lichtmasten op combinet treft men nog aan in de oudere delen van Hoofddorp, Nieuw-Vennep, Vijfhuizen en Haarlemmerliede en langs enkele polderwegen.

Kwaliteit eigennet

De kwaliteit van het eigennet is over het algemeen goed.

OVL-kasten en het in- en uitschakelen van de OVL

In het areaal bevinden zich een aantal oudere stalen OVL-kasten die nog veilig zijn en goed functioneren. Deze kasten worden de komende vijf jaar vanwege de leeftijd vervangen.

Verlichtingsniveau

Voor het verlichten van de wijk- en hoofdontsluitingswegen wordt als uitgangspunt gebruik gemaakt van de ROVL 2011 en de nieuwe praktijkrichtlijn voor openbare verlichting, NPR 13201-1. Nagenoeg alle locaties binnen Haarlemmermeer voldoen aan deze richtlijnen.
In het kader van het Fietsplan Haarlemmermeer zijn polderwegen voorzien van verlichting, waarbij het lichtniveau op het fietspad voldoet aan de ROVL 2011 en de NPR 13201-1. De verlichtingsarmaturen van de lichtmasten zijn hierbij gericht op de rijweg. Het lichtniveau op de rijweg voldoet hierbij niet aan de ROVL 2011, er is sprake van (weliswaar goede) oriëntatie verlichting.
De locaties waarbij het lichtniveau niet voldoet aan de gestelde kaders en richtlijnen betreffen vaak locaties in de oudere woonwijken van voor 1980. Het verbeteren van de lichtniveaus vindt plaats door het vervangen van de verlichtingsarmaturen of het herschikken/bijplaatsen van lichtmasten. Deze werkzaamheden worden uitgevoerd naar aanleiding van klachten van inwoners of na schouwen en ervaringen van de gemeente zelf.

Kaders en ontwikkelingen

Wet- en regelgeving/richtlijnen	
Europese veiligheidsnorm NEN-EN 50110	ARBO-besluit NEN 3140
Burgerlijk Wetboek	Arbowet
Elektriciteitswet	Wet Informatie-uitwisseling Ondergrondse Netten (WION)
Richtlijn Openbare Verlichting 2011 (ROVL 2011) (Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde (NSVV));	Criteria Duurzaam inkopen van Openbare Verlichting 2011 (Agentschap NL)
Nieuwe praktijkrichtlijn voor openbare verlichting NPR 13201-1	NEN 1010
Politiekeurmerk Veilig Wonen	Energieakkoord 2013
Gemeentelijk beleid	
Duurzame inrichting openbare ruimte (DIOR en vanaf medio 2024 LIOR)	Handboek openbare verlichting
Beheerkwaliteitplan 2009 (B&W 2009.0019558), geactualiseerd in 2017 (2016.0069196) en in 2022 (2022.0002403)	Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040 (2021.0003036)
Verordening Fysiek Domein Haarlemmermeer 2023 (2022.0002273)	Mobiliteitsvisie Haarlemmermeer (2018.0065348)
Coalitieakkoord 2022-2026 Toekomstsbestendig groeien	Fietsplan Haarlemmermeer

Bijzonderheden beheerstrategie

Inspecties
In het kader van de wetgeving omtrent elektrische veiligheid dienen de installaties periodiek te worden geïnspecteerd volgens de wettelijke normen NEN3140 en NEN1010. Tevens dienen de masten en armaturen te worden geïnspecteerd, en dient de constructiesterke van masten tijdig te worden gemeten. We doen dit alleen nog bij lichtmasten van 7,5 meter en hoger. Vanaf veertig jaar wordt de constructiesterkte van de lichtmasten van 7,5 meter en hoger elke 10 jaar gemeten.

Installatieverantwoordelijkheid
Om aan het Arbeidsomstandighedenbesluit te voldoen hebben wij een Installatieverantwoordelijke aangewezen, die verantwoordelijk is voor de veiligheid en bedrijfszekerheid van de openbare verlichting. De gemeente Haarlemmermeer heeft de taken van installatieverantwoordelijke uitbesteed aan het Nederlands Licht Instituut B.V. (NLI). Daarnaast is in het Arbeidsomstandighedenbesluit voor elektrische installaties opgenomen dat elektrotechnische werkzaamheden en bedieningswerkzaamheden die gevaren kunnen opleveren door deskundige, voldoende onderrichte en daartoe bevoegde werknemers moeten worden uitgevoerd. Hiervoor zijn een Vakbekwaam Persoon en drie Voldoende Onderrichte Personen aangewezen.

Afschrijvingstermijnen
Conform de Notitie Activabeleid gemeente Haarlemmermeer 2019 (2019.0054155) zijn de afschrijvingstermijnen als volgt:

- Aanleg Openbare Verlichting (kabelnet/masten): 55 jaar
- Aanleg Openbare Verlichting (LED/armatuur/meetverdeelkasten): 20 jaar

Financiën
In onderstaand overzicht zijn de beschikbare en benodigde budgetten voor het beheer van de openbare verlichting opgenomen (prijspeil 2023).

Beschikbaar budget

	2024	2025	2026	2027	2028
Klein en groot onderhoud	€ 920.500	€ 920.500	€ 920.500	€ 920.500	€ 920.500
Vervangingen	-	-	-	-	-
Elektriciteitsverbruik	€ 1.625.000	€ 1.625.000	€ 1.625.000	€ 1.625.000	€ 1.625.000

Benodigd budget

	2024	2025	2026	2027	2028
Klein en groot onderhoud	€ 920.500	€ 920.500	€ 920.500	€ 920.500	€ 920.500

Vervangingen	€ 1.749.000	€ 2.625.000	€ 1.825.000	€ 1.575.000	€ 1.100.000
Elektriciteitsverbruik	€ 1.625.000	€ 1.625.000	€ 1.625.000	€ 1.625.000	€ 1.625.000

Toelichting
De budgetten voor de vervanging van onderdelen van de openbare verlichting zijn opgenomen in de Vernieuwing Openbare Ruimte (VOR). Voor de jaarschijven 2024 tot en met 2028 zijn nog geen kredieten beschikbaar gesteld.

Het energieverbruik in kWh zal de komende jaren afnemen, maar de kosten (kosten per kWh en de energiebelasting) zullen de komende jaren variabel zijn. Om dit te compenseren is voor de kosten van het energieverbruik de komende jaren hetzelfde bedrag aangehouden.

Analyse budgetten
De budgetten voor klein en groot onderhoud zijn toereikend om de openbare verlichting te onderhouden.

Verkeersregelinstallaties

Afbakening
Het beheer betreft de Verkeersregelinstallaties (VRI's) en zebrapadbeveiligingsinstallaties die in beheer zijn bij de gemeente.

Areaal
Haarlemmermeer heeft 74 VRI's en 14 zebrapadbeveiligingsinstallaties in beheer en onderhoud.

iVRI's
Wij werken samen met de provincie Noord-Holland en de omliggende gemeenten mee aan het programma 'Slimme en Duurzame Mobiliteit' van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu. Binnen dit programma werkt men aan een nieuwe generatie verkeerslichten, intelligente verkeersregelinstallaties (iVRI's). Een iVRI is een regelinstallatie die kan communiceren met voertuigen en fietsers. Op basis van de ontvangen voertuigdata (binnen de regels van de AVG) kunnen kruispunten efficiënter worden geregeld. We hebben inmiddels 8 verkeerlichten uitgerust als iVRI of iVRI ready.

Leeftijdsopbouw
In onderstaand overzicht is de leeftijdsopbouw van de VRI's opgenomen.

Leeftijdscategorieën verkeersregelinstallaties

leeftijdscategorie	Aantal	Percentage
2009 t/m 2014	27	36%
2015 t/m 2019	40	54%
2020 t/m 2023	7	9%

Vervangingswaarde
In onderstaande tabel is de berekening van de waarde van het areaal VRI's en zebrapadbeveiligingsinstallaties opgenomen; dit is berekend door voor alle onderdelen te bepalen hoeveel het zou kosten om deze te vervangen.

Onderdeel	Aantal	Vervangingswaarde
VRI's	74	€ 27.825.000
zebrapadbeveiligingsinstallaties	14	€ 311.000

Kwaliteit
De conditie van de in de gemeente Haarlemmermeer in bedrijf zijnde VRI's is af te leiden uit gegevens over hun bouwjaar. Door het tot nu toe borgen van de vervangingscyclus is de kwaliteit over het algemeen goed te noemen. De zebrapadbeveiligingsinstallaties zijn in goede technische staat, omdat zij recent zijn aangebracht.

Kaders en ontwikkelingen

Wet- en regelgeving/richtlijnen	
Wegenverkeerswet (WvW) 1994 en het Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens (RVV) 1990	Wegenwet
Burgerlijk Wetboek	Arbowet
de Regeling verkeerslichten	Wet Informatie-uitwisseling Ondergrondse Netten (WION)
de NEN-normen (NEN-norm 3384, de NEN 1010 en NEN 3140, NEN-EN 12368, NEN 3322)	CROW-richtlijnen
Gemeentelijk beleid	
Duurzame inrichting openbare ruimte (DIOR en vanaf medio 2024 LIOR)	
Beheerkwaliteitplan 2009 (B&W 2009.0019558), geactualiseerd in 2017 (2016.0069196) en in 2022 (2022.0002403)	Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040 (2021.0003036)
Verordening Fysiek Domein Haarlemmermeer 2023 (2022.0002273)	Mobiliteitsvisie Haarlemmermeer (2018.0065348)
Coalitieakkoord 2022-2026 Toekomstsbestendig groeien	Functionele specificatie software VRI's gemeente Haarlemmermeer

Programma van Eisen verkeersregelinstallaties gemeente Haarlemmermeer	Testprotocollen verkeersregelinstallaties gemeente Haarlemmermeer

Bijzonderheden beheerstrategie
Op grond van deze (technische) levensduur ziet de vervangcyclus van een verkeersregelinstallatie er als volgt uit:

- 15 jaar na plaatsing partiële vervanging. Hierbij worden vervangen: verkeersregelautomaat, lantaarns, drukknoppen, infrarood- en of radardetectoren. Dit komt neer op alle onderdelen uitgezonderd masten, portalen, kabelnet en detectielussen in of onder het wegdek.
- 30 jaar na plaatsing integrale vervanging. Hierbij wordt de gehele installatie vervangen, uitgezonderd de nog goed functionerende detectielussen in of onder het wegdek.

De functionaliteit ofwel de economische levensduur van een VRI kan aanmerkelijk korter zijn. Als gevolg van technologische ontwikkelingen, wettelijke normen of gemeentelijk beleid kan het noodzakelijk zijn de verkeersregelautomaat eerder te vervangen.
Voor zebrapadbeveiligingsinstallaties wordt de technische levensduur (10 jaar) gehanteerd als vervangingstermijn.

Afschrijvingstermijnen
Conform de Notitie Activabeleid gemeente Haarlemmermeer 2019 (2019.0054155) zijn de afschrijvingstermijnen als volgt:

Financiën
In onderstaand overzicht zijn de beschikbare en benodigde budgetten voor het beheer van de VRI's opgenomen (prijspeil 2023).

Beschikbaar budget

	2024	2025	2026	2027	2028
Klein en groot onderhoud	€ 566.400	€ 545.100	€ 545.100	€ 545.100	€ 545.100
Dataverbruik	€ 53.300	€ 54.700	€ 54.700	€ 54.700	€ 54.700
Elektriciteitsverbruik	€ 63.600	€ 83.500	€ 83.500	€ 83.500	€ 83.500
Vervangingen	-	-	-	-	-

Benodigd budget

	2024	2025	2026	2027	2028
Klein en groot onderhoud	€ 566.400	€ 545.100	€ 545.100	€ 545.100	€ 545.100
Dataverbruik	€ 53.300	€ 54.700	€ 54.700	€ 54.700	€ 54.700
Elektriciteitsverbruik	€ 63.600	€ 83.500	€ 83.500	€ 83.500	€ 83.500
Vervangingen	€ 1.022.000	€ 1.127.000	€ 1.119.000	€ 931.000	€ 932.000

Toelichting
Het energieverbruik in kWh is in de afgelopen jaren flink afgenomen, maar de kosten (kosten per kWh en de energiebelasting) zullen de komende jaren flink om hoog gaan. Om dit te compenseren is voor de kosten van het energieverbruik de komende jaren hetzelfde bedrag aangehouden.
De budgetten voor de vervanging van VRI's en zebrapadbeveiligingsinstallaties zijn opgenomen in de Vernieuwing Openbare Ruimte (VOR). Voor de jaarschijven 2024 tot en met 2028 zijn nog geen kredieten beschikbaar gesteld. Wij streven naar een meer gelijkmatige uitvoering van de investeringen.

Analyse budgetten
De budgetten voor klein en groot onderhoud zijn toereikend om de VRI's en zebrapadbeveiligingsinstallaties te onderhouden.

Straatmeubilair, bebording en parkeerautomaten

Afbakening
Dit onderdeel betreft de bebording (verkeersborden, straatnaamborden en plaatsnaamborden), straatmeubilair, parkeerautomaten en watertappunten die in beheer zijn bij de gemeente Haarlemmermeer. Onder straatmeubilair vallen: bankjes, hekwerken en afvalbakken.

Areaal
In onderstaand overzicht is het areaal bebording, straatmeubilair en parkeerautomaten opgenomen.

Onderdeel	Eenheid	Aantal
Straatnaamborden/plaatsnaamborden	stuks	circa 3.500
Verkeersborden	stuks	circa 29.000
Banken	stuks	2323
Afvalbakken	stuks	3552
Parkeerautomaten	stuks	68
Watertappunten	stuks	6

Vervangingswaarde
De vervangingswaarde van bebording, straatmeubilair en parkeerautomaten is:

Onderdeel	Vervangingswaarde	Levensduur
Straatnaamborden/plaatsnaamborden	€ 350.000	25 jaar
Verkeersborden	€ 2.900.000	12 jaar
Banken	€ 1.626.100	12 jaar
Afvalbakken	€ 2.131.200	15 jaar
Parkeerautomaten	€ 700.000	
Watertappunten	n.v.t. (eigendom PWN)	

Kwaliteit
Om de kwaliteit van verkeersborden te waarborgen volgen wij de wettelijke inventarisatiefrequentie van één keer per 12 jaar. Momenteel zijn wij bezig met een vervangingsronde van alle borden, waarvan de wettelijke vervangtermijn is overschreden, die over drie jaar is afgerond.
De kwaliteit van straatmeubilair (banken, hekwerk en afvalbakken) is onbekend. Voor bankjes bouwen wij in het beheersysteem gegevens op (type bank en leeftijd). De parkeerautomaten moeten worden vervangen. Dit vindt gefaseerd plaats in 2025 en 2026. De kwaliteit van straatnaamborden en plaatsnaamborden is onbekend.

Kaders en ontwikkelingen

Wet- en regelgeving/richtlijnen	
Wegenverkeerswet (WvW) 1994 en het Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens (RVV) 1990	NEN 3381-norm met daarin de reflectieklasse van verkeersborden
Gemeentelijk beleid	
Duurzame inrichting openbare ruimte (DIOR en vanaf medio 2024 LIOR)	
Beheerkwaliteitplan 2009 (B&W 2009.0019558), geactualiseerd in 2017 (2016.0069196) en in 2022 (2022.0002403)	Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040 (2021.0003036)
Verordening Fysiek Domein Haarlemmermeer 2023 (2022.0002273)	Mobiliteitsvisie Haarlemmermeer (2018.0065348)
Coalitieakkoord 2022-2026 Toekomstsbestendig groeien	

Bijzonderheden beheerstrategie
- Voor straatmeubilair zijn de constateringen bepalend voor de vervanging. Plaatsnaamborden vragen in de regel nagenoeg geen onderhoud of vervangingen.
- Verkeersborden worden vervangen uit het onderhoudsbudget. Wij inventariseren de staat van de verkeersborden volgens de hiervoor geldende frequentie van één keer per 12 jaar en/of meldingen vanuit het MOB. Hierbij is het streven om uitsluitend verkeersborden te plaatsen die vanuit het RVV 1990 wettelijk

verplicht zijn vanwege het beeld van de openbare ruimte. Daarnaast is ons doel om zo min mogelijk borden in gras te plaatsen om extra kosten bij maaiwerkzaamheden zoveel mogelijk te voorkomen.
- Banken en afvalbakken worden vervangen indien uit meldingen blijkt dat deze in onvoldoende staat zijn om te kunnen gebruiken. Er vindt geen onderhoud plaats behalve indien nodig reiniging.
- Voor het onderhoud van parkeerautomaten zijn contracten afgesloten voor een eerste- en tweedelijns correctief onderhoud om de beschikbaarheid zo veel als mogelijk te kunnen waarborgen.
- Voor watertappunten is een contract met PWN afgesloten waarin het onderhoud, vorstafsluiting en verbruik voor een vast bedrag zijn opgenomen.

Afschrijvingstermijnen
Conform de Notitie Activabeleid gemeente Haarlemmermeer 2019 (2019.0054155) zijn de afschrijvingstermijnen als volgt:
- Straatmeubilair, inclusief bewegwijzering: 10 jaar
- Parkeerautomaten: 5 jaar

Financiën
In onderstaand overzicht zijn de beschikbare en benodigde budgetten voor het beheer van de bebording, straatmeubilair en parkeerautomaten opgenomen (prijspeil 2023).

Beschikbaar budget

	2024	2025	2026	2027	2028
Bebording (onderhoud en vervanging)	€ 185.400	€ 185.400	€ 185.400	€ 185.400	€ 185.400
Straatmeubilair (onderhoud en vervanging)	€ 156.000	€ 156.000	€ 156.000	€ 156.000	€ 156.000
Parkeerautomaten (onderhoud)	€ 187.000	€ 187.000	€ 187.000	€ 187.000	€ 187.000
Parkeerautomaten (vervanging)	-	-	-	-	-
Watertappunten	-	-	-	-	-

Benodigd budget

	2024	2025	2026	2027	2028
Bebording (onderhoud en vervanging)	€ 185.400	€ 185.400	€ 185.400	€ 185.400	€ 185.400
Straatmeubilair (onderhoud en vervanging)	€ 156.000	€ 156.000	€ 156.000	€ 156.000	€ 156.000
Parkeerautomaten (onderhoud)	€ 187.000	€ 187.000	€ 187.000	€ 187.000	€ 187.000
Parkeerautomaten (vervanging)	-	€ 350.000	€ 350.000	-	-
Watertappunten (onderhoud)	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000

Toelichting
De budgetten voor de vervanging van parkeerautomaten worden opgenomen in de Vernieuwing Openbare Ruimte (VOR). Voor de jaarschijven 2024 tot en met 2028 zijn nog geen kredieten beschikbaar gesteld.
Voor parkeerautomaten bepalen wij de vervangingsstrategie in 2024 en maken wij een keuze tussen koop of lease.

Analyse budgetten
De budgetten voor het onderhoud van bebording, straatmeubilair en parkeerautomaten zijn toereikend. Voor het onderhoud van watertappunten is (nog) geen onderhoudsbudget beschikbaar. Het aantal hiervan neemt toe, maar bij de realisatie hiervan kan vanwege het lage bedrag per locatie geen onderhoudsbudget worden toegekend. PWN voert deze werkzaamheden uit.

